

Årsrapport 2017

Inkludert nøkkeltall

GJØVIK KOMMUNE

Rådmannen 10. april 2018

RÅDMANNENS FORORD	4
Måltabell for Gjøvik kommune	6
ØKONOMISK ANALYSE	7
Driftsregnskapet	9
ØKONOMISKE NØKKELTALL	12
FINANSRAPPORTERING	18
PLAN OG SAMFUNN	22
Regional utvikling	22
Kommunal planoppfølging	23
Folkehelse	27
Klima og miljø	28
Samfunnssikkerhet	28
ORGANISASJON OG HR	29
Internkontroll	29
Arbeidsgiverstrategi og ledelse	30
Likestilling og mangfold	32
Lønn, kjønnsfordeling og likelønn	34
Arbeidskraft og rekruttering	36
Utdanning og kompetanse	36
Inkluderende arbeidsliv og sykefravær	37
Innovasjon i tjenestene - digitalisering og strategisk anvendelse av IKT	40
KOSTRA - vurdering for kommunen	42
SEKTOR ADMINISTRASJON, FORVALTNING OG TEKNISK DRIFT	45
Status økonomi	45
Status mål	46
Statusvurdering	47
KOSTRA Nøkkeltall	50
SEKTOR OPPVEKST	54
Status økonomi	54
Status mål	55
Statusvurdering	57
KOSTRA Nøkkeltall	61
SEKTOR HELSE OG OMSORG	83
Status økonomi	83
Status mål	85
Statusvurdering	87
KOSTRA Nøkkeltall	89

SEKTOR NAV.....	95
Status økonomi.....	95
Status mål.....	96
Statusvurdering.....	98
KOSTRA Nøkkeltall.....	99
SEKTOR SAMFUNNSUTVIKLING.....	105
Status økonomi.....	105
Status mål.....	106
Statusvurdering.....	109
KOSTRA Nøkkeltall.....	111
FELLESOMRÅDET.....	123
Status økonomi.....	123
FELLESENHETER § 27/28 SAMARBEID	124
Gjøvik interkommunale legevakt.....	124
ReKs – Regionalt kompetansesamarbeid.....	124
Regionrådet i Gjøvikregionen.....	125
SIKT.....	127
Regional anskaffelsesenhhet.....	127
INVESTERINGER	128
Investeringsregnskapet.....	128
Investeringsprosjekter.....	128
Større investeringsprosjekter per 31.12.2017.....	135
Nye prosjekter og vedtatte bevilgninger i 2017.....	140
Vedlegg.....	144
Griff-rapport.....	144

RÅDMANNENS FORORD

Gjøvik kommune leverte i 2017 flere og bedre tjenester enn noen gang innenfor et stramt budsjett. Kommunen har god kontroll på økonomien, med en drift omtrent i balanse. Takket være at de eksterne faktorene skatteinngang, pensjon og finansavkastning alle bidro positivt, fikk kommunen et overskudd på 30,5 mill. kroner.

Det var en god vekst i innbyggertallet i 2017 (1,1 %), mye takket være en kampanje med økonomisk incentiv for å få studenter til å melde flytting. Det er imidlertid bekymringsfullt at fødselstallet har gått kraftig ned, særlig i Gjøvik sentrum. Dette er en trend som har forsterket seg i negativ retning de siste årene. Oppvekstsektoren rammes allerede av lavere barnetall, særlig helsestasjonen og barnehage.

Det er en svært positiv utvikling med mye byggeaktivitet i kommunen. Både arealplan og byggesak har stor pågang, og det er en optimisme i næringslivet. Kommunen satser sterkt på næringsutvikling, og kommunens salg av næringstomter bidrar positivt til arbeidsplassutviklingen i kommunen. Økonomisk har det medført økte salgsinntekter, men også betydelige kostnader til kjøp og opparbeidelse av nye arealer.

Kommunen har etter loddtrekning solgt attraktive boligtomter på Skoglund Øst ved Kopperud skole, hvor det også etableres et nytt «leie før eie»-konsept som del av boligsosial plan. Gjøvik kommune kan også være stolt over å ha blitt tildelt Kollektivprisen 2017, takket være langsiktig arbeid og samarbeid om utviklingen av skystasjonen og tilrettelegging for kollektivtrafikk i byen.

Innen oppvekst har tverrfaglig samarbeid og utvikling hatt høyt fokus. Både barnehage og barn og familie har i 2017 fått gode tilbakemeldinger i brukerundersøkelser, og skole fikk en bedring i resultater på nasjonale prøver. Barnevern har fortsatt en økning i saksmengden, mens bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger nå avvikler boliger som følge av færre bosettinger.

Kommunen har begynt å merke konsekvensene av eldrebølgen, og helse og omsorg har i 2017 hatt en ytterligere økning i behov for tjenester. Det har vært spesielle utfordringer i forhold til utskrivningsklare pasienter og rekruttering av fastleger. Økende tilfeller av alvorlig demensproblematikk har gitt merforbruk innenfor sykehjem.

NAV har i 2017 oppnådd enestående gode resultater i overgang til arbeid eller høyere utdanning for deltakere på introduksjonsprogrammet (71,4 %). Det er bosatt et høyt antall flyktninger og familiegjenforente, men antallet vil gå ned i 2018. Sosialhjelpsutbetalingene er fortsatt høye, men veksten er stabilisert.

Flotte nybygg for Gjøvik barnehage og Nordbyen omsorgssenter er tatt i bruk i 2017. Brukeropplevelsen og kvaliteten i tjenestene som gis i disse nye og spesialtilpassede byggene er økt. Nytt Biri omsorgssenter har vært i planleggings- og prosjekteringsfasen, slik at anbud er ute nå i 2018.

Organisasjonen har i 2017 gjennomført en rekke digitaliseringsprosjekter, flere sektorer har hatt lederutviklingsprogrammer og det er mange medarbeidere som gjennomfører videreutdanning og fagopplæring. Innovasjon og brukerinvolvering er gitt økende fokus i organisasjonen.

Det har vært et for høyt sykefravær på 9,4 %, og kommunen har revitalisert sitt IA-arbeid og deltatt i prosjektet Ned med sykefraværet i KS og NAV-regi. Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse der resultatet er enten likt med eller bedre enn landsgjennomsnittet på de ulike faktorene som er målt.

Mens rådhuset er under renovering har administrasjonen tilhold i midlertidige lokaler i Øvre Torggate. Selv om lokalene ikke er optimale, gis stabs- og brukertjenester herfra på tilnærmet normalt nivå.

Gjøvik kommune har hatt en positiv utvikling i 2017, men et økende behov for tjenester særlig innenfor helse og omsorg og barnevern gjør at stram økonomistyring og økt fokus på innovasjon i tjenestene er nødvendig.

Gjøvik, 10.4.2018

Magnus Mathisen, rådmann

Måltabell for Gjøvik kommune

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd Status resultat måloppnåelse
Økonomi	Budsjettstyring	Budsjettavvik i %	0,0 %	3,1 % Status er beskrevet i årsrapporten under delen Økonomi og Økonomiske nøkkeltall
	Økonomisk handlingsrom: Mer enn 10 % Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter		13	15 Status er beskrevet i årsrapporten under delen Økonomi og Økonomiske nøkkeltall
	Økonomisk handlingsrom: (Bør være minst 1,75 %) Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter		1	3 Status er beskrevet i årsrapporten under delen Økonomi og Økonomiske nøkkeltall
	Økonomisk handlingsrom: Bør være mindre enn 80 % Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter		68	59 Status er beskrevet i årsrapporten under delen Økonomi og Økonomiske nøkkeltall
Befolkning	Befolkning		30 773	30 642 SSB sitt hovedalternativ i siste befolkningsprognose ble nesten nådd i 2017
Brukere / innbyggere	Brukernes vurdering av tjenestene (på en skala 1-6, hvor 6 er svært bra)	Innbyggerundersøkelse (gjennomføres i 2019)		Ny innbyggerundersøkelse gjennomføres i 2019
	Næringsutvikling	Antall sysselsatte med arbeidssted i Gjøvik	16 701	16 325 Antall har sunket med 281 personer. Størst vekst i antallet innen sekundærnæringer, men størst nedgang innen undervisning. (pr. 4.kvartal 17)
Medarbeidere	Digitaliseringsgrad lik eller høyere enn i sammenliknbare kommuner	Andel medarbeidere som gjennom selvtesting mener at de har gode nok digitale ferdigheter i forhold til sin egen jobb. (selvtesting - rapportering i KS læring)	50,0 %	Ikke målt.
	Innovasjonskompetanse	Antall medarbeidere med videreutdanning innenfor innovasjon	10	Ikke målt.
	Medarbeiderundersøkelse 10 Faktor - totalt for Gjøvik kommune (gjennomføres annethvert år, skala 1-5 hvor 1 er svært uenig og 5 er svært enig)	Resultat faktor 5: Mestringsorientert ledelse (gjennomføres i 2017 og 2019)	4,1	4,0 Status er beskrevet i årsrapporten under delen Organisasjon og HR
	Sykefravær	Sykefravær i % totalt for Gjøvik kommune	8,5 %	9,4 % Status er beskrevet i årsrapporten under delen Organisasjon og HR

ØKONOMISK ANALYSE

Regnskapsskjema 1A - Driftsbudsjett

Beløp i 1000

	Regnskap 2017	Just. bud 2017	Oppr. bud 2017	Regnskap 2016
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-758 212	-723 895	-723 895	-711 170
Ordinært rammetilskudd	-785 197	-793 983	-793 983	-760 042
Skatt på eiendom	-103 487	-102 828	-102 828	-101 310
Andre generelle statstilskudd	-6 692	-6 551	-6 551	-8 360
Sum Frie disponible inntekter	-1 653 588	-1 627 257	-1 627 257	-1 580 881
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter og utbytte	-32 341	-18 193	-18 193	-22 359
Gevinst finansielle instrumenter	-58 897	-30 000	-30 000	-54 458
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	59 432	39 494	39 494	42 082
Tap finansielle instrumenter	8 029	0	0	6 528
Avdrag på lån	70 819	70 819	70 819	67 774
Sum Finansinntekter/-utgifter	47 042	62 120	62 120	39 568
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Til ubundne avsetninger	14 138	14 138	14 138	9 591
Til bundne avsetninger	741	0	0	808
Bruk av tidl. års regn.messige mindreforbruk	-56 268	-56 268	0	-16 611
Bruk av ubundne avsetninger	-1 500	-1 500	-1 500	0
Bruk av bundne avsetninger	-3 360	-3 360	-3 360	-317
Sum Avsetninger og bruk av avsetninger	-46 249	-46 990	9 278	-6 529
Overført til investering				
Overført til investering	8	1 500	1 500	7
Til fordeling drift	-1 652 787	-1 610 627	-1 554 359	-1 547 836
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 622 281	1 610 627	1 554 359	1 491 568
Merforbruk/mindreforbruk	-30 506	0	0	-56 268

Regnskapsskjema 1B - Driftsbudsjett per område

Beløp i 1000

	Org budsj 2017	Just bud 2017	Org budsj 2017	Regnskap hiå. forrige år 2017
Sektor administrasjon, forvaltning og teknisk drift	242 402	246 310	192 454	225 851
Sektor oppvekst	653 804	653 916	644 554	638 717
Sektor helse og omsorg	579 668	572 658	562 713	553 403
Sektor NAV	63 958	65 419	64 629	62 317
Sektor samfunnsutvikling	110 873	89 047	82 519	78 683
Regional virksomhet	1 500	0	0	1 100
Fellesområdet	-86 190	-72 990	7 490	-85 114
Skjema 1 A	56 268	56 268	0	16 611
Regnskapsskjema 1B - Drift per område	1 622 281	1 610 627	1 554 359	1 491 568

Kommunens økonomiske handlefrihet er blitt noe svekket de senere år. Det er sterk vekst i etterspørsel etter tjenester innen barnevern, sosialhjelp, helse og omsorg.

Viktige krav til nøkkeltall i økonomiforvaltningen er:

- Netto driftsresultat av brutto driftsinntekter er over 1,75 %
- Netto lånegjeld er under 65 % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfond er over 5 % av brutto driftsinntekter
- Kommunen dekker driftsutgifter av ordinære driftsinntekter fremfor fondsmidler

Hvis disse kravene ikke er oppfylt er det en sterk indikasjon på at kommunen er i et økonomisk utføre.

Disse kravene er for Gjøvik kommune sin del i stor grad oppfylt. Tas det hensyn til økt etterspørsel etter kommunens tjenester, pensjonsforpliktelser, vedlikeholdsetterslep og investeringsbehov, så vil utfordringene øke for kommunens økonomi fremover. Dette fordrer gode og fornuftige prioriteringer.

Gjøvik kommune har gode tall for 2017, men disse skyldes igjen engangsposter som merinntekten på skatt og urealiserte gevinster innen finans. Dette er årsaker som vi ikke kan forvente inntreffer hvert år.

Pensjon, eller regnskapsreglene hvor kommunen kan utsette deler av pensjonsutgiftene, gir et feilaktig økonomisk bilde av nåsituasjonen.

Kommunens lave lånegjeld er det sterkeste kortet for å sikre en framtidig bærekraftig økonomisk utvikling. Klarer Gjøvik kommune å opprettholde sin gjeldsvekst i takt med generell inntektsvekst kan kommunen ved økt rentenivå ha en forbedret økonomisk situasjon, under den forutsetning at finansporteføljen samtidig gir forventet økt avkastning.

Allikevel bør kommunens egenfinansiering av sine investeringer vurderes økt, spesielt ved økt investeringsbehov fremover.

Stram økonomisk styring og budsjett disiplin må fortsatt ha fokus fremover for å sikre effektiv drift og fortsatt gode tjenester. Dersom handlefriheten skal forbedres, må det enten skje en reduksjon i driftsutgifter eller en økning i inntektsposter.

Rådmannen mener det er nødvendig å forbedre handlefriheten og netto driftsresultat slik at kommunen er økonomisk bærekraftig på sikt. Dette krever reduserte driftsutgifter og innstramning i tjenestetilbudet.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for 2017 legges fram med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. **30.505.576,10**.

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT	Regnskap 2017	Rev. budsjett 2017	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	70 010 760,96	69 924 000,00	73 596 000,00	72 321 655,48
Andre salgs- og leieinntekter	227 274 329,75	210 348 000,00	209 867 000,00	222 185 856,68
Overføringer med krav til motytelse	497 782 660,96	291 987 655,00	286 221 000,00	427 191 674,44
Rammetilskudd	785 196 501,92	793 983 000,00	793 983 000,00	760 041 662,00
Andre statlige overføringer	9 967 507,00	7 959 000,00	7 959 000,00	11 859 634,00
Andre overføringer	5 537 860,37	4 501 000,00	4 826 000,00	6 319 083,51
Skatt på inntekt og formue	758 212 232,00	723 895 000,00	723 895 000,00	711 170 403,00
Eiendomsskatt	103 487 248,57	102 828 000,00	102 828 000,00	101 309 750,39
Andre direkte og indirekte skatter	312 120,00	276 000,00	276 000,00	297 115,00
Sum driftsinntekter	2 457 781 221,53	2 205 701 655,00	2 203 451 000,00	2 312 696 834,50
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	1 237 215 961,93	1 153 424 800,00	1 131 074 000,00	1 168 438 222,77
Sosiale utgifter	329 867 949,22	360 899 700,00	355 877 000,00	312 102 213,10
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	486 138 151,49	460 793 655,00	464 330 000,00	482 886 619,99
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	284 562 494,41	241 322 000,00	240 936 000,00	253 647 987,77
Overføringer	175 400 966,51	107 986 500,00	133 919 000,00	150 803 923,97
Avskrivninger	81 506 514,00	82 688 991,00	23 627 000,00	73 282 906,00
Fordelte utgifter	-181 283 454,67	-185 897 000,00	-191 758 000,00	-189 054 606,84
Sum driftsutgifter	2 413 408 582,89	2 221 218 646,00	2 158 005 000,00	2 252 107 266,76
Brutto driftsresultat	44 372 638,64	-15 516 991,00	45 446 000,00	60 589 567,74
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	32 650 574,46	18 283 000,00	18 283 000,00	23 654 131,19
Gevinst på finansielle instrumenter	58 896 718,98	30 000 000,00	30 000 000,00	54 457 556,62
Mottatte avdrag på utlån	526 385,38	520 000,00	520 000,00	534 066,52
Sum eksterne finansinntekter	92 073 678,82	48 803 000,00	48 803 000,00	78 645 754,33
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	59 650 870,51	39 830 000,00	39 830 000,00	43 148 802,47
Tap på finansielle instrumenter	8 028 913,95	-	-	6 527 836,62
Avdrag på lån	73 886 300,10	74 368 000,00	74 368 000,00	71 027 000,00
Utlån	1 233 006,59	440 000,00	440 000,00	1 169 953,18
Sum eksterne finansutgifter	142 799 091,15	114 638 000,00	114 638 000,00	121 873 592,27
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-50 725 412,33	-65 835 000,00	-65 835 000,00	-43 227 837,94
Motpost avskrivninger	81 506 514,00	82 688 991,00	23 627 000,00	73 282 906,00
Netto driftsresultat	75 153 740,31	1 337 000,00	3 238 000,00	90 644 635,80
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	56 267 791,03	56 267 791,00	-	16 610 749,71
Bruk av disposisjonsfond	11 960 730,20	4 775 000,00	1 775 000,00	5 874 591,49
Bruk av bundne fond	21 464 274,78	12 048 000,00	13 147 000,00	18 960 849,83
Sum bruk av avsetninger	89 692 796,01	73 090 791,00	14 922 000,00	41 446 191,03
Overført til investeringsregnskapet	8 527 056,18	1 500 000,00	1 500 000,00	8 943 158,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	86 183 063,83	70 405 791,00	14 138 000,00	38 498 929,71
Avsatt til bundne fond	39 630 840,21	2 522 000,00	2 522 000,00	28 380 948,09
Sum avsetninger	134 340 960,22	74 427 791,00	18 160 000,00	75 823 035,80
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	30 505 576,10	-	-	56 267 791,03

Driftsinntekter

Sum driftsinntekter utgjør 2 457,8 mill. kr. Dette er 252,1 mill. kr høyere enn revidert budsjett. Hoveddelen skyldes at refusjon sykelønn og tilhørende vikarutgifter ikke budsjettjusteres gjennom året, men fremkommer som avvik i regnskapet.

Det ble 34,3 mill. kr høyere skatteinngang enn budsjettet, og det utgjorde en vekst på 6,6 % i forhold til fjorårets skatteinngang. Skatteinngangen på landsbasis ble på 4,5 % for kommunene, mens den i statsbudsjett 2018 ble anslått til 3,3 %. Som følge av god skatteinngang fikk Gjøvik derfor 10,3 mill. kr lavere inntektsutjevning enn budsjettet.

Andre ikke-budsjetterte inntekter utgjør overføringer som forbrukes eller avsettes til bundne fond iht. angitte kriterier, og som kommunen ofte rapporterer særskilt tilbake til giver.

Veksten i driftsinntektene er på 6,3 % i forhold til fjorårets regnskap, hvorav cirka halvparten av veksten er innenfor øremerkede tilskudd og refusjoner knyttet til bl.a. barnevernstiltak, flyktninger, og ressurskrevende brukere innen helse og omsorg. Resten av veksten knyttes til skatt og rammetilskudd.

Driftsutgifter

Sum driftsutgifter utgjør ca. 2 413,6 mill. kr. Regnskapstallene er 192,2 mill. kr høyere enn revidert budsjett. Hovedårsaker er at vikarutgifter ikke budsjettjusteres i.f.t. sykelønnsrefusjoner gjennom året. I tillegg kommer forbruk som er finansiert med tidligere avsatte fondsmidler, eller ikke budsjetterte overføringer fra andre.

Kommunens brutto lønnsutgifter utgjør cirka 61,8 % av brutto driftsinntekter og kommunen prioriterer god løpende kontroll av lønnsutgiftene. Netto mindreforbruk er på omlag kr 23,7 mill. og dette gir et avvik på 1,6 % av lønnsbudsjettet. Redusert vikarbruk forklarer noe av årsaken.

Utgiftsveksten i 2017 var på totalt 7,2 %. To tredjedeler av veksten er innenfor overføringer og kjøp av tjenester til private, hovedsakelig som følge av engangstilskudd til Hunton Næringspark. En tredjedel av fjorårets utgiftsvekst er lønnsutgifter, som brutto økte med ca. 5,9 %. Mye av veksten skjer her som følge av høy aktivitet innen barnevern, hjemmetjeneste og ulike prosjektarbeid.

Brutto driftsresultat

Driftsinntekter fratrukket driftsutgifter gir et brutto driftsresultat på 44,4 mill. kr. Dette er en forverring på 16,2 mill. kroner i forhold til 2016, men er også 59,9 mill. kr bedre enn justert budsjett.

Inntekts- og utgiftsveksten er ulik fra år til år og kan bli påvirket av enkeltposter. Er utgiftsveksten større enn inntektsveksten over tid vil Gjøvik kommune få stadig større utfordringer med å komme i budsjettbalanse hvert år. Brutto driftsresultat i 2017 er noe bedre enn historisk gjennomsnittlig resultat de siste 8 årene, hensyntatt varierende driftsinntekter hvert år. Historisk sett er den største risikoen for et dårlig brutto driftsresultat sviktende skatteinngang. Dog er budsjettet her negativt, noe som har sammenheng med at deler av kommunens drift dekkes av årlige finansinntekter.

Resultat eksterne finanstransaksjoner

Resultat eksterne finanstransaksjoner utgjør -50,7 mill. kr. Dette er 15,1 mill. kr. bedre enn revidert budsjett, og 7,5 mill. dårligere enn fjorårets regnskap. Kommunens lån nedbetales i tråd med vedtatt budsjett.

Det vises til eget kapittel om kommunens finansforvaltning.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat utgjør 75,1 mill. kr. Det er 73,8 mill. kr. bedre enn revidert budsjett, og 15,5 mill. lavere enn året før. Resultatgrad før pålagte avsetninger viser 3,1 % i forhold til driftsinntektene. Se nærmere kommentarer om resultatgrad under kapitlet om økonomiske nøkkeltall.

Regnskapsmessig mindreforbruk i 2017

Det er foretatt avsetninger og bruk av tidligere avsetninger av bevilgninger knyttet opp til statstilskudd, selvkostberegninger av tjenester og andre tidsforskyvninger mellom bevilgning og disponering. Etter bruk av avsetninger på til sammen 89,7 mill. kr og årets avsetninger på 134,4 mill. kr, synliggjøres et regnskapsmessig mindreforbruk på ca. 30,5 mill. kr.

Hovedårsakene til mindreforbruket er forklart i sektorene.

Fullstendig oversikt over fondsdiskonseringer foreligger i årsregnskapsdokumentet for 2017, mens nærmere omtale om kommunens disposisjonsfond foreligger lenger bak i årsrapporten.

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet viser kommunens bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital pr. 31. desember 2017. Balanseverdiene har i sum økt med hele 337,1 mill. kr. eller 7,3 % endring i 2017.

Anleggsmidlene har totalt økt med 413,7 mill. kr eller 8,4 %, hvor økning pensjonsmidler utgjør 174,4 mill. kr eller 8,1 % økning. Utlån viser en netto økning på 98,8 mill. kr. (22,3 %) hvor Startlån utgjør mesteparten. Realaktiva økt med netto 114,5 mill. kr. etter avskrivninger og aktivering av investeringer.

Omløpsmidlene er totalt økt med 131,2 mill. kr eller 8,3 %. Herav er verdien av bokførte aksjer, andeler og obligasjoner 43,3 mill. kr økt siden fjoråret. Premieavviket har for første gang siden det oppstod blitt redusert, med 10,7 mill. kr til 156 mill. kr.

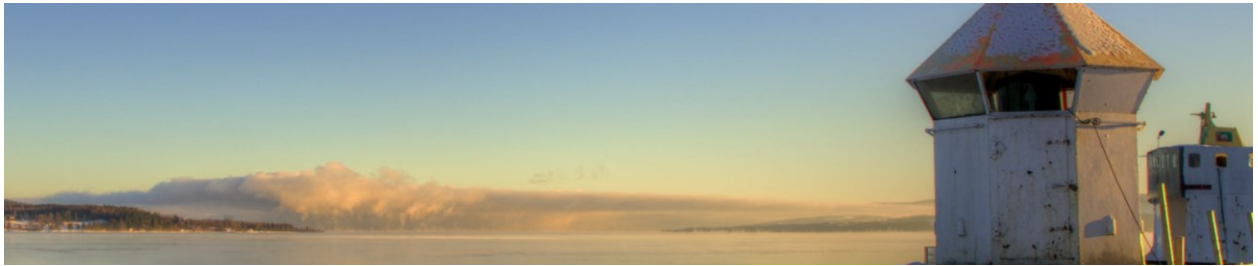

Kommunens egenkapital og gjeld (passivasiden), har økt tilsvarende som eiendelssiden.

Den langsiktige gjelden har økt med 337,1 mill. kr eller 7,3 %, hvor 200 mill. kr. er låneopptak og resten er i hovedsak økte pensjonsforpliktelser.

Relativt sett er det egenkapitalen som øker mest, med 193,2 mill. kr eller 12,1 %. Den største posten her er kapitalkontoen med økning på 106 mill. kr, som fratrasket pensjonsføringene viser verdien på de egenkapitalfinansierte anleggsmidlene (cirka 27 % *). Resterende er økning i ulike fondsmidler (disse er nærmere omtalt under utvikling i ubundne reserver).

ØKONOMISKE NØKKELTALL

Det er valgt å belyse kommunens økonomiske stilling ved analyse av følgende nøkkeltall:

- Resultatgrad: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter
- Utvikling i frie inntekter
- Utvikling i netto lånegjeld + gjeldsgrad
- Likviditet: Utvikling i arbeidskapital, kasselikviditet og balanselikviditet
- Utvikling i disposisjonsfond

Nøkkeltallene indikerer om kommunens samlede økonomi utvikler seg i riktig retning, samt sier noe om hvilke finansielle måltall kommunen ønsker de kommende årene. Nøkkeltallene er satt opp i en tidsserie fra 2017 og tidligere, som er regnskaps- og KOSTRA-tall.

Ved avleggelse av årsrapport 2017 er ikke årsregnskapet er ferdig revidert. Det tas derfor forbehold om feil i oversiktene.

Resultatgrad

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter viser hvor stor andel av kommunens tilgjengelige driftsinntekter som står igjen etter at driftsutgifter og netto renter og avdrag er dekket. Nøkkeltallet kalles for resultatgrad og er det viktigste nøkkeltallet i kommuneøkonomien. Nøkkeltallet må ikke forveksles med begrepet regnskapsmessig resultat, som er resultatet etter fondsbruk og avsetninger.

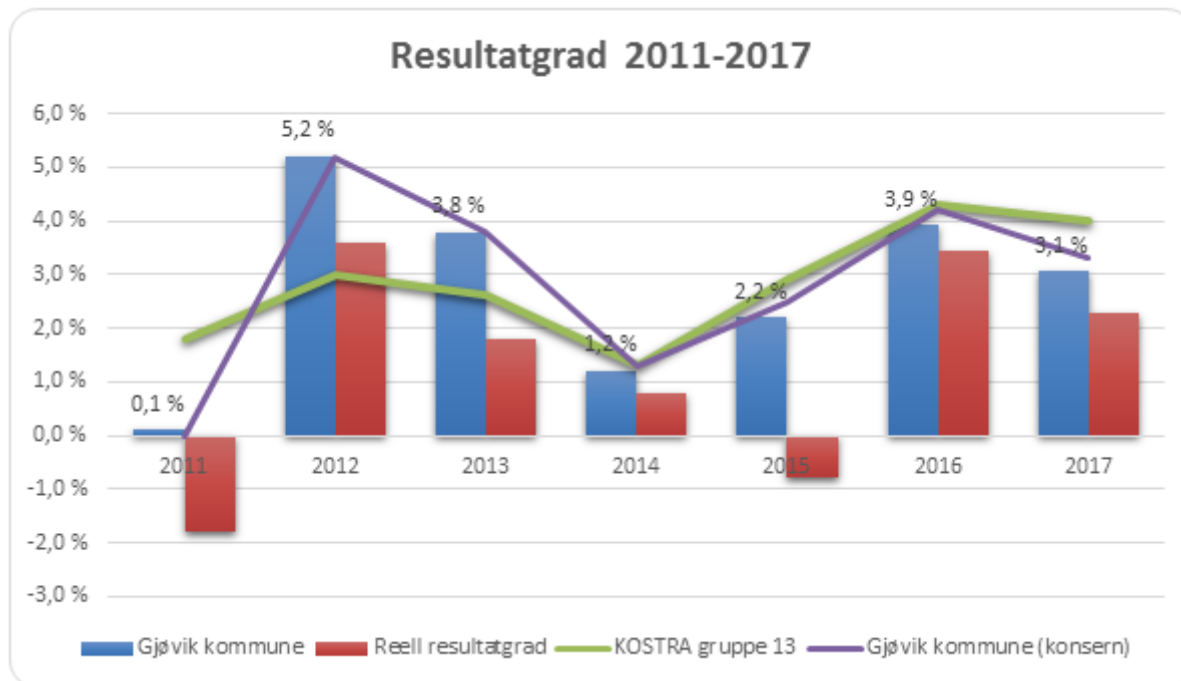
Netto driftsres. i % av driftsinnt.	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gjøvik kommune	0,1 %	5,2 %	3,8 %	1,2 %	2,2 %	3,9 %	3,1 %
Reell resultatgrad	-1,8 %	3,6 %	1,8 %	0,8 %	-0,8 %	3,5 %	2,3 %
Gjøvik kommune (konsern)	0,0 %	5,2 %	3,8 %	1,3 %	2,5 %	4,2 %	3,3 %
KOSTRA gruppe 13	1,8 %	3,0 %	2,6 %	1,3 %	2,9 %	4,3 %	4,0 %

Et godt netto driftsresultat vil kunne føre til at de andre nøkkeltallene også oppfyller målene, men kan ikke sees isolert i forhold til sunn økonomi. Dette skyldes blant annet at avkastningen fra investerte midler føres i driften og vil påvirke indikatoren. Gjøvik kommune har en handlingsregel om at deler av avkastningen fra kraftfondet skal tilbakeføres kraftfondet for å opprettholde realverdien (inflasjonsjustering). Ved å korrigere resultatgraden for denne og pålagte avsetninger og fondsbruk i tråd med selvkostprinsippet innen vann, avløp og renovasjonstjenesten får vi det som her kalles for "reell resultatgrad".

Momskompensasjon fra investeringer ble tidligere inntektsført i driftsregnskapet og var med på å blåse opp resultatet til kommunen. Først i 2014 ble momskompensasjon fra investeringer bokført 100 % i

investeringsregnskapet. For å sammenligne tidligere års resultatgrader er det nødvendig å korrigere for momskompensasjon for investeringer.

«Reell resultatgrad» er i tillegg i 2015 korrigert med bruk av bufferfond finans med 34 mill. kr. Dette forklarer hvordan en tilsynelatende god resultatgrad går fra 2,2 % til negative 0,8 %. Man må tilbake til 2011 for å finne forrige negative resultatgrad.

Figuren over viser forskjellige resultatgrader 2011-2017. Resultatgraden de siste 7 årene er i snitt 2,8 %.

Netto driftsresultat kan være lavt, eller negativt i en kortere periode dersom kommunen har avsetninger fra tidligere år. En sunn kommuneøkonomi tilsier en gjennomsnittlig resultatgrad på minimum 1,75 % over tid. For å kunne vurdere kommunens resultat i.f.t. kravet og andre kommuner, må det tas hensyn til hvor store frie reserver kommunen har.

Utvikling i frie inntekter

Kommunens frie inntekter er de inntekter som kommunen kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter, dvs. skatt på inntekt og formue samt rammetilskudd fra staten.

Frie inntekter i kr.pr.innbygger	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gjøvik kommune	39 596	42 576	44 229	44 980	46 229	48 524	50 369
KOSTRA gruppe 13	40 692	43 664	45 373	46 496	47 668	50 183	51 686

Gjøvik har en høyere skattevekst enn landets gjennomsnittlige skattevekst. Skatteandelen har økt de siste årene, men pga. lavere skattevekst i andre deler av landet gir dette ikke vesentlig utslag økt skatteandel inklusiv inntektsutjevning. Gjøvik har en skatteinngang på 84,0 % av landsgjennomsnitt mot 82,1 % i 2016, hensyntatt inntektsutjevning ligger Gjøvik på 94,4 % av landssnitt mot 94,3 % i 2016.

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Tabellen under viser tilsvarende verdier for Lillehammer, Hamar og Ringsaker kommune.

	Skatt pr. innb. % av landssnitt			Skatt og inntekts-utjevning pr. innb. i % av landssnitt		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Gjøvik	84,0	82,1	81,1	94,4	94,3	94,3
Lillehammer	93,0	92,4	91,1	95,9	95,7	95,2
Hamar	92,0	92,3	91,7	95,5	95,7	95,5
Ringsaker	78,3	78,0	76,5	94,1	94,1	94,1

	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gjøvik kommune							
- Skatteinntekter (mill. kr.)	534,9	564,6	598,4	594,0	645,1	711,2	758,2
Årlig skattevekst i % (før inntektsutjevning)							
- Gjøvik	-7,5	5,6	6,0	-0,7	8,6	10,2	6,6
- Lillehammer	-6,9	6,9	5,3	1,6	5,2	11,0	5,5
- Hamar	-5,9	7,9	5,6	0,4	9,0	10,4	4,9
- Landsgjennomsnittet	-3,2	6,9	5,7	1,9	6,0	9,7	4,5
Skatteinntekt pr. innb. inkl. inntektsutjevning							
- Gjøvik	21 409	22 582	23 598	23 747	24 947	27 103	28 113
	-4,8 %	5,5 %	4,5 %	0,6 %	5,1 %	8,6 %	3,7 %
- Lillehammer	21 507	22 738	23 861	24 047	25 175	27 495	28 564
	-5,9 %	5,7 %	4,9 %	0,8 %	4,7 %	9,2 %	3,9 %
- Hamar	21 497	22 691	23 713	23 871	25 241	27 484	28 440
	-5,3 %	5,6 %	4,5 %	0,7 %	5,7 %	8,9 %	3,5 %
- Landsgjennomsnittet	22 754	23 981	25 027	25 226	26 443	28 733	29 779
	-4,5 %	5,4 %	4,4 %	0,8 %	4,8 %	8,7 %	3,6 %

Utvikling i netto lånegjeld

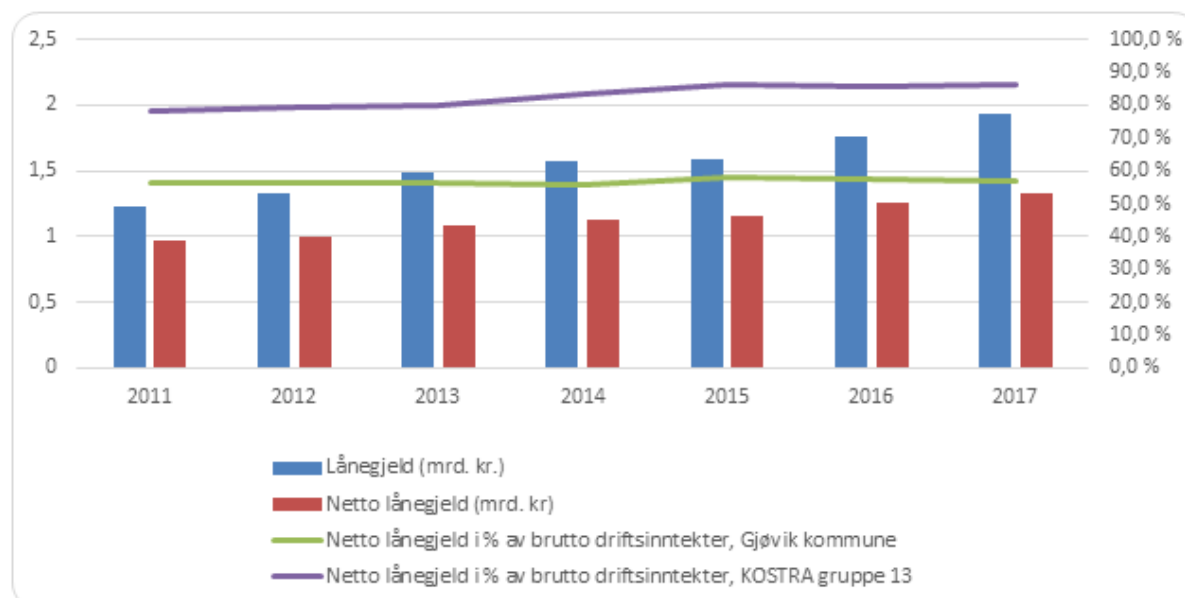
Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Lånegraden, eller netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter var ca. 57,2 % for Gjøvik kommune i 2017. Selv om lånegraden er lavere enn mange kommuner, vil Gjøvik allikevel godt merke konsekvensen av en renteoppgang i lånemarkedet. Tabellen under viser utviklingen i netto lånegjeld fordelt per innbygger og i forhold til brutto driftsinntekter sammenlignet mellom tidsperioder og sammenlignbare kommuner i KOSTRA (gruppe 13).

Utvikling i netto lånegjeld

	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Netto lånegjeld i kroner per innbygger							
Gjøvik kommune	34 344	36 787	38 048	38 519	41 099	43 909	45 845
Gjøvik kommune (konsern)	35 088	37 714	39 043	39 453	42 566	45 048	47 646
KOSTRA gruppe 13	38 358	40 590	43 042	44 922	48 305	62 900	67 389
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter							
Gjøvik kommune	56,6	56,6	56,1	55,6	57,8	57,4	57,2
Gjøvik kommune (konsern)	57,4	57,7	57,3	56,6	58,6	58,3	58,7
KOSTRA gruppe 13	78,4	79,6	79,9	83,4	86,1	83,8	85,5
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter							
Gjøvik kommune	185,9	189,4	194,5	196,6	200,5	199,3	201,3
Gjøvik kommune (konsern)	185,9	189,9	195,1	196,8	199,9	198,8	201,6
KOSTRA gruppe 13	191,0	193,9	200,9	209,3	208,7	211,7	213,4

Grafen under viser at på tross av en vekst i netto lånegjeld målt i kroner, har Gjøvik kommune de siste årene hatt en relativt jevn utvikling målt i forhold til sine driftsinntekter, også i forhold til sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppe 13.

Likviditet

Arbeidskapitalen defineres som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Premieavviket er her trukket ut fra arbeidskapitalen.

Balanselikviditeten gir uttrykk for om likviditeten generelt sett er god eller dårlig. Den bør være større enn 2 for å kunne anses som god.

Kasselikviditeten er også et mål på i hvilken grad kommunen evner å finansiere sine kortsiktige gjeldsforpliktelser. Kommunens likviditetsmessige stilling anses som god når den er større enn 1.

Likviditet

	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter (korrigert for premieavvik)							
Gjøvik kommune	47,3 %	47,2 %	48,6 %	44,4 %	48,2 %	47,4 %	49,4 %
KOSTRA gruppe 13 (konsern)	19,4 %	17,2 %	17,3 %	16,8 %	18,9 %	20,8 %	22,2 %
Balanselikviditet							
Med finansportefølje *	5,0	4,8	5,2	3,8	5,1	4,2	4,5
Uten finansportefølje *	1,2	1,3	1,4	0,9	1,3	1,2	1,4
Kasselikviditet							
Med finansportefølje *	1,3	1,4	0,9	0,6	0,8	0,6	0,6
Uten finansportefølje *	0,6	0,9	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2
* korrigert for premieavvik							

Kommunens likviditet har de senere år vært tilfredsstillende som følge av realisasjon av store verdier fra kraftsektoren i perioden 2001-2003. Kommunen har ikke benyttet kassekreditt på flere år.

Et forhold som bidrar til systematisk svekkelse av likviditeten, er kommunens forskuttering av pensjonsutgiftene. Det årlige premieavviket vil få betydelig likviditetsmessig konsekvens over tid og utgjør nå 156,0 mill. kr.

Utvikling i ubundne reserver

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Ved ulike kommunale vedtak om avsetninger og disponering av overskudd vil midlene bli avsatt til ulike fond. Frie midler som er udisponert av tidligere vedtak føres til et generelt disposisjonsfond.

Tabellen under viser forholdet mellom kommunens samtlige disposisjonsfond og brutto driftsinntekter.

	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter							
Gjøvik kommune	7,0 %	7,8 %	11,3 %	12,6 %	13,4 %	13,1 %	15,4 %
- uten finansportefølje	5,9 %	3,2 %	5,1 %	5,8 %	6,9 %	5,9 %	7,1 %
KOSTRA gruppe 13	6,4 %	7,2 %	7,2 %	7,5 %	7,6 %	8,9 %	11,1 %

Veksten i 2017 skyldes i hovedsak de disponeringer som kommunestyret foretok i forbindelse med behandling av kommunens mindreforbruk i 2016 på 56,3 mill. kr. Det henvises til årsregnskapet for nærmere detaljer rundt årsoppgjørdisposisjonene.

Utviklingen i disposisjonsfond kan virke styrket, men mye av reserven er allerede politisk øremerket ulike formål. Kommunens helt frie, ubundne disposisjonsfond er gjerne samlet i et eget fond på ca. 28,9 mill. kr. Tabellen under viser fondsmidlene målt i mill. kroner, samt de største fondene.

Økonomisk buffer (i antall mill. kroner)	Regnskap						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ubundne driftsfond	123,4	149,3	228,0	261,5	290,4	305,0	379,0
Herav:							
Generelt disposisjonsfond	1,9	10,2	21,1	22,3	37,2	29,2	28,9
Bufferfond finans	13,5	23,5	42,1	43,3	16,1	28,5	50,0
Inflasjonsjustering finans	49,0	57,8	72,1	89,7	121,5	131,8	144,8
Bufferfond pensjon			16,0	29,8	29,8	29,8	29,8
Flyktningefondet	0,2	0,2	0,0	0,0	6,2	14,3	26,1
Øvrige fond	58,8	57,6	66,7	66,4	69,6	71,4	99,3

Bufferfond - finansforvaltning

Det er behov for å bygge opp et bufferfond for å takle dagens finansielle budsjetttrisiko. Aksjeandelen i finansporteføljen er pr. 31.12.17 på 24 %, mens fondet skal ideelt sett kunne takle en aksjeandel på 40 %. Bufferfondet har aldri vært større enn det er nå, men ut fra vurdert risiko pr. 31.12.17 bør fondet ligge på 65-75 mill. kr. Ved høyere aksjeandel bør bufferfondet være betydelig større enn dette.

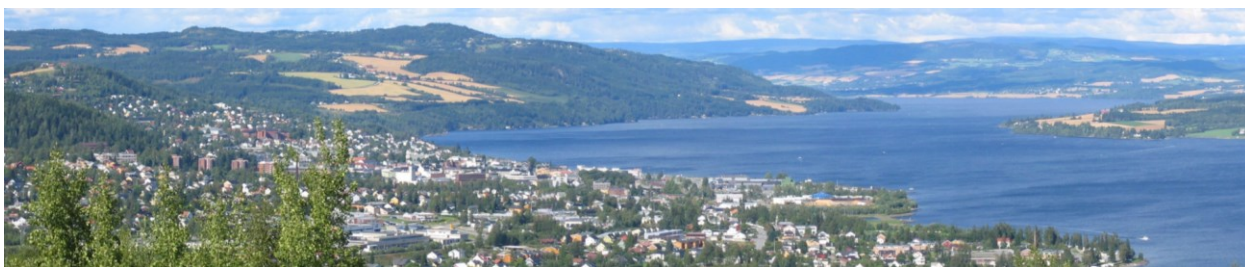
Inflasjonsjustering finans

Fondet dekker justert realverdi av kommunens langsiktige finansportefølje, hvor deler av meravkastningen fra finansporteføljen tilføres fondet.

Flyktningefondet

Fondet skal dekke fremtidige tap av statlig tilskudd til integrering av flyktninger som følge av forskjellig periodisering mellom år knyttet til kommunens inntekter og utgifter.

FINANSRAPPORTERING

Resultat eksterne finanstransaksjoner

Resultat av netto finansinntekter/utgifter ble -47,0 mill. kr. i 2017. Dette er 15,1 mill. kr bedre enn budsjett, men 7,4 mill. kr. svakere enn i 2016.

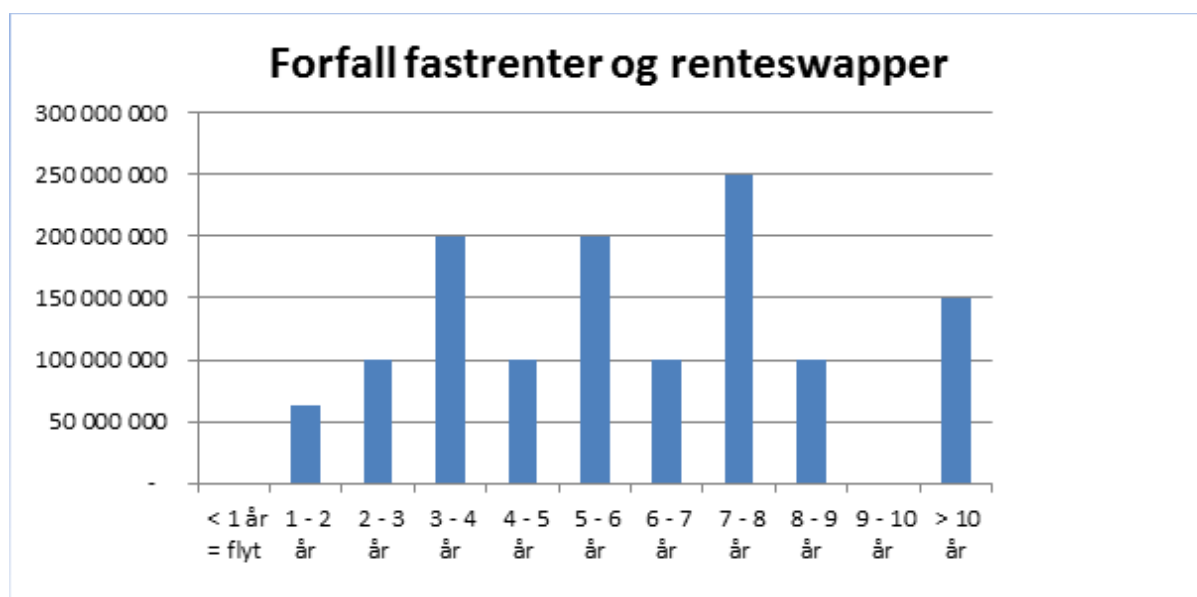
Regnskapet for netto renteutgifter og låneomkostninger viser et merforbruk på 5,8 mill. kr. ift budsjett. Kommunen nedbetaler avdrag iht vedtatt budsjett.

Kortsiktig likviditet

Kommunens likviditetsstyring kombinerer en bankavtale og et pengemarkedsfond, slik at avkastning forsøkes maksimeres gjennom året. For 2017 ble avkastningen på bankavtalen 1,40 %, mens pengemarkedsfondet, Likviditet III, gav 1,62 % avkastning. Likviditetsstyringen gav en beregnet merinntekt på 3,0 mill kr i 2017.

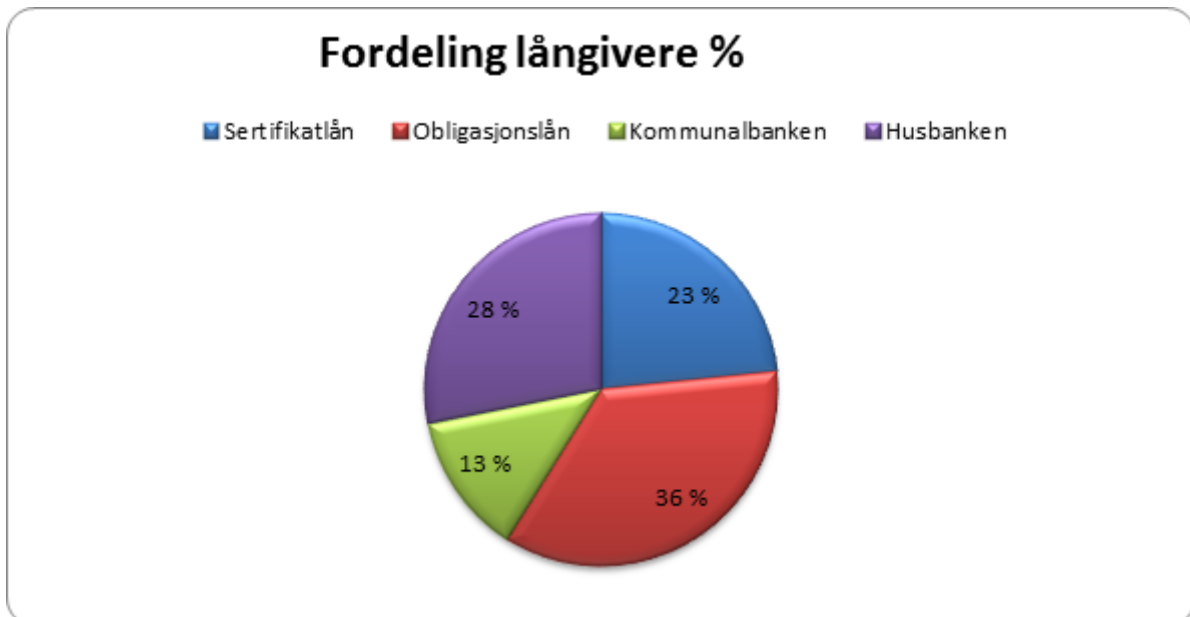
Gjeldsporteføljen

Det er i regnskapsåret utgiftsført gjeldsavdrag på 70,8 mill. kr. i tråd med budsjett. Om lag 60 % av lånegjelden er sikret gjennom fastrenteavtaler eller renteswapper. Fordeling av fastrenter og renteswapper er som følgende:

I 2017 utstedte kommunen to lån i obligasjonsmarkedet, en kombinasjon av refinansiering av korte lån, samt nytt låneopptak.

Ved utgangen av året var 28 % (500 mill. kr) av total utestående gjeld kortsiktig finansiering gjennom sertifikatlån i markedet, noe som er betydelig ned fra 52 % (1 060 mill kr) ved utgangen av 2016. Resten var lånegjelden er langsiktig finansiering i Kommunalbanken, Husbanken, samt nevnte obligasjonslån. Se fordeling i vedlagte tabell.

Avviket (merkostnad) i netto rentekostnader på 5,8 mill. kr. kan i hovedsak henføres til 1) opptak av obligasjonslån som har et noe høyere kredittpåslag enn sertifikatlån (ca +0,40 %), samt 2) beslutning om å øke andel fastrente fra 50 % til 60 %. Som følge av «brutto-føring» av rentesikringsavtaler i regnskapet, fremkommer både renteinntekter og rentekostnader høyere enn budsjett.

Finansforvaltningen

Etter det nye finansreglementet ble vedtatt i november 2016, har kommunen hatt økte rammer innenfor høyrisiko-markedene. Kommunen hadde et svært lavt handlingsrom innenfor plasseringer i aksjer sammenliknet med andre kommuner og pensjonskasser som har aktiv finansforvaltning.

Det nye finansreglementet balanserer, etter rådmannens vurdering, på en god måte målet om å oppnå en finansavkastning som kan avlaste kommunens budsjettutfordringer innenfor en akseptabel risiko. Kommunens hovedmålsetning om finansiell stabilitet og fokus på nedsiderisiko innebærer at det er avgjørende å bygge tilstrekkelige reserver i form av bufferfond til å kunne håndtere årlige svingninger i avkastningen.

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Gjeldende investeringsrammene er som følger:

FORSLAG NYTT REGELEMENT PR 2016						
Forventet risiko	Aktivaklasse	Likviditet	Min.allok	Maks.allok	Gruppe-beskravning	Referanseindeks
Lav (<5% vol)	Bank / Pengemarked	God	5 %	100 %	Min 35% - Max 100%	OSE statsobligasjonsindeks 0.5 år
Lav (<5% vol)	Obligasjoner	God	0 %	70 %		OSE statsobligasjonsindeks 3.0 år
Lav (<5% vol)	Obligasjoner hold-til-forfall	Dårlig	0 %	50 %		OSE statsobligasjonsindeks 3.0 år
Middels (5-12% vol)	Eiendom uten belåning	Dårlig	0 %	15 %	Min 0% - Max 35%	BofA ML High Yield alt. region
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner/Lån High Yield	Middels	0 %	20 %		Treuters Global CB
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner Konvertible	Middels	0 %	10 %		HFR Global Hedge
Middels (5-12% vol)	Hedgefond	Middels	0 %	15 %	Min 0% - Max 40% *)	OSEBX, OSE Grunnfondsindex
Høy (>12%)	Norske Aksjer	God	0 %	30 %		MSCI World, MSCI Europe
Høy (>12%)	Globale Aksjer	God	0 %	30 %		MSCI EM
Høy (>12%)	Vestmarkedsaksjer	God	0 %	25 %		
*) Inkl. Private Equity						

Børs- og finansåret 2017 var et bra år for alle aktivaklasser. Makrotall viste positiv retning i alle geografiske markeder, selskapenes inntjening økte, mens rentene forholdt seg lave lenge. Det var svært lav volatilitet i markedene, men også økende fokus på den relativt høye prisingen i aksjemarkedene. Mot slutten av året var det tegn til økende inflasjon og stigende renter, først og fremst i USA.

Målsatt og oppnådd avkastning

Kommunens langsiktige finansielle aktiva utgjorde pr. 31.12.17 1.088,0 mill. kr.

Kommunen oppnådde i 2017 en verdijustert absolutt avkastning på +47,6 mill. kr, tilsvarende +4,6 %. Til sammenligning ble resultatet for 2016 +40,8 mill. kr tilsvarende +4,1 % på tidsvektet basis. Det var opprinnelig budsjettert med en nominell avkastning for 2017 på 3,0 %, tilsvarende 30,0 mill. kr.

Total avkastning på 4,6 % er om lag 3,2 % høyere enn innskuddsrente i bank, da gjennomsnittlig effektiv innskuddsrente iht. kommunens bankavtale var 1,4 %. Målet i finansreglementet er å skape en meravkastning på 0,5-1,0 % utover gjennomsnittlig innlånsrente for låneporteføljen, som for 2017 hadde en snittrente på 2,0 %.

Fordeling mellom aktivaklassene

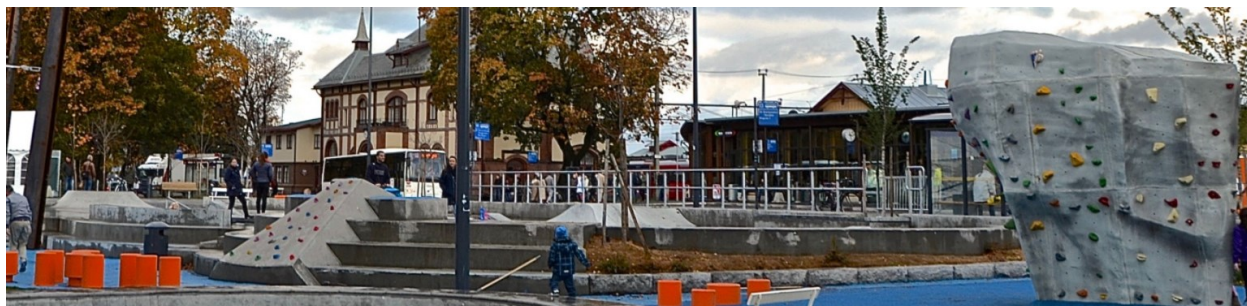

Kommunens bufferfond utgjør kr 50,0 mill. kr. ved utgangen av året, før årets avsetning.

Som en tommelfingerregel er anbefalt størrelse på bufferfondet halvparten av aksjeplasseringene, eller ideelt sett 2 standardavvik. For Gjøvik utgjorde dette ved årsskiftet om lag 130 mill. kr, så bufferfondet er ikke på ønsket nivå. Stresstesten som hovedsakelig tar utgangspunkt i i Finanstilsynets stresstest II for skade og livsforsikringsselskaper, gir et verdifall på 75 mill. kr.

Mer utfyllende rapport for 2017 for finansforvaltningen, er vedlagt. Rapport er utarbeidet av Griff Kapital AS.

PLAN OG SAMFUNN

Regional utvikling

Befolkningsutvikling

Område	Folkemengde 01.01.2017	Fødsels- overskudd	Netto- innflytting	Folke- tilvekst	Folkemengde 01.01.2018	Tilvekst (% 016)	Tilvekst % 2017
Norge	5 258 317	15 859	21 349	37 302	5 295 619	(0.85)	0.71
Oppland	189 479	-360	744	391	189 870	(0.28)	0.21
Hedmark	196 190	-406	1 170	776	196 966	(0.43)	0.40
Gjøvikregionen	70 875	-100	466	369	71 244	(0.20)	0.52
Lillehammerregionen	39 067	-13	162	149	39 216	(0.75)	0.38
Hamarregionen	92 390	-15	961	952	93 342	(1.06)	1.03
GJØVIK	30 319	-34	356	323	30 642	(0.60)	1.07
Østre Toten	14 887	-20	20	1	14 888	(-0.13)	0.01
Vestre Toten	13 179	-7	140	135	13 314	(-0.01)	1.02
Søndre Land	5 717	-9	-56	-67	5 650	(-0.71)	-1.17
Nordre Land	6 773	-30	6	-23	6 750	(0.33)	-0.34
Lillehammer	27 781	14	143	157	27 938	(1.11)	0.57
Hamar	30 598	-41	368	332	30 930	(1.59)	1.09
Ringsaker	33 842	19	288	309	34 151	(0.73)	0.91
Elverum	21 086	12	21	37	21 123	(0.27)	0.17

Folketallet i Gjøvik kommune var pr. 31.12.2017 på 30.642. Veksten i 2017 var på +323 (1,1 %) – en økning fra 2016 (+182 / 0,6 %). Økningen skyldes hovedsakelig at nettoinnflyttingen tok seg opp – fra +164 i 2016 til +356 i 2017.

Veksten i Gjøvik var omtrent like sterk som i Hamar og dobbelt så stor som i Lillehammer i 2017.

Folketallet i Gjøvikregionen var pr. 31.12.2017 på 71.244. Gjøvik og Vestre Toten kommuner hadde begge en vekst, folketallet i Østre Toten kommune stod stille, mens begge Land-kommunene opplevde nedgang i folketallet sist år. Alle kommunene hadde fødselsunderskudd.

Befolkningsveksten i Norge har avtatt de siste tre årene – fra +0,93 % i 2015, +0,85 % i 2016 til +0,71 % i 2017. Dette skyldes i hovedsak redusert innvandring, men også noe synkende fødselstall. Bildet er fortsatt at befolkningsveksten i Innlandet ligger klart lavere enn for Norge ellers.

Regionale aktiviteter

Kommunens regionale engasjement er i stor grad knyttet opp til deltakelse i og oppfølging av det strategi- og utviklingsarbeid som pågår i regionsamarbeidet i Gjøvikregionen, med tilknyttede administrative ressurser og regionrådet, og arbeidet som Gjøvikregionen Utvikling driver.

Det var en omfattende regional aktivitet i 2017. Fokus har vært rettet mot næringsutvikling og jobbing for samhandling med regionale nærings- og kompetanseinstitusjoner. Gjøvikregionen Utvikling ønsker å være en katalysator og pådriver for vekst og utvikling i regionen.

Utpekte satsingsområder og prosjekter under Byregionprogrammet har vært fulgt opp. Med fokus på områdene bioøkonomi, IKT og industri. Med utvikling av langsiktige strategier, kommersialisering av resultater, etablering av ny virksomhet og omstilling innen eksisterende næringsliv. Prosjektperioden avsluttes i 2018.

Prosjektperioden rundt Connected Living ble avsluttet, med forutsetning om videre oppfølging i kommunene. Det ble vedtatt en felles regional strategi for utvikling av framtidens bomiljø og lokalsamfunn – i tråd med prinsippene i Connected Living.

Kommunene i regionen, sammen NTNU og de øvrige forsknings- og kompetanseinstitusjonene i Gjøvikregionen, avga felles høringsuttalelse til framlagt forslag til bioøkonomistrategi for Innlandet.

Effekten av NTNU sin etablering i Gjøvik begynte å gjøre seg gjeldende for alvor. Både kommunen og regionen har etablert et tett og godt forhold til ledelsen ved NTNU. I samarbeid med Sintef Raufoss har det vært arbeidet med å utnytte den kompetanse, de muligheter og den innovasjonskraft som disse institusjonene har å tilby.

Gjennom Telemarksforskning er det avdekket at det er stor optimisme i næringslivet i regionen.

Kommunens og regionens samferdselsinteresser har vært fulgt opp gjennom lobbyvirksomheten og kontakt med de sentrale aktørene innen veg og bane. Gjøvikregionen er aktiv deltaker i alliansen Stor-Oslo Nord – for gjennomføring av prioriterte tiltak på Rv 4 og Gjøvikbanen.

Gjøvik kommune har engasjert seg i prosjektarbeid for utvikling av Mjøsbyen som et felles bo- og arbeidsmarked. Med deltakelse fra 10 kommuner, to fylkeskommuner og fylkesmenn, samt fra Statens vegvesen og Bane NOR.

Kommunal planoppfølging

Arbeidet med revisjon av kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen, fikk oppmerksomhet i 2017 – med en rekke innspills- og drøftingsmøter. Forslaget til revidert samfunnsdel ble lagt ut til høring i november – for sluttbehandling tidlig i 2018. Også arealdelen vil bli fremmet i 2018.

En annen viktig plan som ble utarbeidet og lagt ut til høring i 2017 var ny kommunedelplan for klima. Planen skal erstatte Energi- og klimaplanen fra 2006.

Handlingsdel for kommuneplanens samfunnsdel

Gjøvik skal bli mer BY!

Bybildet i Gjøvik preges i dag av en rekke aktiviteter som bidrar til ønsket byutvikling, med over 100 gravetillatelser gitt i 2017:

- Jernbaneparken sør, med utvidelse av skatepark m.m., ferdigstilles til sommeren 2018.

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

- Røverdalen – reguleringsplan for studentboliger og offentlig parkeringshus for ca. 200 biler.
- Flere boligprosjekter ferdig/skal gjennomføres – Vikenstranda, Bjørnsveen Panorama og Origo.
- Flere møteplasser er under utvikling - Skysstasjonsområdet med Jernbaneparken. Kauffeldts plass planlegges oppgradert samtidig med igangsatt rådhusrehabilitering.
- Det ble igangsatt ytterligere utredning - en mulighetsstudie - for lokalisering av Gjøvik kulturarena på Huntonstranda. Videre en sentrumsanalyse omkring tomtevalg for mulig konserthus/kulturhus i Gjøvik - inkl. både Shelltomta og Huntonstranda.
- Farverikvartalet – et fornyet prosjekt er under oppstart. Mer bolig og mindre næring, men vitalisering av byen mot Hunnselva, Gjøvik Gård og Storgata.
- Store prosjekter innen infrastruktur, gang og sykkel ble fulgt opp i 2017: som i Hans Mustadsgate, med store statlige finansieringsbidrag som følge at ATP-samarbeidet i Gjøvik.
- Mange nye kafeer, restauranter o.l. ble etablert i 2017, noe som har vært med på å skape en omsetningsøkning og et mer levende sentrum.
- Konkurranses grunnlaget for utvikling av en ny bydel på Huntonstranda ble lagt ut mot slutten av 2017 – og møtt med både nasjonal og internasjonal interesse. Følges opp i 2018.

I arbeidet med ny boligpolitisk plan, er det kartlagt et stort behov for flere leiligheter, både i byen og ellers i kommunen. Fremmes til behandling og vedtak 2018.

Kollektivbetjeningen i Gjøvik er under utvikling. Førerløs buss er prøvd ut på Campus Gjøvik og ny bussrute mellom NTNU og Gjøvik sentrum er etablert. Gjøvik kommune vant som følge av sin satsing en nasjonal kollektivtrafikkpris.

Gjøvik skal knyttes nærmere Mjøsa!

Gjennom det konkurransegrunnlaget som er under utvikling for utbygging av en ny bydel på Huntonstranda, er det lagt vekt på å bl.a. få fram ideer og planløsninger som skal bidra til å knytte bydelen til både sentrum og Mjøsstranda.

Strandpromenaden er blitt en viktig ferdselsveg sørover fra Hunnselvas munning. Belysningsanlegg på denne ble åpnet 2017. Etablering av lekeplasser på strekningen planlegges i 2018.

Arbeidet med strandsoneplanen vil bli fulgt opp i 2018.

Kommunen har i samarbeid med Oppland fylkeskommune startet et planarbeid / forprosjekt for å etablere en sammenhengende skulptursti fra Mjøsa til Hunndalen. En gang- og sykkeltrase med stoppesteder/møteplasser med ulike kunstinstallasjoner.

Gjøvik kommune, sammen med øvrige kommuner rundt Mjøsa og Oppland fylkeskommune, deltar i prosjekt «Mjøsa - et kunstprosjekt». Kunstnere fra de ulike kommunene planlegger ulike kunstinstallasjoner rundt Mjøsa, også i strandsonen til Gjøvik.

I uttalelsen til KVV Transport for bl.a. Gjøvik, ble det trukket fram som prioritert krav at Rv 4 legges utenom byen i framtida – og at dagens vegtrasé må legges i en miljøkulvert for å reduseres vegens barrierevirkning mellom sentrum og strandområdene.

Gjøvik skal være et attraktivt sted å leve, bo og arbeide!

Planlegging og gjennomføring av tiltak som skal bidra til forsterket positiv utvikling av Gjøvik sitt omdømme har vært en prioritert satsing som ble startet opp i 2017. Byen Vår Gjøvik vil ha prosjektledelse.

Det er flere eksempler på arrangementer som har profilert Gjøvik: Byfest ved oppstarten av studieåret ved NTNU, Akevittfestival og Sommerslagere på Gjøvik gård. Kongeparet besøkte Gjøvik i 2017.

Gjøvik kultursenter med «Kultur langs elva» er i god utvikling, med godt besøk både ved Gjøvik kino og på de ulike kulturarenaene. Videre arbeid med et mulig konsertbygg / nytt kulturhus sentralt plassert avventer mulighetsstudiet på Huntonstranda.

Det ble bevilget midler til igangsetting av nye Frivilligsentraler i 2017 – i Snertingdal og Biri. Og etablering og iverksetting av utstyrssentral er vedtatt - med oppfølging i 2018.

Gjøvik stadion er i utvikling. Nytt kunstgress er lagt på «store gress», tilrettelagt også for et fremtidig kunstisanelegg. Videre har etableringen av utendørs innebandybane blitt en ny, populær aktivitetsflate.

På Biri og på Østbyhøgda (Vind) arbeides det med etablering av idrettshaller. Hallen på Biri ble igangsatt i 2017 og åpner i 2018. Gjøvik kommune gikk avtale med Vind om bygging av idrettshall på Østbyhøgda.

Det har foregått en økt kommunal satsing på tilrettelegging av ferdig opparbeidede næringstomter, klare for raskt salg og utbygging. Tomt til Hunton på Skjerven åpnet området for flere bedrifter. På Damstedet sør har det vært stor interesse for tomte kjøp. Opparbeidelse Ås skog starter i 2018.

De ulike sektorene bidrar i dag til stedsutviklingen gjennom sine ulike aktiviteter. Helse og omsorg bidrar for eksempel til stedsutviklingen ved å fornye omsorgssentrene, etablere møteplasser/ kafeer og utvide kapasitet på aktivitets- og dagtilbud. Miljø- og klimatiltak har fokus når nye bygg planlegges og bygges.

Gjøvik skal være kjent som en utdannings- og kunnskapsby!

Innarbeiding av begrepet «Universitetsbyen Gjøvik» i kommuneplanens visjon for utvikling av Gjøvik har forsterket fokuset på Gjøvik som kunnskaps- og kompetanseby og -kommune.

Plan for utvikling av Gjøvik som universitets- og studentby, gir fortsatt kommunen og utdannings- og utviklingsaktørene rundt NTNU og Campus Gjøvik et godt grunnlag for samarbeid om tiltaksrettede aktiviteter.

Det er avsatt midler til samarbeidsprosjekter med NTNU innen helse og bioøkonomi. NTNU engasjerer seg i og deltar aktivt også innen byutvikling, herunder smart city (Huntonstranda), stort engasjement mht. utvikling av en bioøkonomipark på Skjerven.

Studentkampanjen – for å få studenter til å flytte hit mot velkomstgave på kr. 3000 - fikk 517 fikk til å melde flytting til Gjøvik. Studenttallet på NTNU øker, og konkurransen om plassene er stor, - også i nasjonal sammenheng.

Det har vært dialog mellom de ulike utdanningsnivåene om de utdanningstilbud som tilbys i Gjøvik. Kommunens grunnskolesatsing tar sikte på å gi elevene kunnskap som motiverer til framtidsrettede utdanningsvalg – med mulighet for et komplett utdanningsløp i Gjøvik.

Gjennom samhandling med Gjøvikregionen Utvikling om oppfølging av Byregionprogrammet, er det i dag i gang en rekke prosjekter eller aktiviteter som er rettet mot innovasjon og arbeidsplassvekst.

Gjøvik skal ha moderne og raske veg- og jernbaneforbindelser!

Arbeidet med påvirkning av prioriteringer i Nasjonal transportplan er fulgt opp gjennom kommunale uttalelser og Gjøvikregionen Utvikling – med flere kontakter og møter med representanter fra sentrale myndigheter og politikere.

De mål og strategier som skal utvikles gjennom kommunens deltakelse i arbeidet med en helhetlig og samordnet areal- og transportstrategi for Mjøsbyen, er forutsatt brukt som Mjøsregionens innspill til de kommende NTP-rulleringer. Videre som grunnlag for mulig statlig byveksttale, med bidrag til finansiering av prioriterte samferdselstiltak.

Gjennom kommunens behandling av og uttalelse til KVV Transportsystemet Oslo-Gjøvik-Mjøsbrua er det trukket opp viktige prioriteringer for utvikling av framtidig overordnet veg- og baneløsningen for Gjøvik: fire felt Rv Mjøsbrua-Gjøvik, tunnelløsning forbi Gjøvik for å muliggjøre miljøtiltak i sentrum, nye sentrumsadkomster, samt en framtidig jernbaneløsning med sammenknytning av Gjøvikbanen med Dovrebanen.

Oppfølging av plan for utvikling av Gjøvik som universitets- og studentby

Studentmelding 2016 ble forutsatt fulgt opp gjennom handlingsrettede mål og prioriteringer i kommunens styringsdokument – i forhold til de sju utpekte innsatsområdene:

Samarbeid og medvirkning

Kommunen deltar i det strategiske samarbeidsrådet som er etablert med bl.a. ledelsen ved NTNU i Gjøvik og SiT. Sentrale samarbeidsoppgaver dette året har vært tilrettelegging for utbygging av studentboliger, utvikling av campusområdet – med bruk av muligheter opp mot Mustad næringspark.

Ordfører og administrativ ledelse deltok ved åpningen av studieåret – og de utenlandske studentene ble mottatt på et eget arrangement.

Det er etablert en tilbuds- og støtteordning for de studentene som velger å melde flytting til Gjøvik – med økonomisk støtte og tilgang til kulturaktiviteter. 517 studenter meldte i 2017 flytting til Gjøvik.

Arealbruk og infrastruktur

Det er god dialog rundt rammen for arealbruk og utbygging på campusområdet.

Ny bussrute er etablert mellom campusområdet og Gjøvik sentrum. Bruken av tilbudet er økende.

Bolig

Kommunen har et tett samarbeid med SiT om tilrettelegging og planlegging for utbygging av flere studentboliger. Reguleringen for kommende studentboligutbygging i Røverdalen er et eksempel.

Arbeid

NTNU trekkes systematisk med i kommunens og regionens arbeid med prosjekter og tiltak rundt næringsutvikling og kompetansebygging. Og kommunen deltar på og utnytter de tilbud og muligheter som foreligger opp mot aktiviteten i Campus Gjøvik.

Kommunen deltar aktivt i arbeidet med etablering av et innovasjonssenter i tilknytning til Mustad næringspark.

Studentene sees på som en ressurs som kan nyttes i det lokale arbeidslivet – og i kommunen. Særlig som deltaker i kompetanserelatert prosjekt- og utviklingsarbeid.

Tjenester og tilbud

SiT jobber nå med etablering av NTNUI i Gjøvik. Dette blir et stort idrettslag på Gjøvik. Frem til NTNUI er etablert, leier dagens aktivitetsgrupper treningstimer i Campus Arena Gjøvik.

Knyttet til etablering av nytt undervisningsbygg på Campus tilrettelegges også sandvolleyballbaner. Velferdsdirektør ønsker at NTNUI kommer på plass, før ytterligere anleggsutvikling på Campus drøftes med kommunen.

Velferd og byliv

I 2017 bevilget kommunen tilskudd eller ga underskuddsgaranti til ulike studentaktivitet på Campus – som tilskudd til «Studentuka» 2017 og tilskudd til ferdigstilling av uteområde/utescene på gamle Kallerud gård. Det er inngått sponsoravtale knyttet til sommeravslutning for studentene.

I august ble det arrangert Byfest. Dette skjer ved semesterstart for å markere Gjøvik som studieby og trekke studentene med inn i byens kulturliv. NTNU, Sit og Studenthuset er aktive medspillere i prosjektet.

Profilering og informasjon

Gjøvik kommune arbeider med et informasjonsprosjekt der et tiltak er å plassere ut informasjonsskjermer på viktige møtepunkter i Gjøvik, herunder CC, Storgata, Rådhuset, Gjøvik kino og scene, Gjøvik Skysstasjon og Campus. Målsetning om ferdigstilling i 2018.

Kommunen har fått produsert en informasjons- og velkomstbrosjyre om Gjøvik. Denne er også aktuell for distribusjon til ansatte, studenter og andre aktører som har en rolle i som bidragsyter til utvikling av Gjøvik som universitets- og studieby.

Folkehelse

Statistikkgrunnlaget i Folkehelseoversikten fra 2015 for Gjøvik kommune oppdateres årlig.

Et sektorovergripende tverrfaglige administrative folkehelseforum er etablert og i gang med jevnlig møter og drøftinger. Representant fra Gjøvikregionen helse- og miljøtilsyn (GHMT) deltar i arbeidet.

Det er gjennomført et seminar om bl.a. folkehelse i byutvikling - i samarbeid med fylkeskommunen.

Helsestasjonstjenester er et lavterskeltilbud, med åpen dør. Fra 2017 er det etablert gruppebasert familieveiledning, og det er gjennomgående satsing på tidlig innsats i hele oppveksten. Det er etablert veiledningsteam for barnehager med helsesøster, representant fra PPT og familieteam, samt tverrfaglige veiledende habiliteringsteam. Ungdomsavdelingen, helsestasjon for ungdom og skolehelsetjenesten er andre lavterskeltilbud. Fysio- og ergoterapitjenestene bidrar også i disse tiltakene.

På det regionale nivået samarbeider kommunen gjennom regionalt folkehelseforum og med fylkeskommunen og NTNU. I 2017 startet den tiårige satsningen "Program for folkehelsearbeid i kommunene", med overordnet mål å fremme barn og unges psykiske helse. To av kommunene i regionen – ikke Gjøvik kommune, i samarbeid med det regionale folkehelseforum og GHMT, fikk delta i programmet.

Klima og miljø

Forslag til ny klimaplan 2018-2022 ble ferdigstilt i 2017 og lagt ut til høring. Det er en klimaplan med konkrete tiltak som vil kunne gi 17 % reduksjon i utslipp av klimagasser fra Gjøviksamfunnet innen 2022.

Det ble i 2017 med klimasatsstøtte fra Miljødirektoratet anskaffet el-sykler som ble lånt ut til byens innbyggere. Tiltaket har vært svært populært og har gitt mange en mulighet til å prøve ut El-sykkel.

Flere klimaprosjekter som ble startet i 2017 vil bli gjennomført i 2018. Det har blitt igangsatt et arbeid med å sette opp ladepunkter for elbil, de første ladepunktene vil bli satt opp våren 2018.

Gjøvik kommune ble tildelt kollektivtransportprisen 2017. Sykkelby -avtalen er videreført for tre nye år og vi vil fortsette arbeidet med å legge til rette for sykkel i Gjøvik. Gjøvik kommune deltok i sykle til jobben kampanjen 2017, 387 innbyggere deltok i kampanjen og det var en økning på 35% i forhold til 2016.

Samfunnssikkerhet

Det er satt i gang et prosjekt om «Brannsikkerhet for utsatte grupper» i kommunen. Prosjektgruppa er sammensatt av brannvesen, Helse og omsorg, Tilrettelagte tjenester, Boligstiftelsen, NAV og Miljørettet Helsetilsyn.

Brannvesenet har satt fokus på viktigheten av involvering i forbindelse med byggeprosesser i Gjøvik. Nye høyblokker, parkeringshus, byfornyelse og infrastruktur må ta hensyn til brannvesenets behov for bl.a. adkomst, slokkemuligheter og vannforsyning.

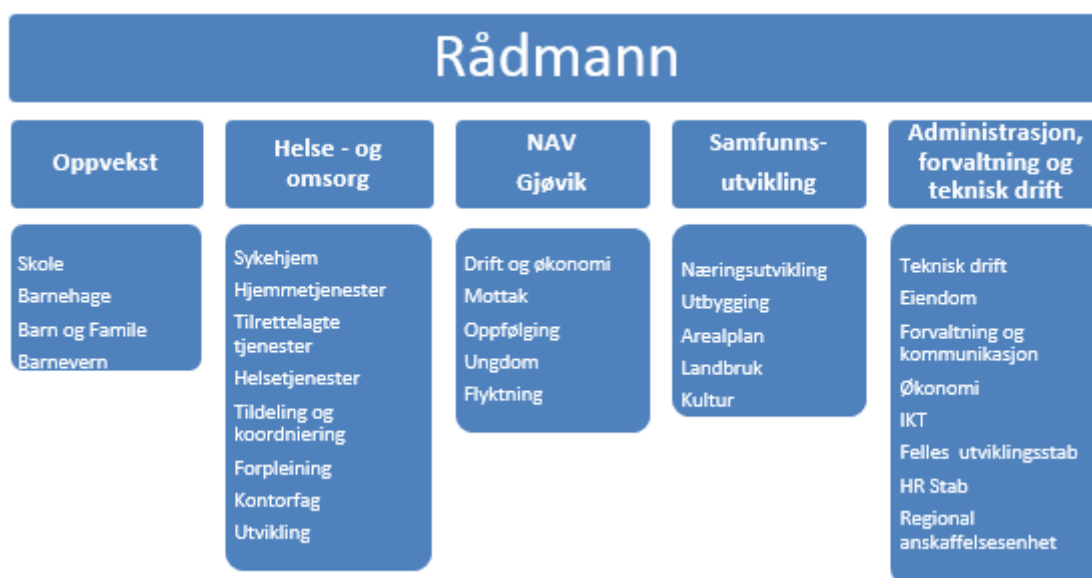
Etter henvendelse fra fylkesmannen og politiet ble det satt i gang et samarbeid rundt vurdering av tiltak for sikring av arrangementer i kommunen i forhold til uønskede tilsiktede hendelser. Følges opp i 2018.

ORGANISASJON OG HR

Gjøvik kommune har 2847 ansatte fordelt på 2084 årsverk. Siden 2014 har antall ansatte økt med 26,6 prosent, fra 2248 til 2847. Antall årsverk i samme tidsrom har økt med 16 prosent, fra 1795 til 2084. (Kilde: KS/PAI tall pr. 01.12.17).

Organisasjonen består av 5 sektorer.

Internkontroll

Gjøvik kommune benytter en risikobasert tilnærming i arbeidet med internkontrollen. Hensikten er å avdekke «hva som kan gå galt», «hvor galt det kan gå», «hva som er gjort for å unngå at det går galt» og «er det godt nok». Målet er å iverksette tiltak for å redusere risikobildet og sikre at kommunen har tilfredsstillende kontroll.

Kommunen har et dokument- og avvikshåndteringssystem som har samlet alle vesentlige data som kreves for å ha god internkontroll.

I 2017 ble det gjennomført mange risikovurderinger ute i de ulike tjenestene, det følges opp med internkontrollaktiviteter. Fokus rettes mot områder som kan medføre vesentlig risiko for tjenestemottakere og ansatte. Internkontrollen er nå inne som eget område i styringsdokumenter, lederavtaler, tertialrapporter og årsrapport. Systematiske internkontrollaktiviteter skal være en del av den daglige driften og danne grunnlaget for kvalitets – og utviklingsarbeidet i Gjøvik kommune.

Kommunen har implementert et eget system for gjennomføring av internrevisjoner som en del av internkontrollen.

I 2017 ble det gjennomført 3 internrevisjoner i organisasjonen innenfor området informasjonssikkerhet. Kommunen har et eget revisjonsteam, som er organisatorisk plassert i HR Stab.

Arbeidsgiverstrategi og ledelse

Kommunens arbeidsgiverstrategi synliggjør organisasjonens arbeidsgiverpolitiske retning og prioriteringer. Gjøvik kommune skal være en framtidsrettet arbeidsgiver og strategien har mål knyttet til de utfordringer kommunen står overfor i et samfunns- og arbeidsliv i endring.

Strategiens seks satsningsområder peker på de innsatsområder kommunen må være god på for å utvikle organisasjonen og medarbeiderne. Satsingsområdene er Ledelse – Kompetanse - Innovasjon og brukermedvirkning - Rekruttere og beholde - Likestilling og mangfold- Inkluderende arbeidsliv.

Evnen til utvikling og nyskaping er en av kommunes hovedutfordringer. Et av svarene på velferdsutfordringene kommunene står overfor er å lykkes med å løse oppgavene på nye måter både internt og i samspill med omgivelsene. Kommunens lederutvikling har derfor et særskilt fokus på tema innovasjon og brukermedvirkning i 2018. Teknologi og digitalisering er i seg selv en endringsfaktor for organisasjonen og vil ha betydning for arbeidsgiverrollen og forventninger til ledere og medarbeidere. Ny kompetanse og nye ferdigheter kreves.

Kommunen skal ha kompetanseplaner som definerer organisasjonens behov, og bruke disse planene i arbeidet med rekruttering og strategisk kompetanseutvikling. Målet er systematisk arbeid for å rekruttere, utvikle og beholde arbeidskraft.

Alle ledere skal ha lederavtaler som verktøy for å synliggjøre, måle og følge opp leders utvikling og resultater. Arbeidet med å sikre at ledere på alle nivåer har arbeidsavtaler er påbegynt og videreføres i 2018.

Medarbeiderundersøkelse

Medarbeiderundersøkelsen 10 faktor KS ble gjennomført i desember 2017. 1732 (av 2282 mulige) medarbeidere har svart. Dette gir en svarprosent på 76 % som er 2 % høyere enn svarprosenten ved undersøkelsen i 2015.

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

10-FAKTOR KS' medarbeiderundersøkelse Gjøvik				
Faktor	Navn	Gjøvik	Norge	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,3	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,3	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,0	4,0	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,9	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjeneste som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Hovedtrekkene er at resultatene for Gjøvik kommune ligger på eller over landsgjennomsnitt. Sammenlignet med kommunens egne resultater i 2015 ligger resultatene omtrent på samme nivå. Hovedfokus ligger mer på oppfølgings- og utviklingsarbeid enn på selve målingen. Prosessen i for – og etterkant av undersøkelsen skal evalueres slik at læring og utvikling skjer.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Det gjennomføres årlig HMS-opplæring for nyansatte ledere, nye medarbeidere, verneombud og tillitsvalgte. Kommunen har elektronisk avviksregistrering knyttet til HMS. Avvikene analyseres og brukes til læring og forbedring, herunder å jobbe forebyggende for å hindre at uønskede hendelser skal oppstå. Avvik på nestenulykker og personskader rapporteres til AMU.

Organisasjonen har fått på plass systematikk for oppfølging av ansatte som utsettes for vold eller trusler i tilknytning til arbeidet sitt i Gjøvik kommune. Dette arbeidet videreføres i 2018.

Lederopplæring

Gjøvik kommune er avhengig av gode ledere for å nå sine målsettinger. Tiltak for å styrke lederkompetansen er et satsningsområde og alle ledere følger et felles lederprogram for å skape felles ledelseskultur og praksis på tvers av sektorer. Kommunen har også et eget lederprogram for nye ledere. Nytt 2-årig lederprogram ble utarbeidet i 2017 og første del av denne gjennomføres i april 2018 hvor tema er innovasjon.

Etikk

Etikk er beskrevet i kommunes arbeidsgivergiverstrategi og etiske retningslinjer for ansatte ble vedtatt av kommunestyret i 2017.

De ansattes adferd danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Vår opptreden og handlemåte må være slik at ingen skal kunne trekke i tvil vår rettskaffenhet og integritet. Det arbeides derfor aktivt med å utvikle og videreføre en korrekt forvaltningspraksis. Dette vektlegges blant annet i den lederopplæringen kommunen har og gjennom øvrig saksbehandleropplæring. Ledere har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for en korrekt opptreden og væremåte.

Helse og omsorg har egen etisk komite med et eget mandat. Alle ansatte kan sende inn etiske problemstillinger de opplever i hverdagen. Komiteen diskuterer problemstillingen, gir ikke fasitsvar, men er et rådgivende organ som gir tilbakemelding på hva som kan gjøres.

I sektor oppvekst og tjeneste barnehage er grunnmuren i arbeidet med det etiske perspektivet, den pedagogiske plattformen og den felles relasjonsmodellen, som skal prege arbeidet. De voksne har ansvaret for relasjonen til barn, unge og familier. Verdier, grunnholdninger, menneskesyn og læringssyn er nedfelt i den pedagogiske plattformen.

Det er ønskelig at alle medarbeidere varsler om kritikkverdige forhold. Gjøvik kommune har intern varslingsrutine i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser. Revidert rutine behandles politisk i mars 2018.

Likestilling og mangfold

Gjøvik kommune ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø som gjør at vi rekrutterer de beste og legger til rette for at vi kan beholde og gi utviklingsmuligheter til våre ansatte gjennom ulike livsfaser. Dette uavhengig av kjønn, alder, etnisitet, religion, funksjonsevne og seksuell orientering. Gjøvik kommune har forankret mål om likestillings- og diskrimineringsarbeidet i kommunens arbeidsgiverstrategi, lønnspolitisk plan og IA – handlingsplan. En ny lønnspolitisk plan ble vedtatt i 2017.

Rekruttering og forfremmelse

Det er gjennomført mangfolderklæring i alle utlysningstekster. I kommunens ansettelsesrutiner er det nedfelt at det skal innkalles minst en arbeidssøker med innvandrerbakgrunn til intervju på alle ledige stillinger, forutsatt at det finnes slike søkere og at de er kvalifisert til stillingen.

Sykepleiere, vernepleiere, miljøterapeuter og barnehagelærere er kvinnedominerte stillingskategorier. Disse starter i Gjøvik kommune med en årslønn tilsvarende som om de hadde 4 års ansiennitet. De som har 6 års ansiennitet gis en årslønn tilsvarende 8 år. Dette er innført som rekrutteringstiltak for å tiltrekke kommunen denne typen arbeidskraft. Gjøvik kommune har som et stimulerings-/rekrutteringstiltak en egen veileder for studentavlønnning for studenter innenfor helse- og sosialfaglig retning. Veileder for studentavlønnning skal revideres i 2018.

Opplæring og kompetanseutvikling

Det gis støtte til tilrettelegging for videreutdanning og utviklingstiltak for å øke den enkeltes kompetanse der dette er i tråd med kommunens behov og i henhold til kompetanseplaner.

Videreutdanning av en viss varighet gis lønnsmessig uttelling. Eksempler er fagarbeider eller sykepleier som tar relevant etterspurt videreutdanning.

Tilrettelegging for ansatte med redusert funksjonsevne

Gjøvik kommunes IA- handlingsplan ble revidert i 2017.

Det er et fokus på tidlig og tett oppfølging av den enkelte arbeidstaker. Det legges stor vekt på gode og målrettede oppfølgingsplaner og rask avklaring av arbeidsevnen. Det legges til rette for at medarbeidere kan utføre arbeidsoppgavene sine tross helseutfordringer og samtidig ivareta et godt arbeidsmiljø for alle ansatte.

Tilrettelegging - fysisk arbeidsmiljø

Kommunen bruker virkemidlene i Nav og søker om støtte til tekniske hjelpemidler. Arbeidsplassvurdering i regi av bedriftshelsetjenesten gjennomføres både som forebyggende tiltak og som tiltak for ansatte med varig eller midlertidig redusert funksjonsevne.

Tilrettelegging ved graviditet, foreldrefravær og andre omsorgsoppgaver

Kommunen har egen prosedyre for oppfølging av gravide arbeidstakere, og det blir tilrettelagt for gravide slik at de skal kunne stå lengst mulig i jobb. Det legges opp til inntil tre samtaler i løpet av svangerskapet. Målet er å skape trygghet for den gravide i arbeidssituasjonen og beholde den gravide lengst mulig i jobb.

Språklig tilrettelegging/arbeidspraksis/praksisplasser

Kommunen har lenge hatt en kultur for- og holdning til at ulike typer språk- og arbeidspraksisplasser til enhver tid skal tilbys. Kommunen har et godt samarbeid med Nav og andre aktører i markedet som henvender seg for slike plasser. Disse plassene kommer i tillegg til ordinære læringer, praksiskandidater, elever og studenter som kommunen tar imot. Flere av personene kommunen har hatt inne i praksis, har etter endt praksisperiode fått jobb som vikarer på tilkalling eller i midlertidige vikariater.

Tiltak mot trakassering/diskriminering

Arbeidsgiver og ledelse har et særskilt ansvar for å hindre og forebygge at ulovlig trakassering forekommer i virksomheten. Gjøvik kommune har etablert varslingsrutiner (registrering og behandling) som et ledd i HMS-arbeidet.

Livsfasepolitikk

Gjøvik kommune ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver gjennom alle deler av yrkeskarrieren. Livsfasepolitisk plan gir en oversikt over virkemidler knyttet opp mot livsfaser og situasjoner og tydeliggjør de muligheter som finnes for medarbeidere og ledere.

Lønn, kjønnsfordeling og likelønn

Lønnsutvikling for fast- og timelønnte hoved- og bistillinger i Gjøvik kommune:

Kjønn	Måned- fortjeneste 2017	Grunnlønn 2017	Endring i måned- fortjeneste 2016-2017	Endring i grunnlønn 2016-2017	Ansatte 2017	Årsverk 2017	Endring i årsverk 2016-2017
Kvinner og menn	40.604	37.653	3,0%	2,7%	2.909	2.146	3,0%
Kvinner	40.294	37.274	3,1%	2,9%	2.272	1.640	1,8%
Menn	41.609	38.884	2,4%	1,9%	637	506	7,1%

Tall pr. 1.12.2016 og 1.12.2017 basert på KS' PAI-register.

Justert for	Årstall					
	2015		2016		2017	
	Kvinner månedfortjeneste i prosent av menns	Kvinner grunnlønn i prosent av menns	Kvinner månedfortjeneste i prosent av menns	Kvinner grunnlønn i prosent av menns	Kvinner månedfortjeneste i prosent av menns	Kvinner grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	96,0	95,0	96,2	94,9	96,8	95,9
Alder	95,8	94,7	96,4	95,0	96,6	95,6
Stillingsgruppe	98,4	99,0	98,3	98,5	98,9	99,3
Stillingskode	98,2	99,0	98,1	98,9	98,7	99,7
Utdanning	96,7	97,6	96,5	97,1	97,3	98,2

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr. 1.12.2015 1.12.2016 og 1.12.2017.

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for ansattgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

På landsbasis utgjorde kvinners andel av menns lønn i kommuneforvaltningen 93,8 prosent i 2017 (Kilde: SSB). For Gjøvik er forskjellen mindre enn på landsbasis jf. tabell ovenfor. Sammenligner en kvinners og menns lønn innenfor samme stillingsgruppe er forskjellen liten.

Det er fokus på likelønn i alle typer stillinger i Gjøvik kommune, og dette er nedfelt i kommunenes lønnspolitikk. Det er ingen systematiske forskjeller i lønnsnivå mellom menn og kvinner i samme typer stillinger. Gjøvik kommune praktiserer «lik lønn for likt arbeid av lik verdi». Det vil si at vi samlet sett innenfor de enkelte sektorene og stillingsnivåene har liten lønnsforskjell på kvinner og menn.

Lønnsforskjeller innen enkelte stillingstyper er knyttet til markedsverdi og ikke kjønn.

Kjønnsbalanse

Prosent av antall kvinner og menn i ulike sektorer i Gjøvik kommune

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Sektor	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I ALT	2.232	618	78	22
Sentraladministrasjonen	127	63	67	33
Oppvekst	732	183	80	20
Skoleadministrasjon	7	2	78	22
PP-tjeneste	15	1	94	6
Grunnskole	401	139	74	26
Barnehager	213	18	92	8
Fritidshj/skolefritidsordn	50	7	88	12
Barnehj/andre inst bu	1	0	100	0
Øvrig oppvekst	45	16	74	26
Helse/sosial	1.307	219	86	14
Administrasjon	39	6	87	13
Alm helsevern	138	28	83	17
Somatiske sykehjem	305	24	93	7
Alders- og sykehjem	3	0	100	0
Psykiatriske sykehjem	0	1	0	100
PU	215	57	79	21
Hjemmehjelp/-sykepleie	425	37	92	8
Sosialhjelp	105	49	68	32
Edruskapsvern	2	0	100	0
Andre virksomheter	75	17	82	18
Kultur	37	16	70	30
Teknisk sektor	23	121	16	84
Ymse	3	7	30	70
Uoppgitt	3	9	25	75

Pr.1.12.2017 basert på PAI-registeret. Tabellen inneholder bare hovedstillinger.

Kjønnsdelt oversikt ledere (arbeidsgiverrepresentanter) i Gjøvik kommune samt noen utvalgte grupper (Kilde: Visma).

	Kvinner	%-andel	Menn	%-andel	Totalt
Arbeidsgiverrepresentanter (alle)	75	66	38	34	113
Rådmannens ledergruppe	4	67	2	33	6
Rektorer	9	60	6	40	15
Avdelingsledere helse- og omsorg	25	89	3	11	28
Barnehagestyrere	10	100	0	0	10
Fagledere (kode 7003)	16	57	12	43	28

Kvinneandelen i Gjøvik kommune utgjør 78* prosent.(*hovedstillinger). For Gjøvik kommune er det ønskelig å ha et miljø som består av både menn og kvinner. Som et tiltak for å bedre kjønnsbalansen benytter kommunen seg av positiv særbehandling der dette er tillatt, jfr. likestillingsloven og forskrift

om særbehandling av menn. I tjenesteområdet Barnehage oppfordres menn til å søke i utlysningstekst/annonser.

Arbeidskraft og rekruttering

Befolkningens alderssammensetning vil endre seg vesentlig de neste tiårene. Der det i 2016 var 4,7 personer i yrkesaktiv alder per person over 67 år, så tilsier prognosene at dette forholdstallet reduseres til 3,9 i 2025 og 3,1 i 2040.

Dersom vi klarer å øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse og øke avgangsalderen, reduseres behovet for rekrutteringer betydelig.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse blant ansatte i kommunal sektor i 2017 var på 80 prosent. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i Gjøvik kommune var i 2017 på 73,2 prosent mot 74 prosent i 2016. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for ansatte i kommunene i Oppland fylke er ca. 74 prosent. (Kilde: PAI/KS).

Gjennomsnittlig avgangsalder for ansatte over 55 år var i 2016 på 63,9 år for ansatte i kommunene. I Gjøvik kommune var avgangsalder for ansatte over 55 år i 2017 på 63,1 år. (Kilde: PAI KS/Visma)

Gjennomsnittsalderen blant ansatte i kommunene var 44,7 år i 2017. (KS/PAI – registrert). Gjennomsnittsalderen for ansatte i Gjøvik kommune er 45,1 år (februar 2018).

Gjøvik kommune ønsker å stimulere til at ansatte jobber mer og lenger. Årlig gjennomføres det informasjonsseminar for ansatte som fyller 61 år og dermed nærmer seg første mulige pensjoneringsuttak. Aktuelle ledere inviteres også til samlingene.

I Gjøvik kommune er det utfordrende å rekruttere til helseyrker som sykepleier, vernepleier, lege og psykolog. Rekrutteringen til ingeniørstillinger har bedret seg de senere årene. Alle sektorer melder om utfordringer knyttet til å få kvalifiserte søkere til vikarstillinger samt å få flere søkere til lederstillinger.

Utdanning og kompetanse

For Gjøvik kommune utgjør medarbeidere med universitets- og høgskoleutdanning over 53 prosent av årsverkene. Medarbeidere med videregående skoles nivå utgjør omtrent 30 prosent av årsverkene. Denne gruppen utgjør i hovedsak fagbrev innenfor helse – og oppvekstfag. Medarbeidere i stillinger uten særskilt krav til utdanning utgjør omtrent 17 prosent av årsverkene. Andelen årsverk i stillinger med høgskole- og universitetsutdanning har økt fra 51 prosent i 2015 til 53 prosent i 2017. (Kilde: KS/PAI)

Å heve kompetansen til de ansatte er den mest aktuelle metoden å dekke kompetansebehov på i tillegg til nyansettelser og samarbeid med andre kommuner.

Det er mange medarbeidere som har tatt videreutdanning

de senere år. Siden 2010 har det i de lokale lønnsforhandlingene vært gitt lønnsmessig uttelling for ansatte som har tatt etter- og videreutdanning. Dette er kompetanseheving som kommunen drar god nytte av i tjenesteutøvelsen og som hever den faglige kvaliteten i tjenestene.

Kommunen har inngått ulike samarbeidsavtaler med universitets- og høyskolesektoren, blant annet innenfor helse- omsorg, oppvekst og utdanningssektoren. Dette er samarbeid med tanke på relevans og kvalitet i utdanningene, men også med tanke på forskning og utvikling.

I de store sektorene som Helse og omsorg og Oppvekst er det en andel ansatte som rekrutteres til kommunen uten relevant formell utdanning. Gjøvik kommune oppfordrer, tilrettelegger og har ordninger for at flere av disse kan ta fagbrev. Dette gjelder særlig innen helsearbeiderfaget.

Lærlinger

Gjøvik kommune hadde ved utgangen av 2017 totalt 39 lærlinger i opplæring. Disse er fordelt på 14 Barne- og ungdomsarbeiderlærlinger, 20 Helsefaglærlinger, 2 Kokkelærlinger, 2 IKT lærlinger og 1 Feierlærling.

Gjøvik kommune har deltatt i utprøving av vekslingsmodellen innenfor Helsearbeiderfaget. Vekslingsmodellen innebærer at opplæringen er organisert med vekselvise perioder i skole og lærebedrift.

I 2017 ble «Kompetanseboka», et web basert oppfølgingssystem/opplæringsbok for lærlinger, tatt i bruk. Hensikten er å øke kvaliteten i opplæring, samt å kunne forbedre oppfølgingen.

Det planlegges inntak av 16 nye lærlinger i 2018, og det betyr totalt 33 lærlinger i opplæring fra september 2018.

Det vil i 2018 bli vurdert om kommunen skal søke å bli godkjent lærebedrift i nye fag, herunder byggdrifterfaget.

Gjøvik kommune har en ambisjon om å øke antall lærlinger og i 2018 fremmes en politisk sak vedrørende forsterket læringsatsing.

Inkluderende arbeidsliv og sykefravær

Til tross for at det jobbes systematisk og målrettet med å redusere sykefraværet, er fraværsnivået fremdeles en av de største utfordringene for kommunale arbeidsgivere, så også for Gjøvik kommune. Fraværet er høyere i helse- og omsorg og barnehage/oppvekst enn i administrasjon og teknisk sektor. Dette har betydning for utviklingen av det samlede sykefraværnivået. De siste årenes sterke årsverksvekst i tjenester med høyt sykefravær (relativt til tjenester med lavere fravær), har gitt en økning i det totale sykefraværet. Dette selv om fraværet i hvert respektive tjenesteområde ikke nødvendigvis er endret vesentlig.

Kvinner har betraktelig høyere sykefravær enn menn. Dette er gjennomgående i hele arbeidslivet, også internasjonalt. Kvinners fravær er 88 prosent høyere enn menns. Til tross for forskning på området,

finnes ingen entydig forklaring på hvorfor forskjellen er så stor. Det at kommunesektoren er kvinnedominert er en faktor som statistisk sett medfører høyere fravær.

Sykefraværet i Gjøvik kommune i 2017 ble 9,4 prosent mot 9,3 prosent i 2016. Målet som ble satt i styringsdokumentet for 2017 om at sykefraværet ikke skulle være høyere enn 8,5 prosent for kommunen samlet ble ikke nådd.

Sykefravær Gjøvik kommune 2017 – kjønnsdelt statistikk

	0 – 16 dager	17 – 56 dager	>57 dager	Totalt
Kvinner	2,6	1,3	6,6	10,5
Menn	1,8	0,6	3,4	5,9
Totalt GK	2,5	1,1	5,8	9,4

I 2017 ble ny IA-handlingsplan for Gjøvik kommune for perioden 2017- 2018 utarbeidet. I tillegg ble det iverksatt en revitalisering av kommunens IA arbeid.

Gjøvik kommune deltar i prosjektet «NED med sykefraværet», et samarbeidsprosjekt mellom KS og Nav sentralt. Prosjektet retter seg mot helse- og omsorg og barnehage. Det er foreløpig for tidlig å konkludere med om tiltaket har ført til redusert sykefravær.

Tiltaket for gravide arbeidstakere med samtaler mellom jordmor fra HMS Frisk, den gravide og nærmeste leder har fortsatt i 2017. Gitt at tiltaket ikke fører til en nedgang i det legemeldte svangerskapsrelaterte fraværet vil tiltaket bli vurdert avsluttet etter 3 år.

Kommunens prosedyre for oppfølging av sykmeldte arbeidstakere og arbeidstakere som står i fare for å bli sykmeldt, skal være styrende for all oppfølging på individnivå.

Arbeidet med å forebygge og redusere sykefraværet skal være et kontinuerlig arbeid i alle sektorer. I 2017 har det vært fokus på å etablere HMS/IA-grupper på alle virksomheter, bestående av leder, tillitsvalgte og verneombud.

Oppfølgingen og arbeidet i etterkant av medarbeiderundersøkelsen i desember 2017 er også en viktig del av det forebyggende og helsefremmende arbeidet i den enkelte virksomhet.

Heltid/deltid

Gjøvik kommune skal redusere omfanget av deltidsstillinger og øke antall heltidsstillinger. Målsettingen er å bedre tjenestekvaliteten, mer effektiv bruk av personellressurser og et bedre arbeidsmiljø.

I Gjøvik kommune har det vært en positiv utvikling det siste året på antall ansatte som jobber heltid. 44 prosent av alle ansatte jobbet heltid i 2017 mot 43 prosent i 2016. Andelen ansatte med liten stillingsstørrelse (0 – 24,9 prosent) har gått ned fra 13,3 prosent i 2016 til 12,4 prosent i 2017. (Kilde: KS/PAI).

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for alle ansatte i Gjøvik kommune er 74 prosent i 2017 mot 73 prosent i 2016. (Kilde: KS PAI – register tall pr. 01.12. 2017)

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

I sektor Helse – og omsorg i Gjøvik kommunene jobber 72 prosent av de ansatte deltid og 28 prosent heltid. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse på deltidsansatte i sektoren er 50 %. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse på deltidsansatte har økt med 1 prosentpoeng siden 2016. (Kilde: KS PAI – register tall pr. 01.12. 2017)

I sektor Oppvekst tjeneste barnehage jobber 43 prosent av de ansatte deltid og 57 prosent heltid. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse på deltidsansatte i tjenesten er 53 %. For undervisningspersonell jobber 45 prosent av de ansatte deltid og 55 prosent av de ansatte heltid. (Kilde: KS PAI – register tall pr. 01.12. 2017)

En av hovedutfordringene i arbeidet med å redusere uønsket deltid er antall helger som arbeides. Et av tiltakene for å stimulere til at ansatte i Gjøvik kommune jobber noen flere helger, er at det gjennom de lokale lønnsforhandlinger er avsatt midler til godtgjøring av helgearbeid. Ordningen er frivillig.

Andelen heltidsansatte i Gjøvik kommune har gått ned siden 2014. Imidlertid har det for fastlønte ansatte i helse – og omsorg vært en økning fra 2015 hva gjelder gjennomsnittlig stillingsstørrelse, fra 62 – 63, 5 prosent og gjennomsnittlig stillingsstørrelse for deltidsansatte, fra 47 – 49 prosent.

Ansatte fordelt på stillingsstørrelse pr. ansatt *) og kjønn. I Gjøvik kommune. Tall pr. 1. desember i det enkelte år.

Stillingsstørrelse per ansatt	Kjønn	Årstall 2015		2016		2017	
		Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	328	12,1	378	13,3	360	12,4
	Kvinner	255	12,0	303	13,5	286	12,6
	Menn	73	12,6	75	12,4	74	11,6
25 - 49,9%	Kvinner og menn	232	8,6	236	8,3	258	8,9
	Kvinner	184	8,7	186	8,3	209	9,2
	Menn	48	8,3	50	8,3	49	7,7
50 - 74,9%	Kvinner og menn	487	18,0	500	17,6	510	17,5
	Kvinner	429	20,2	433	19,3	444	19,6
	Menn	58	10,0	67	11,1	66	10,4
75 - 99,9%	Kvinner og menn	482	17,8	509	17,9	499	17,2
	Kvinner	435	20,5	456	20,4	443	19,5
	Menn	47	8,1	53	8,7	56	8,8
100%	Kvinner og menn	1.175	43,5	1.222	43,0	1.279	44,0
	Kvinner	822	38,7	861	38,5	888	39,1
	Menn	353	61,0	361	59,6	391	61,5

*) Tabellen handler om stillingsstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f. eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50 % bli tilordnet gruppen 50 - 74,9 %.

En kultur hvor heltid er hovedregelen blir avgjørende for å møte fremtidens kompetanse- og rekrutteringsbehov. Med mange deltidsansatte ligger det et stort arbeidskraftpotensial i økte stillingsstørrelser og flere ansatte i hele stillinger.

Lokale retningslinjer for redusert bruk av uønsket deltid, et resultat av et partssammensatt arbeid med representanter fra arbeidstakersiden og arbeidsgiversiden i Gjøvik kommune i 2016, forventes på sikt å redusere andelen deltidsansatte og øke andelen heltidsansatte.

Våren 2018 igangsettes et partssammensatt arbeid/prosjekt «Heltidskultur i sektor Helse – og omsorg i Gjøvik kommune» med mål om å komme frem til ytterligere tiltak og virkemidler for å redusere deltid og øke andelen heltidsansatte i kommunen.

Innovasjon i tjenestene - digitalisering og strategisk anvendelse av IKT

I styringsdokumentet er ett av målene at Gjøvik kommune skal øke innovasjonskompetansen. Innovasjon er også pekt ut som et av hovedfokusområdene i Arbeidsgiverstrategien etter innspill fra arbeidsgiverrepresentantene selv.

Så langt har 14 medarbeidere fra ulike avdelinger og tjenester deltatt/deltar i innovasjonsutdanningen i regi av Høgskolen Lillehammer. Gjennom å gi økt kompetanse skal vi øke innovasjonsklimaet og kulturen i Gjøvik kommune. Som en oppfølging av dette målet vil innovasjon være tema på arbeidsgiversamlingen for alle arbeidsgivere i Gjøvik kommunen og på årets styringsseminar for de folkevalgte/kommunestyret. Kommunens folkevalgte er viktige premissgivere og pådrivere for ledere og administrasjon i fornyingsarbeidet.

Vi er inne i flere prosjekter hvor vi legger stor vekt på å involvere brukerne av våre tjenester og tenke innovativt i utviklingen av våre tjenester. Eksempler på dette er et eget prosjekt for barn med særskilte behov som har vært gjennomført mellom enheter innenfor Oppvekst og Helse- og omsorg, et eget samarbeidsprosjekt mellom AFT og Samfunnsutvikling om samarbeid med utbyggere/næringsliv, og et pågående prosjekt rettet mot drift og eierskap til våre kultur- og idrettsanlegg. I klimaarbeidet jobbes

det også innovativt med forsøk rundt elbilpool, et eget forsøksprosjekt for selvgående busser og forsøk med elgravemaskin ved bygging av Biri omsorgssenter. Vi har fått i alt kr. 1 150 000 fra fylkesmannen til ulike nye prosjekter i 2018 hvor inkluderende kommune, gevinstrealisering av anskaffet velferdsteknologi, og egen konseptfase for å finne tiltak for å øke innbyggernes digitale ferdigheter er temaer. I forbindelse med rehabilitering av rådhuset er rådhusombygging som katalysator for organisasjonsutvikling et eget tema.

Digitalisering og ny teknologi vil prege alle kommunale tjenester. Nye metoder utvikles, flere arbeidsprosesser og rutiner digitaliseres og forenkles.

Teknologiutviklingen gir kommunesektoren nye digitale muligheter i tjenestetilbudet og øker forventninger fra innbyggerne om bedre tilpassede tjenester. Kommunens evne til å ta i bruk ny teknologi og måten det samarbeides på fremmer og stimulerer til innovative løsninger.

Det foregår en systematisk prosess med å digitalisere tjenester. Status i mars 2018 er at 50 % av alle henvendelser (totalvolumet) inn til kommunen nå er digitalisert. For antall skjemaer er digitaliseringsgraden 35 %. I forbindelse med at kommunen tok i bruk nytt sak- og arkivsystem fra 1. januar 2017 tok vi også i bruk SvarUt som er post fra kommunen til innbyggernes digitale postkasser eller Altinn. Ved utgangen av 2017 var vi blant de 20 offentlige virksomhetene i Norge som var størst i utsendelser gjennom SvarUT. Internt i organisasjonen gjennomgår og digitaliserer vi alle interne arbeidsprosesser. Dette medfører blant annet at vi tar i bruk digitale flyter for alle interne skjemaoppgaver.

I evalueringen av digitaliseringsprosjektene våre ser vi også at vi må forsterke arbeidet med å synliggjøre og realisere gevinster. Dette arbeidet er i gang.

For å kunne tilby innbyggerne best mulig tjenester må oppgavene løses på nye og smarte måter. Automatisering og digitalisering kan være avgjørende for å ha nok arbeidstakere til å løse oppgavene fremover. Ledere må ha kunnskap om mulighetene som teknologi og digitalisering gir og være nysgjerrige på hvordan ny teknologi kan bidra til økt verdiskaping og innovasjon i egne tjenester. Å utvikle kompetanse om digitalisering og teknologi hos alle ledere er derfor ett av områdene Gjøvik kommune vil ha fokus på fremover.

Digital opplæring

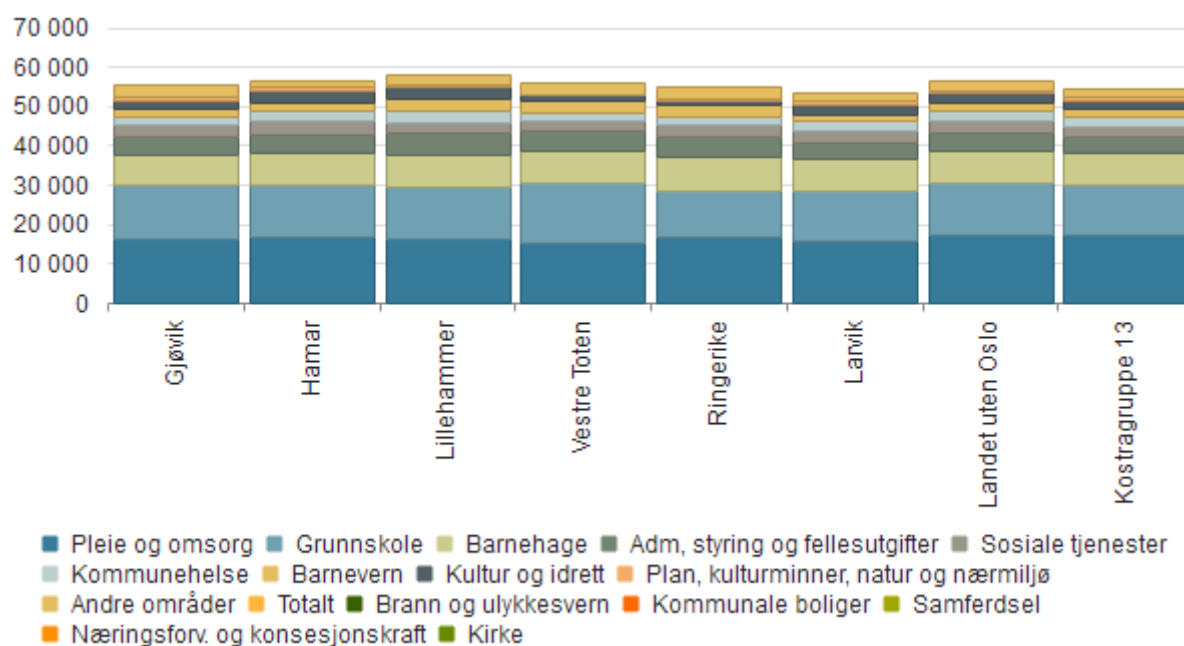
I 2017 ble prosjektet *Digitale ferdigheter* gjennomført. Målet er å sette de ansatte i stand til å håndtere økt bruk av digitale løsninger i alle kommunens sektorer. Det ble laget 4 nettbaserte kurs i KS læring for ansatte og ledere, med obligatorisk gjennomføringsplikt innen 1. mars 2018.

KOSTRA - vurdering for kommunen

Analysen tar i hovedsak bruk KOSTRA-tall. KOSTRA er en forkortelse for Kommune – Stat – Rapportering. Kommunens innrapportering til staten gir et omfattende informasjons- og styringsgrunnlag for kommunesektoren. I tillegg benyttes tall og kildemateriale fra Skoleporten/Utdanningsdirektoratet, Nasjonalt Folkehelseinstitutt (FHI), IMDI og KMD.

Tallene som oppgis er konserntall, dvs. akkumulerte tall både fra kommuneregnskap og interkommunale selskaper.

Utgifter og formål sammenlignet med andre

	Gjøvik	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Pleie og omsorg	16 397	16 609	16 050	15 047	16 966	15 686	17 098	17 126
Grunnskole	13 512	13 565	13 495	15 432	11 614	12 903	13 461	12 776
Barnehage	7 811	7 960	8 186	8 034	8 501	7 832	8 326	8 145
Adm, styring og fellesutgifter	4 561	4 688	5 355	5 419	5 155	4 478	4 520	4 218
Sosiale tjenester	2 861	3 429	2 984	2 405	2 920	2 940	2 781	2 721
Kommunehelse	2 349	2 452	2 570	2 044	2 296	2 525	2 578	2 448
Barnevern	2 000	2 308	3 288	3 056	2 805	1 722	2 270	2 075
Kultur og idrett	2 054	2 940	2 851	1 441	1 215	2 121	2 217	2 113
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	881	863	711	255	503	1 001	671	648
Andre områder	2 992	1 876	2 540	2 804	2 968	2 175	2 427	2 256
Brann og ulykkesvern	835	673	804	575	913	648	820	746
Kommunale boliger	103	-245	115	398	576	-52	0	51
Samferdsel	912	736	969	940	684	1 102	960	813
Næringsforv. og konsesjonskraft	685	170	202	317	70	-200	-25	69
Kirke	457	542	450	574	725	677	672	577
Totalt	55 418	56 690	58 030	55 937	54 942	53 383	56 349	54 526

Prioriteringsanalysen gjennomgår hvordan de ulike tjenesteområdene prioriteres målt ut fra ressursbruk, dvs. kommunens tilgjengelige netto driftsutgifter eller netto omsetning fordelt på antall innbyggere i kommunen, sammenlignet med andre kommuners tilsvarende ressursbruk. Tallene er korrigert for statistisk utgiftsbehov for å lettere vise forskjellene som kommer fram som følge av politisk prioritering og administrativ organisering.

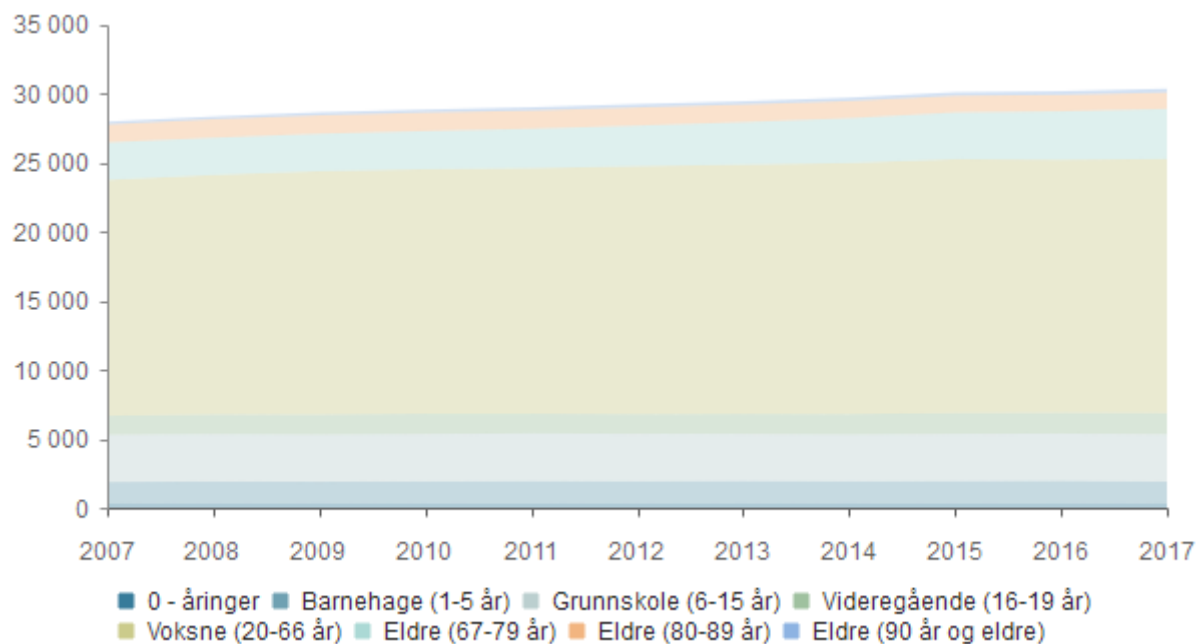
Følgende områder har et høyere ressursbruk enn gjennomsnittet for Kostragruppe 13:

- pleie og omsorg
- Adm, styring og fellesutgifter
- sosiale tjenester
- plan, kulturminner, natur og nærmiljø

Følgende område har vesentlig lavere ressursbruk enn gjennomsnittet for Kostragruppe 13:

- barnehage

Befolkningsutvikling

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 - åringer	288	308	299	320	325	307	320	298	308	312	289
Barnehage (1-5 år)	1 575	1 583	1 580	1 576	1 600	1 605	1 614	1 611	1 616	1 637	1 592
Grunnskole (6-15 år)	3 413	3 437	3 413	3 439	3 459	3 441	3 409	3 387	3 420	3 424	3 434
Videregående (16-19 år)	1 377	1 430	1 456	1 468	1 418	1 421	1 444	1 479	1 512	1 507	1 538
Voksne (20-66 år)	17 064	17 322	17 604	17 694	17 766	17 943	18 044	18 168	18 365	18 298	18 383
Eldre (67-79 år)	2 716	2 692	2 713	2 763	2 858	2 936	3 075	3 244	3 388	3 510	3 625
Eldre (80-89 år)	1 303	1 349	1 336	1 343	1 319	1 318	1 278	1 246	1 210	1 191	1 189
Eldre (90 år og eldre)	195	180	210	204	229	231	223	235	244	258	269
Total	27 931	28 301	28 611	28 807	28 974	29 202	29 407	29 668	30 063	30 137	30 319

Hovedtall drift

	Gjøvik 2016	Gjøvik	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13	
Framsikt									
Frie inntekter i kroner per innbygger(B) *) **)	50 322	51 268	51 045	51 490	51 516	51 271	51 666	52 973	52 707
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter(B)	4,2 %	3,3 %	5,4 %	3,3 %	4,8 %	3,0 %	1,2 %	3,7 %	3,9 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger(B) *)	46 085	47 646	72 887	69 496	84 391	51 256	77 014	70 244	67 388
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B)	58,3 %	58,7 %	77,2 %	78,4 %	109,3 %	68,6 %	100,7 %	84,0 %	86,0 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Investering, finansiering, balanse

	Gjøvik 2016	Gjøvik	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13	
Framsikt									
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter(B)	47,4 %	50,0 %	26,7 %	11,4 %	19,9 %	20,4 %	27,5 %	22,2 %	22,0 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter(B)	13,1 %	15,4 %	15,0 %	4,7 %	4,3 %	5,8 %	5,6 %	9,9 %	10,9 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

SEKTOR ADMINISTRASJON, FORVALTNING OG TEKNISK DRIFT

Status økonomi

Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017 i %	Regnskap 2016
241 901 587,02	246 309 860,00	192 454 000,00	4 408 272,98	1,8 %	225 850 657,39

Sektor for Administrasjon, forvaltning og teknisk drift (AFT) har et positivt årsresultat på 4,4 millioner. Av dette utgjør tilbakeført pensjon 3,4 millioner.

Ved 2 tertial 2017 hadde sektoren en prognose på null. Da var det tatt høyde for et merforbruk i forbindelse med flyttingen av rådhuset fra Kauffeldts plass til Øvre Torggate . Dette var forutsatt dekket gjennom sykepengerefusjoner som følge av vakanse i stillinger, økte inntekter på salg av tjenester, og ny forsikringsavtale for ting/skade og person som har medført vesentlig lavere premier som belastes stab/støtte.

Det positive avviket (utover tilbakeført pensjon) skyldes noe merinntekter på gebyrer fra byggesak- og oppmåling, noe merinntekter på parkering som følge av utbyggingen i Hans Mustadsgate. Det har imidlertid også vært et vesentlig merforbruk på vedlikehold av veger.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Økonomi	Budsjettstyring	Budsjettavvik i %	0,0 %	1,8 %	
Brukere	Arealutnyttelse i kommunale bygg	m2/innbygger	4,0	4,4	
	Brukertilfredshet med renovasjonstilbudet		90,0 %		Ikke målt i 2017
	Digitaliseringsgrad lik eller høyere enn i sammenlignbare kommuner		=>		Ikke benchmarket med sammenlignbare kommuner i 2017. Det vises til egen rapportering på digitalisering.
	Gjøvik kommune skal være aktiv bruker og aktivt tilstede i ulike sosiale medier	Kommunen har definert ulike interessenter og tatt i bruk sosiale medier som er egnet for å kommunisere med de ulike interessentene	Ja		Bruker facebook, men vil ta i bruk flere sosiale medier.
	Gjøvik skal være en null-visjons kommune med 0 ulykker på skoleveg	Antall ulykker på skoleveg	0,0	1,0	Elever ved Gjøvik skole truffet av bil på veg til Hovdetoppen
	Kommunen skal være blant de 40 beste kommunene i landet og best i Oppland på Forbrukerrådets tester av service.	Forbrukerrådets test: Mystery Shopping	<40		Forbrukerrådet ikke gjennomført måling
	Kommunens nettsider skal oppnå 5 stjerner eller mer ved kvalitetsvurderinger som gjøres av DIFI	Kvalitetstester i regi av DIFI	5		DIFI ikke gjennomført målinger i 2017
	Overvannsdisponering, separat overvannshåndtering, antall meter nett/år	Siste måling 2. tertial 2016	1 400	1 750	1 750 med fellesledning er separert i overvann og spillvann.
Medarbeidere	10-faktorundersøkelsen (skala 1 til 5)	Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	4,1	4,0	Forbedret siden forrige undersøkelse i desember 2015
	Sykefravær	Sykefravær i %	6,0 %	8,1 %	

Statusvurdering

AFT har med utgangspunkt i styringsdokumentets overordnede mål valgt å ha fokus på følgende strategier:

Vi skal møte fremtidige utfordringer gjennom utvikling og innovasjon

AFT har utvikling og innovasjon som et fokusområde. Innledningsvis har vi satset på å øke innovasjonskompetansen. Hele 9 medarbeidere innenfor AFT har gjennomført eller er i gang med etterutdanning i innovasjon. Målet er at alle avdelinger skal ha minimum en medarbeider med etterutdanning i innovasjon i løpet av 2019 og at vi skal klare å bygge en innovasjonskultur i sektoren.

Vi skal digitalisere og forenkle

AFT med felles utviklingsstab leder og koordinerer mye av digitaliseringen som gjennomføres. Stabene er sterkt berørt av digitaliseringen og det høye aktivitetsnivået innenfor digitaliseringsarbeidet har gjort at den daglige driften i perioder er sterkt belastet. Samtidig er dette nødvendig og spennende utviklingsarbeid.

Vi skal ta utgangspunkt i brukerne av våre tjenester

Ved utvikling av tjenester er det å ta brukerne med i arbeidet prioritert. I samarbeidsprosjektet mellom AFT og Samfunnsutvikling er ett av grepene å gjennomføre brukerreiser som grunnlag for egen organisasjonsutvikling. Tilsvarende har vi gjort i forbindelse med ny organisering av service, arkiv og kommunikasjonsressursene våre.

Vi skal bidra til beskyttelse av miljøet

AFT har ansvar for mange kommunale tjenester og prosesser som kan bidra positivt til å redusere klimautslippene. Bymiljøavdelingen har ansvar for tilrettelegging for gående og syklende, elbiler, og kollektivtrafikk. Bymiljøavdelingen har også ansvar for drift av parker, friluftsområder, utendørs idrettsanlegg og skog. Vi har en stor teknisk driftsavdeling med egne kjøretøyer og drift. Vi har ansvar for å gjennomføre kommunens byggeprosjekter, samt å drifte kommunens bygg. Den regionale anskaffelsesenheten er en del av AFT, byggesaksavdelingen skal rådggi utbyggere, vi har et ansvar for å følge opp forurensningsloven, skal sørge for trygg og ren vannforsyning og avløpshåndtering. Å sørge for god kompetanse til å gjøre de riktige miljøvalgene er derfor svært viktig og ett område som er valgt ut som fokusområde fremover. Vi blir viktige aktører i å realisere den nye klimaplanen innenfor den kommunale virksomheten.

Organisasjonsutvikling

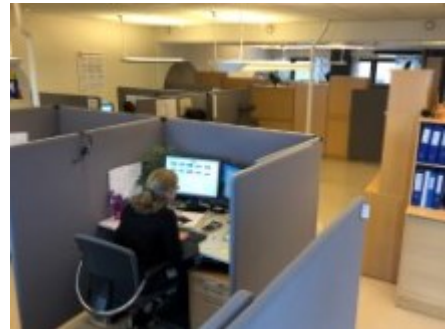
Administrasjon, forvaltning og teknisk drift er en relativt ny sektor og med felles overordnet ledelse. Det er gjennomført flere organisasjonsendringer innenfor sektoren siden den ble etablert. I 2016 ble ressurser fra flere av stab- og støttefunksjonene samlet i en egen stab – felles utviklingsstab – med egen leder. Enheten jobber prosjekttrettet med digitalisering, innovasjons- og utviklingsprosesser.

I 2016 startet vi også opp en prosess rundt samarbeid mellom enheter innenfor sektor for Samfunnsutvikling og AFT, og samarbeid mellom kommunen igjen og utbyggere. Aktiviteter som har vært gjennomført så langt er brukerreiser mot utbyggere i Gjøvik kommune, enkle forbedringstiltak er gjennomført på kort sikt, det er også gjennomført et fellesprosjekt for å forberede

beslutningsgrunnlaget for og gjennomføringen av investeringsprosjekter innenfor AFT og samfunnsutvikling. Det er identifisert ulike utfordringer som det fortsatt jobbes med: Etablere tydeligere mål, ansvar og roller med spesiell vekt på lederrollen, skape kultur for samhandling og å sørge for en effektiv og åpen informasjonsflyt i sak- og arkivsystemet vårt «websak»

I 2017 gjennomførte vi også en mindre organisasjonsgjennomgang av service, arkiv og kommunikasjonsressursene våre og det er gjort endringer i strukturen for å kunne prioritere kommunikasjon som fag og bedre den interne og eksterne kommunikasjonen. Nye ledere/ressurser starter opp i mai 2018 og vi har store forventninger til den nye organisasjonen.

Rehabiliteringen av rådhuset er også en katalysator for organisasjonsutvikling. AFT utgjør hoveddelen av de som har rådhuset som arbeidsplass og prosessen gir muligheter til å tenke nytt rundt organisering og arbeidsform. Perioden i Øvre Torggate har gitt muligheter til å få erfaring med andre arbeidsformer. Positive og mindre positive erfaringer er nyttige i arbeidet med å planlegge tilbakeflytting til Kauffeldts plass. Valget av aktivitetsbaserte arbeidsplasser som prinsipp for det rehabiliterte rådhuset skal bygge opp under en organisasjonskultur som skal preges av at «vi tar utgangspunkt i brukernes behov og finner de gode løsningene sammen. Rådhuset skal ha aktivitetsbaserte og i hovedsak papirløse arbeidsplasser, men mulighet for en «fast» base. Lokaler, inventar og teknologi skal tilpasses aktivitetsbaserte arbeidsplasser og være fleksibelt med tanke på samhandling og omorganisering. AFT har flere medarbeidere som har jobbet mye med å følge opp målene for prosjektet gjennom tydelige bestillinger mot byggherren Industribygg og prosjekterende Kontur, arbeid i temagrupper for å sikre at bygget ivaretar alle våre behov og krav, valg av interiørkonsept og anskaffelsesprosjekter for løst inventar og teknologi.

Investeringsprosjekter

AFT har ansvar for planlegging og gjennomføring av de fleste investeringsprosjektene i kommunen. Dette innebærer i praksis at investeringsbudsjettet nesten er like stort som driftsbudsjettet i enkelte år. Som en del av internkontrollarbeidet innenfor AFT ble planlegging og gjennomføring av investeringsprosjektet valgt ut som fokusområde i 2017. Det er utarbeidet felles metodikk for utarbeidelse av beslutningsgrunnlag for gjennomføring av investeringer.

AFT ved eiendomsavdelingen har prosjektoppfølgning ved ombygging og nybygg til tjenester. I 2017 stod tilbyggene ved Nordbyen og Gjøvik barnehage ferdige. Arbeidet med å planlegge Biri omsorgssenter er godt i gang, mens for Snertingdal omsorgssenter ventes det på avklaring av tomt. Gjøvik kommune er også ansvarlig for tilbygg til legevakten, mens prosjektledelsen ivaretas av Sykehuset Innlandet. Andre større prosjekter er isanlegg/bygg til kunstisanlegg på stadion, påbygg på hovedhus i nærmiljøparken i Snertingdal og flere mindre prosjekter.

I 2017 tok kirken initiativ til et tettere samarbeid med kommunen for å følge opp kirkebyggene. Her er det avdekket behov for et mer systematisk vedlikehold og større utbedringer på flere bygg.

På slutten av 2017 forelå sluttrapporten fra kartleggingen av hva kravet om universell utforming av kommunale bygg fra 2025 vil medføre av tiltak og kostnader. Arbeidet med å realisere tiltakene skal gjennomføres i årene fremover og det er avsatt til sammen 25 millioner i økonomiplanen.

AFT ved avdeling for Bymiljø har ansvar for vedlikehold og oppgradering av kommunale veger, gang- og sykkelveier, trafiksikkerhetstiltak, parker og friluftsområder, idrettsanlegg og parkeringsområder.

Bevilgningen til opprusting av kommunale veger er økt fra 3 til 10 millioner i løpet av få år. I tillegg kommer utbygging av gang- og sykkelveger og trafiksikkerhetstiltak med store eksterne tilskudd. Dette medfører langt mer arbeid med planlegge og gjennomføre prosjektene.

KOSTRA Nøkkeltall

Adm, styring og fellesutgifter

Gjøvik ligger fortsatt lavt når det gjelder lønnsutgifter og netto driftsutgifter til administrasjon og styring. Gjøvik ligger lavere enn kommunegruppe 13 og landet. Tallene viser at Gjøvik har lave utgifter til administrasjon og styring.

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Framsikt								
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg(B)	6,8 %	7,2 %	8,0 %	7,9 %	9,2 %	8,2 %	7,2 %	7,2 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Vann, avløp og renovasjon

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for vann, avløp og renovasjon.

Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett og drikkevannsnett viser at det med jevne mellomrom er behov for investeringer i ledningsnett for avløp. Gjennomsnittsalder for spillvannsnett og drikkevannsnett er hhv 34 og 36 år for Gjøvik. Dette er høyere enn for sammenlikningskommunene med unntak av Ringerike. Gjøvik er i gang med å utarbeide ny hovedplan hvor kommunestyret må ta stilling til utskiftingstakten fremover.

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Kvalitet								
Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder	34	34	28	21		47	29	
Renovasjon - Farlig avfall fra husholdningene levert til kommunale mottak per innbygger (kommune)	23	23	20	15	23	19	21	
Framsikt								
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)(B)	463	516	533	464	516	525	516	448

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Brann og ulykkesvern

Årsgebyret for feiing og tilsyn ligger midt på treet i forhold til sammenlikningskommunene. Gebyret er noe redusert fra 2016 til 2017

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13	
Kvalitet									
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1) *)	460	450	592	410	460	350	320	466	384
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).									
**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov									

Eiendomsforvaltning

Gjøvik kommune har ca 100 kr. i utgifter til vedlikeholdsaktiviteter pr. kvadratmeter. Dette er lavere enn kommunene i Kostragruppe 13 og landet, men høyere enn flere av sammenlikningskommunene.

Gjøvik kommunen har moderat antall kvadratmeter formålsbygg pr innbygger. Dette er positivt mht til effektiv drift og arealeffektivitet.

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13	
Framsikt									
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B) *)	123	106	122	118	94	122	106	108	111
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B) *)	979	968	1 191	1 063	888	1 024	1 286	1 052	1 143
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger(B) *)	4 217	4 225	6 119	4 542	4 602	4 276	5 391	5 074	4 735
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger(B)	4,3	4,4	5,6	4,5	5,5	4,3	4,0	5,0	4,3
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B) *)	97	99	52	67	20	102	116	104	118
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).									
**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov									

Samferdsel

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Prioritet									
Bto. inv.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt *)	1 223	1 044	605	1 236	1 486	1 086	975	1 333	1 301
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt *)	752	912	736	969	940	684	1 102	965	813
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).									
**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov									

Klima og energi

Kommunens energikostnader til institusjons- og skolelokaler er redusert i perioden 2014 til 2017. Noe skyldes variasjoner i strømprisen og noe skyldes energiøkonomisering. Gjøvik kommune har en stor andel av energikostnadene som brukes på fornybare energikilder. Utfasingen av oljefyrer og en lang tids satsning på overgang til oppvarming med fjernvarme/jordvarme har gitt resultater.

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Prioritet									
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fornybare energikilder, konsern	98,0 %	82,0 %	82,0 %	68,0 %	100,0 %	77,0 %	89,0 %		
Dekningsgrad									
Andel husholdningsavfall sendt til energiutnyttelse	38,0 %	40,0 %	30,0 %	36,0 %	40,0 %	39,0 %	25,0 %	41,0 %	39,0 %
Framsikt									
Husholdningsavfall per årsinnbygger (kommune)(B)	463	516	533	464	516	525	516	434	448
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).									
**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov									

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Prioritet									
Netto driftsutgifter til kulturminnevern per innbygger *)	10	8	0	0	0	0	7	17	16
Produktivitet									
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	41								
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	26								

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Framsikt									
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger(B) *)	94	104	57	-43	82	124	162	90	75
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger(B) *)	127	112	125	33	65	26	71	100	100
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger(B) *)	249	340	375	477	155	374	325	244	234
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger(B) *)	296	290	314	215	53	58	291	202	209

Kirke

	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Framsikt									
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter(B)	0,9 %	0,8 %	1,0 %	0,8 %	1,1 %	1,3 %	1,3 %	1,2 %	1,1 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

SEKTOR OPPVEKST

Status økonomi

Beløp i 1000

Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017 i %	Regnskap 2016
653 803 772,91	653 915 822,00	644 554 000,00	112 049,09	0,0 %	638 717 241,66

Sektor oppvekst endte opp med et mindreforbruk på kr. 112.049, dvs. 0,02 % for 2017.

Prognosen ved 2. tertial var et merforbruk på 3,6 mill. Bedringen i resultatet skyldes blant annet færre akutt plasseringer og mindre kjøp av ekstern kompetanse på barnevern.

Mindreforbruket er for det meste en kombinasjon av vakanser og sykemeldinger i administrative stillinger i tillegg til mindre pensjonsutgifter enn budsjettet. Sykemeldingene gjelder over hele sektoren og det har ikke alltid vært mulig å få til full vikarinndekking.

Barnevernstiltak, økt bruk av spesialpedagogiske tiltak i både private og kommunale barnehager, reduksjon av foreldrebetaling samt andre driftstilskudd til private barnehager er i korte trekk forklaringen på merforbruket.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Økonomi	Budsjettstyring	Budsjettavvik i %	0,0 %	0,0 %	Sektor oppvekst et stort område med et vidt spenn i tjenester. Samlet er resultatet svært betryggende. Det er imidlertid ulikheter mellom tjenestene. Skole og barn- og familie har et mindreforbruk knyttet til vakanser. Mindreforbruket balanserer merforbruket til barnevern og barnehage. Barnevern har et merforbruk knyttet til tiltak. Barnehage har et merforbruk som følge av kommunens andel til private barnehager.
Brukere	Gjennomføring videregående skole	Prosentandel elever som slutter i løpet av 1. år på vdg. skole ligger på eller under snitt for Oppland. Oppland 2014 = 3,0	<=3,0 %	2,80%	Resultatet er bedre sammenlignet med oss selv, men fortsatt dårligere enn snitt for Oppland
	Barnehage	Alle barn med rett til plass etter loven tildeles plass.	100,0 %	100,0 %	Alle barn med rett til plass har fått tildelt barnehage
		Øke pedagognormen til 50% i alle barnehager	100,0 %		Det er nå kun 1 barnehage som ikke er i mål med 50 % pedagogtetthet
	Barnevern	I hvilken grad opplever brukere som mottar frivillig hjelpetiltak i barneverntjenesten at hjelpen er til nytte for dem? (På en skala fra 1-6, der 1 er ingen og 6 i svært stor grad.)	4,0		Ikke gjennomført
	Grunnskole - Eksamen 10. trinn: Snittkarakteren for skriftlige fag skal ligge på eller over nasjonalt snitt (N). Mål beskrevet i målformulering.	Engelsk N 2016 = 3,6	3,6	4,0	Faget engelsk ligger resultatet langt over snitt for landet. For matematikk og norsk hovedmål er resultatene knapt under landssnitt. For både engelsk og matematikk er det framgang sammenlignet med oss selv 2016. Resultatene vurderes som tilfredsstillende.
		Matematikk N 2016 = 3,3	3,3	3,3	Se kommentar under resultat for engelsk

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd Status måloppnåelse resultat
		Norsk hovedmål N 2016 = 3,5	3,5	3,4 Se kommentar under resultat for engelsk
		Norsk sidemål N 2016 = 3,2	3,2	
	Grunnskole - Lesing 5.trinn: Andel elever på laveste mestringsnivå på nasjonal prøve i lesing ligger på eller bedre enn nasjonalt snitt (N). N 2015 = 24,4	Mål beskrevet i målformulering	=>24,4	26,5 Resultatet representerer en stor forbedring sammenlignet med 2016. Lesing er et særskilt satsningsområde for tjeneste skole. Det er utarbeidet en forpliktende leseplan for begynneropplæringen og det drives omfattende og systematisk kompetanseutvikling.
	Helsestasjon	I hvilken grad opplever skolens ansatte at helsesøster er tilgjengelig for samarbeid	50,0 %	55,0 % Resultatet representerer en stor forbedring sammenlignet med 2016.
	PP-tjeneste/logopedtjenesten	Andel henvisninger hvor ferdig sakkyndig vurdering foreligger innen 3 mnd.	100,0 %	90,0 % PP-tjenesten/logopedtjenesten har pr.31.12.17 185 nyhenviste saker . 90% av sakene fikk sakkyndig vurdering innen 3 mndr. fristen.
	Tverrfaglig familieteam	I hvilken grad opplever brukere som er i kontakt med TFT at hjelpen er til nytte for dem. (På en skala fra 1-6 der 1 er ingen og 6 er i stor grad)	4,6	4,8 Resultatet anses som svært godt og viser at bruk av tjenestene til TFT er til god hjelp.
Medarbeidere	10-faktorundersøkelsen (skala 1 til 5)	Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	4,3	4,0 Her var målet ambisiøst. Tilfredsheten er noe lavere enn ved forrige måling. Resultatet vurderes likevel som tilfredsstillende.
		Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	4,4	3,7 Faktoren relevant kompetanseutvikling skårer vesentlig lavere enn ved forrige måling.
	Sykefravær	Sykefravær for sektoren samlet	8,0 %	8,4 % Sykefraværet er noe lavere enn for 2016. Det vil fortsatt bli jobbet systematisk for å få ned fraværet.

Statusvurdering

Viktige hendelser og aktiviteter

Sektor Oppvekst har satset på utvikling av kvaliteten på den tverrfaglige samhandlingen. Dette har i hovedsak skjedd gjennom følgende tiltak:

- Lederutvikling for alle ledere og noen rådgivere, i samarbeid med Høgskolen Innlandet, eksamen med 15 studiepoeng, utvikling av felles kultur og organisasjonsbygging. Studiet var knyttet til en utviklingsoppgave der alle har jobbet med et tema knyttet til Oppvekst og prosjektets betydning for god utvikling av Oppvekst.
- Deltakelse i KS, Effektiviseringsnettverk for bedre tverrfaglig samhandling rundt utsatte barn og unge. Et treårig program der det i 2017 har vært 4 dagssamlinger.
- Etablering av tverrfaglige arenaer med forpliktende samarbeid.
- Veiledningsteamet ble opprettet og utviklet av PP-tjenesten/ logopedtjenesten og barnehagekontoret, et team som er et lavterskeltilbud til ansatte i alle barnehager i Gjøvik. Teamet består nå av representanter fra barnehagekontoret, PPT, TFT og helsestasjonstjenester. Teamet er et tverrfaglig team som møtes 3 ganger pr.mnd. Teamet er inne i ordinær drift.
- Migrasjonshelseteam ble opprettet i 2017, noe som har styrket samhandlingen med andre instanser og spesielt med NAV Flyktning.

Skole

- Lesesatsingen, herunder nye lesekrav i begynneropplæringen.
- Gjennom dialogmøter med alle 1.trinns lærere høsten 2017 fikk vi svært gode tilbakemeldinger på de nye kravene og ikke minst at lærerteamene får så god og tett oppfølging av leseveilederen vår. Læringsarbeidet blir naturlig differensiert og det fører til at hver elev opplever mestring.
- Satsingen på læreplanforståelse og vurdering for læring. Dette har vært en viktig bevisstgjøring i planlegging og gjennomføring av læringsarbeidet og er helt i tråd med ny læreplan som kommer.

Barn og Familie

De fire ulike virksomhetene i Barn og familie har i 2017 hatt økt fokus på samhandling på tvers av avdelingene. Dette er godt forankret på ledernivå i de ulike avdelingene, noe som igjen gjenspeiler seg i avdelingene i forhold til å jobbe tverrfaglig på lavest mulig nivå. Dette blir et viktig satsningsområde for Barn og familie i årene fremover, utvikle det tverrfaglige samarbeidet i tjenesten til det beste for de barn/unge og familier vi skal bistå.

- Skolehelsetjenesten ble i 2017 styrket med en 100 % stiling. Dette medførte økning på to barneskoler til 80 % helsesøsterressurs på hver skole. Vi nærmer oss normtallet fra Helsedirektoratet, noe vi ser positiv effekt av.
- De nasjonale faglige retningslinjene stiller krav til hvordan helsestasjonen forebygger/ avdekker vold og overgrep. For å styrke kompetanse innen dette feltet, har helsestasjonstjenesten hatt en tverrfaglig todagers samling med tverrfaglig familieteam og veiledningsteamet for barnehagene med tema «Hvordan snakke med barn om vold og overgrep». Et tverrfaglig samarbeid hvor fokus er å forebygge /avdekke så tidlig som mulig for å sikre barn/unges fysiske og psykiske utvikling.

- I 2017 har helsestasjonstjenester gjennomført HPV vaksinerings av unge kvinner, på oppdrag fra Folkehelseinstituttet. Dette er et to årig vaksinasjonsprogram og i Gjøvik kommune har vi i 2017 satt ca 1000 HPV vaksiner til kvinner i målgruppen.
- Tverrfaglig familieteam, ønske om bistand i 180 saker. Økning på 35 saker, med fordeling på alder: 0-6 år: 65, 7-12 år: 70, 13-18 år: 42. TFT har en klar økning i aldersgruppen 0-6 år. Dette er i tråd med TFT sitt mandat. TFT ønsker å komme tidlig inn og prioriterer de minste barna. I år er det en økning av saker fra barnehage. TFT har informert om TFT sitt lavterskeltilbud på foreldremøter i barnehager, personalmøter og nettverk i barnehager. I tillegg har TFT informert på bli-kjent-dager for nye 1.trinns foreldre på de ulike skolene Dette har påvirket at TFT nå jobber i flest saker rett mot aldersgruppen 0 til 12 år
- Nye henvisninger til PPT økte: PPT 185 personer (gj.snitt 2014-2016 = 165 pers). Saker under arbeid i 2017: PPT 620 personer. Logoped 201 personer.
- Ungdomsavdelingen: Andel ungdom i alderen 13 – 19 år som har deltatt i tiltak gjennom prosjektet UngMestring@Gjøvik 2017 = 13,5 % (265 unike brukere)
- Antall deltagere, konsultasjoner, samtaler eller besøk i tilbudet til Ung i Gjøvik var 17.455 i 2017. Dette er en økning fra 2016 på 5.167

Helsestasjon for ungdom og unge voksne– antall konsultasjoner

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
656	1 068	1 038	1 145	1 698	1 738	3 417

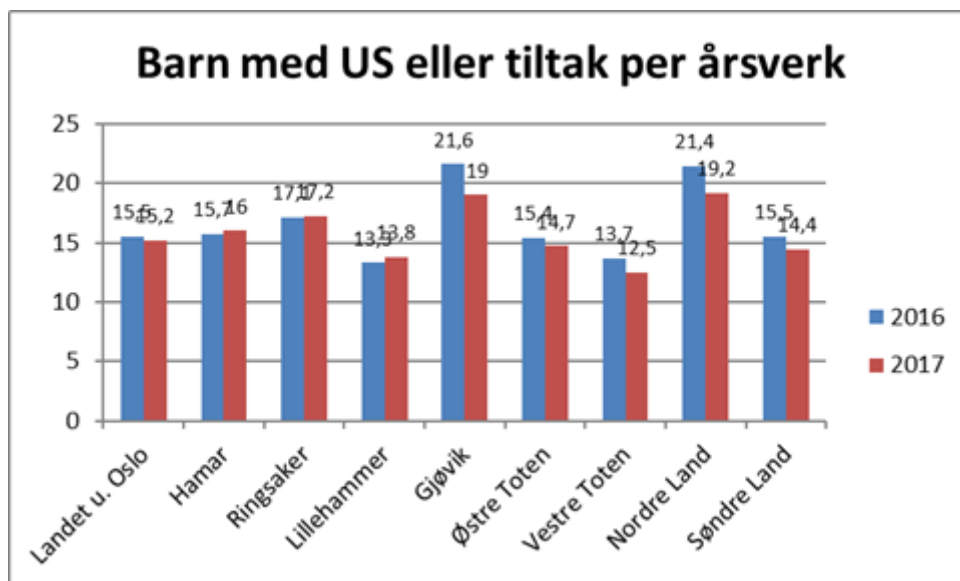
Barnehage

- Foreldreundersøkelsen gjennomført i alle barnehager med en svarprosent på 71,7 % viser at foreldrene er svært fornøyd med barnehagene i kommunen. Vi scorer høyt (likt eller over nasjonalt snitt) på barnas trivsel, på barnets utvikling og på relasjonen mellom barn og voksne.
- Alle kommunale barnehagene gjennomførte undersøkelsen og 9 av de 17 private. Det framkommer ingen signifikante forskjeller på foreldrenes fornøydhet om barnehagen er kommunal eller privat i denne undersøkelsen.
- Medarbeiderundersøkelsen, 10-Faktor hadde en svarprosent på 93 %. Barnehage scorer over nasjonalt snitt på alle områder, med prososial motivasjon, rolleklarhet, mestringssklima og mestringstro på topp.
- Sykefraværet ligger akkurat på måltallet. Alle barnehagene jobber samvittighetsfullt og målretta med prosjektet NED, det forpliktende samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud har vært en suksessfaktor.
- Det er etablert et tettere samarbeid med de private barnehagene i planlegging av arbeidet med implementering av ny rammeplan og det jobbes systematisk og faglig godt i alle nettverkene.

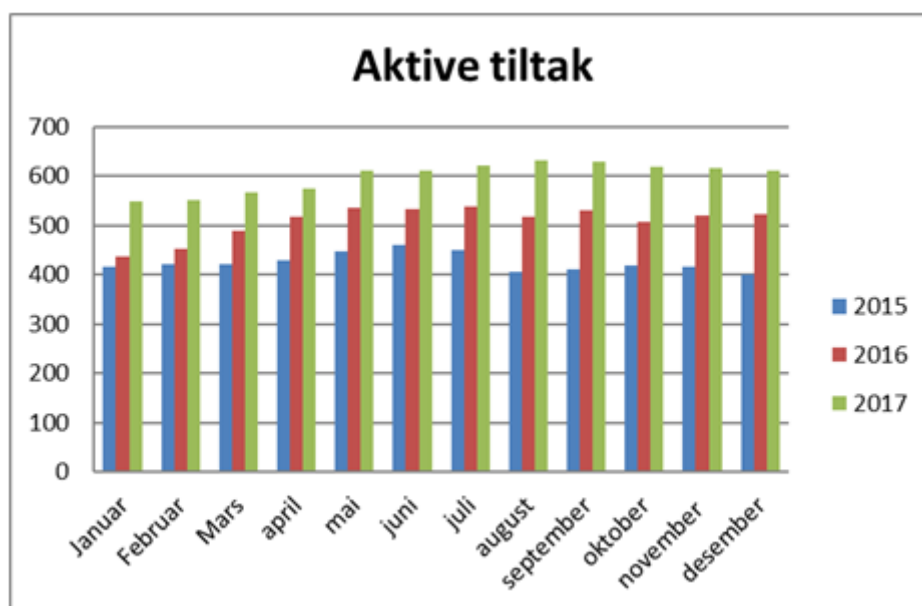

Barnevern

Utviklingen fortsetter med en økning i kostbare tiltak rundt enkeltbarn. Dette er lovpålagte tiltak basert på enkeltvedtak etter Lov om barneverntjenester. Mange av disse tiltakene kjøpes eksternt av private aktører i markedet. Dette er kostbart, og det ville vært billigere å produsere tiltakene i egen regi. Det er ikke mulig å forutsi en eventuell økning i antall nye, kostbare tiltak. Men trenden fra 1. og 2. tertial ser ut til å fortsette.

Figuren viser arbeidsbelastning per saksbehandler i Gjøvik. Hver saksbehandler i Gjøvik har 19 saker mot 15,2 som er gjennomsnittet i landet u/Oslo. Dette viser at Gjøvik har få ansatte i forhold til behovet. Dette til tross for økning i antall stillinger de siste årene. På grunn av økning i nye saker og antall krevende tiltakssaker kombinert med lav bemanning, ble barneverntjenesten nødt til å leie inn ekstern saksbehandlerkapasitet for å overholde tidsfrister i henhold til Lov om barneverntjenester.

Samlet viser figurene en 17% økning i antall aktive tiltak 31.12.2017 sammenlignet med samme periode i 2016. I sum bidrar dette til en situasjon der det er utfordrende å ivareta lovlig drift i henhold til barnevernloven, innenfor vedtatte budsjettrammer.

Bofin

I løpet av 2017 har det skjedd store endringer når det gjelder antall enslige mindreårige som skal plasseres i boligfelleskapene. En bolig er overdratt til Helse og omsorg. Med unntak av boligene på Biri,

vrderes de sentrumsnære lagt ned. Boligstiftelsen har ansvar for husene. Tjenesten har ansvar for prosesser knyttet til nedbemanning.

Det er krevende å bygge ned en virksomhet som nylig er bygd opp for å ha kapasitet til mottak av det varslede antallet enslige mindreårige.

Utviklingstrekk og utfordringer

Det kommer stadige nye krav og lovendringer for tjenestene i Oppvekst. Noen av endringene er omfattende, slik som ny rammeplan for barnehagen, nye fagplaner for skolen og kompetansekravene til lærere. Alle større endringer krever tilrettelegging av utviklingsprosesser.

I medarbeiderundersøkelsen kommenterer ansatte at tida ikke strekker til. Alle tjenestene opplever at det er for få ansatte til å kunne løse sammensatte oppgaver.

Utfordringer

- En utfordring, men samtidig en positiv mulighet for barnevern å bli en større tjeneste i samarbeid med Nordre- og Søndre Land.
- Det vil bli krevende å implementere økte krav til faglig forsvarlige og kvalitative gode tjenester ihht. statlige retningslinjer innenfor dagens budsjettammer for barnevern.
- Utfordringer knyttet til å håndtere barn og unges psykiske helse i skolehverdagen. Å sette lærere og ledelse i stand til å møte disse utfordringene på en god måte krever mye, både av tidsressurser og av perspektiver og innfallsvinkler til dette arbeidet. Det forutsetter godt profesjonelt samarbeidsklima både internt og tverrfaglig/eksternt.
- Kompetanseutvikling for lærere i fag er og vil fortsatt bli et stort løft både økonomisk og organisatorisk. Nye fagkrav i opplæringsloven skal også gjelde allerede tilsatte lærere, disse vil måtte ta videreutdanning 30-60 stp i fag de ikke har det. (1/2 -1 års videreutdanning) i løpet av de kommende 7 år.
- Innføring av ny læreplan og dertil tilhørende regional kompetanseutvikling.
- Styrking av helsesøstre innen skolehelsetjenesten . Skolehelsetjenesten i Gjøvik ligger til tross for økte ressurser de siste årene, 1,66 stilling under nåværende normtall. Skolehelsetjenesten har ikke lege knyttet til førskoleundersøkelsen slik anbefalingene sier. Sakkyndighetsarbeidet for førskolebarn krever mer tid og er mer omfattende: PPT skal utrede både barnet og bredden på barnehagens ordinære system i barnehagen. Noe færre henviste førskolebarn til PPT og logoped kan ha sammenheng med at vi får gjort en god og tidlig innsats gjennom «Tverrfaglig veiledningsteam førskolebarn». Logopedene er tjenestens faste barnehagekontakter, og de har vektlagt systemisk arbeid og tidlig innsats. Det er brukt mer tid på veiledning og kursing av personalet i barnehager, skoler og foresatte.
- Lavere fødselstall: Norske kvinner føder færre barn; nedgangen er ikke tilfeldig, men en trend mener forskere. I Gjøvik opplevde vi en stor reduksjon i fødselstallene 2017, noe som medførte overkapasitet i flere barnehager i større eller mindre grad. Ved et rammekutt i Oppvekst ble redusert med 3 stillinger i 2 barnehager. Fortsetter denne trenden vil det ha konsekvenser for antall barnehageplasser i kommunen. Det krever utredningsarbeid og oppfølging av barnehageplanen framover.

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Fødte siste årene					Fødte
	Snertingdal	Biri	Hunndalen/Kopperud	Sentrum	Totalt antall
2012					318
2013					312
2014	19	34	114	154	321
2015	23	49	112	130	314
2016	16	48	84	139	287
2017	19	36	94	104	253

KOSTRA Nøkkeltall

Grunnskole

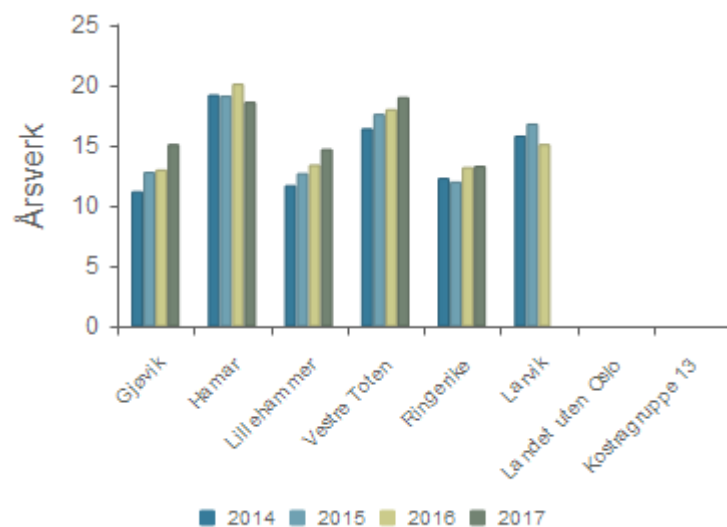
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Kvalitet								
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	12,9	15,0	18,5	14,6	18,9	13,2		
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	40,4	41,8	42,7	43,4	38,9	39,8	41,3	41,4
Lærertetthet i ordinær undervisning	16,7	16,3	18,2	18,1	14,1	17,3		
Framsikt								
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)	7,1 %	7,3 %	6,1 %	6,1 %	7,8 %	8,2 %	8,0 %	7,9 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring(B)	10,2 %	9,7 %	5,8 %	4,5 %	7,6 %	5,4 %	5,4 %	5,5 %
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring(B)	97,7 %	97,8 %	97,4 %	99,4 %	98,8 %	95,8 %	97,6 %	97,8 %
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år(B) *) **)	88 664	87 564	89 321	84 216	100 743	76 866	82 718	85 420
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år(B) *) **)	107 439	107 127	106 474	105 627	126 085	93 558	102 570	106 813
								101 130

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Kvalitet - Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk

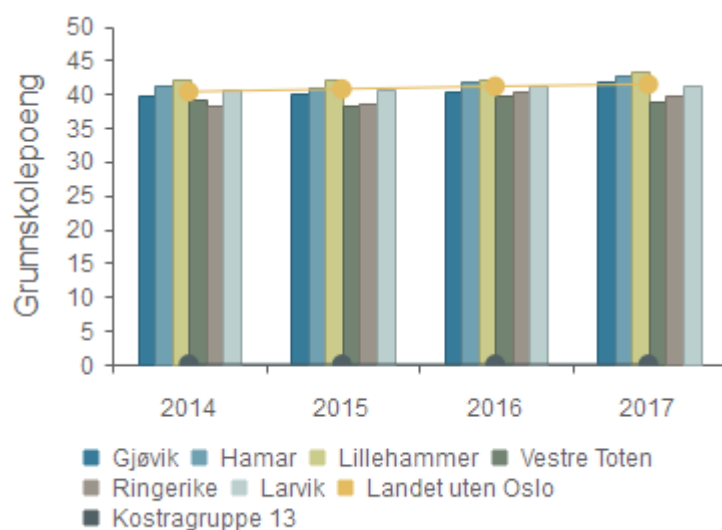
Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	11,1	12,7	12,9	15,0
Hamar	19,1	19,0	20,0	18,5
Lillehammer	11,6	12,6	13,3	14,6
Vestre Toten	16,3	17,5	17,9	18,9
Ringerike	12,2	11,9	13,1	13,2
Larvik	15,7	16,7	15,0	
Landet uten Oslo				
Kostnadsgruppe 13				

Kvalitet - Gjennomsnittlige grunnskolepoeng

Gruppert per år

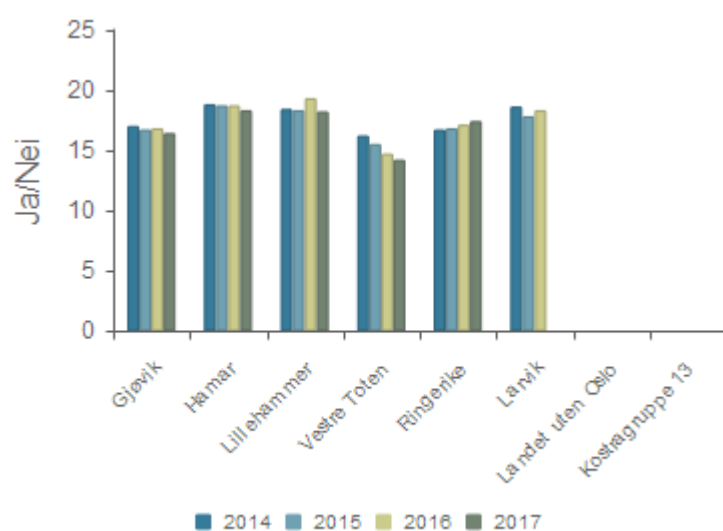

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	39,8	40,1	40,4	41,8
Hamar	41,1	40,9	41,7	42,7
Lillehammer	42,1	42,2	42,2	43,4
Vestre Toten	39,2	38,2	39,7	38,9
Ringerike	38,3	38,5	40,3	39,8
Larvik	40,7	40,8	41,3	41,3
Landet uten Oslo	40,3	40,7	41,1	41,4
Kostragruppe 13				

Kvalitet - Lærertetthet i ordinær undervisning

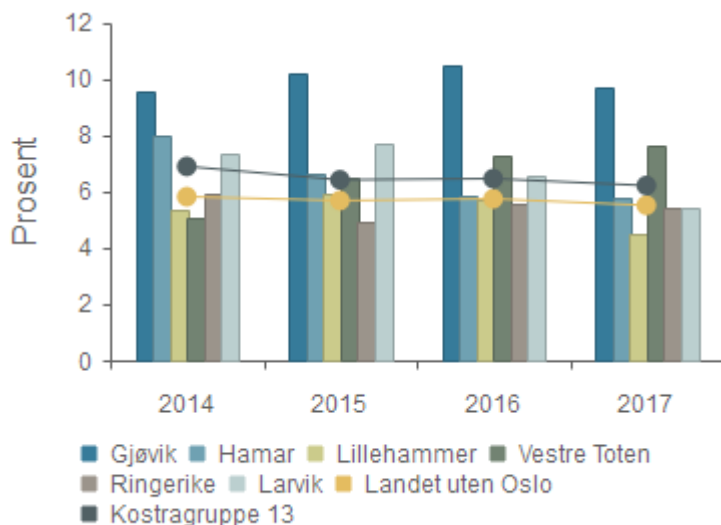
Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	16,9	16,6	16,7	16,3
Hamar	18,7	18,6	18,6	18,2
Lillehammer	18,3	18,2	19,2	18,1
Vestre Toten	16,1	15,4	14,6	14,1
Ringerike	16,6	16,7	17,0	17,3
Larvik	18,5	17,7	18,2	
Landet uten Oslo				
Kostragruppe 13				

Framsikt - Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	9,6 %	10,2 %	10,4 %	9,7 %
Hamar	8,0 %	6,6 %	5,8 %	5,8 %
Lillehammer	5,4 %	5,9 %	5,7 %	4,5 %
Vestre Toten	5,1 %	6,5 %	7,3 %	7,6 %
Ringerike	5,9 %	4,9 %	5,5 %	5,4 %
Larvik	7,3 %	7,7 %	6,5 %	5,4 %
Landet uten Oslo	5,8 %	5,7 %	5,7 %	5,5 %
Kostragruppe 13	6,9 %	6,4 %	6,4 %	6,2 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gjøvik har hatt en økning i antall elever med vedtak om særskilt språkopplæring samtidig som landssnitt går markant ned. Andelen i Gjøvik er nå nesten det dobbelte av landssnitt. Særskilt norskopplæring er en rettighet og det er viktig å være oppmerksom på at Gjøvik derfor bruker en forholdsvis stor andel av lærerstillingene for å dekke dette økende behovet.

Barnehage

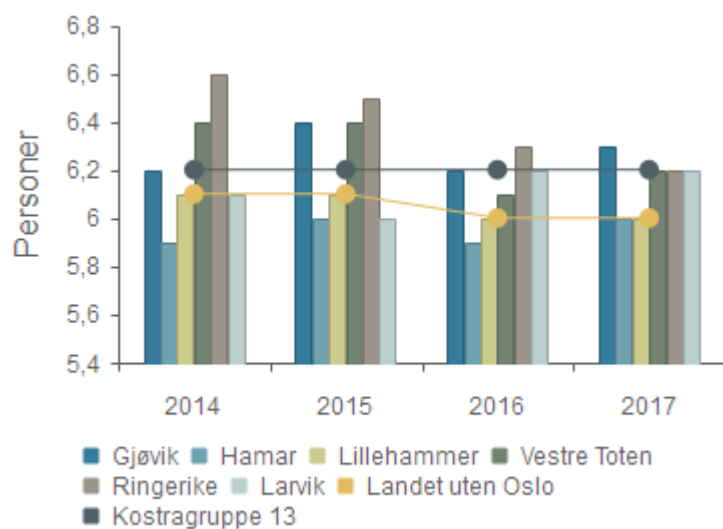
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Kvalitet									
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	6,2	6,3	6,0	6,0	6,2	6,2	6,2	6,0	6,2
Framsikt									
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning(B)	40,8 %	43,6 %	35,0 %	36,6 %	35,6 %	32,6 %	36,0 %	36,4 %	36,3 %
Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene(B)	8,3 %	10,9 %	10,5 %	13,0 %	3,2 %	6,1 %	11,7 %	8,3 %	9,4 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass(B)	15,0 %	16,6 %	16,0 %	14,4 %	14,2 %	18,0 %	16,4 %	15,6 %	17,2 %
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager(B)	11 992	12 187	11 082	11 653	11 532	11 950	11 953	11 180	11 595
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager(B) *) **)	141 010	142 278	145 335	147 238	144 777	154 561	141 601	145 155	142 285

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Kvalitet - Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager

Gruppert per år

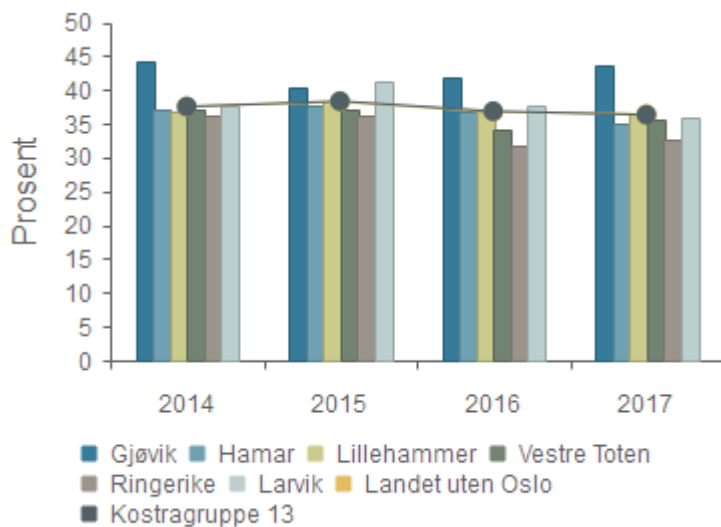

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	6,2	6,4	6,2	6,3
Hamar	5,9	6,0	5,9	6,0
Lillehammer	6,1	6,1	6,0	6,0
Vestre Toten	6,4	6,4	6,1	6,2
Ringerike	6,6	6,5	6,3	6,2
Larvik	6,1	6,0	6,2	6,2
Landet uten Oslo	6,1	6,1	6,0	6,0
Kostragruppe 13	6,2	6,2	6,2	6,2

Vi har ikke klart å redusere antall barn pr voksen i 2017. Det vil være en utfordring framover med tanke på eventuelle nye bemanningsnormer.

Framsikt - Andel ansatte med barnehagelærerutdanning(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	44,2 %	40,4 %	41,7 %	43,6 %
Hamar	37,1 %	37,8 %	36,9 %	35,0 %
Lillehammer	36,7 %	38,2 %	36,8 %	36,6 %
Vestre Toten	37,1 %	37,2 %	34,3 %	35,6 %
Ringerike	36,3 %	36,1 %	31,6 %	32,6 %
Larvik	37,8 %	41,1 %	37,7 %	36,0 %
Landet uten Oslo	37,5 %	38,2 %	36,7 %	36,4 %
Kostragruppe 13	37,5 %	38,3 %	36,8 %	36,3 %

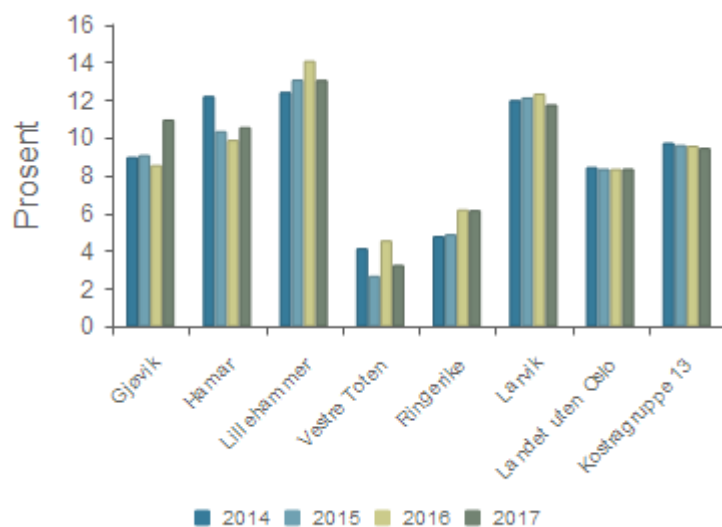
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Dette tallet viser kommunale og private barnehager totalt. Gjøvik ligger høyt i pedagogtetthet. I de kommunale barnehagene er målet om 50 % pedagogdekning nådd i 2017. Av de 17 private barnehagene er det 2 som har 50 % dekning, 11 som har mellom 40 og oppimot 50 dekning, mens i de siste 3 private er dekningen fra 32 til 38 %.

Framsikt - Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	8,9 %	9,0 %	8,5 %	10,9 %
Hamar	12,1 %	10,3 %	9,8 %	10,5 %
Lillehammer	12,4 %	13,0 %	14,0 %	13,0 %
Vestre Toten	4,1 %	2,6 %	4,5 %	3,2 %
Ringerike	4,7 %	4,8 %	6,1 %	6,1 %
Larvik	11,9 %	12,1 %	12,3 %	11,7 %
Landet uten Oslo	8,4 %	8,3 %	8,3 %	8,3 %
Kostragruppe 13	9,7 %	9,6 %	9,5 %	9,4 %

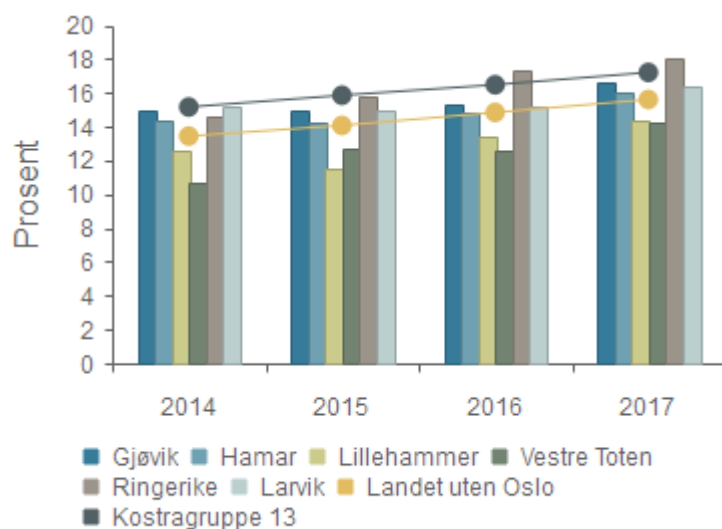
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Andelen menn i barnehage har økt i 2017 uten at det kan forklares med annet enn at det er flere menn som har søkt ledige pedagogstillinger. Tilgangen til rekruttering av menn har dermed vært lettere.

Framsikt - Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	14,9 %	15,0 %	15,3 %	16,6 %
Hamar	14,4 %	14,3 %	14,8 %	16,0 %
Lillehammer	12,6 %	11,5 %	13,4 %	14,4 %
Vestre Toten	10,6 %	12,7 %	12,6 %	14,2 %
Ringerike	14,6 %	15,7 %	17,3 %	18,0 %
Larvik	15,2 %	15,0 %	15,2 %	16,4 %
Landet uten Oslo	13,4 %	14,1 %	14,8 %	15,6 %
Kostragruppe 13	15,2 %	15,8 %	16,5 %	17,2 %

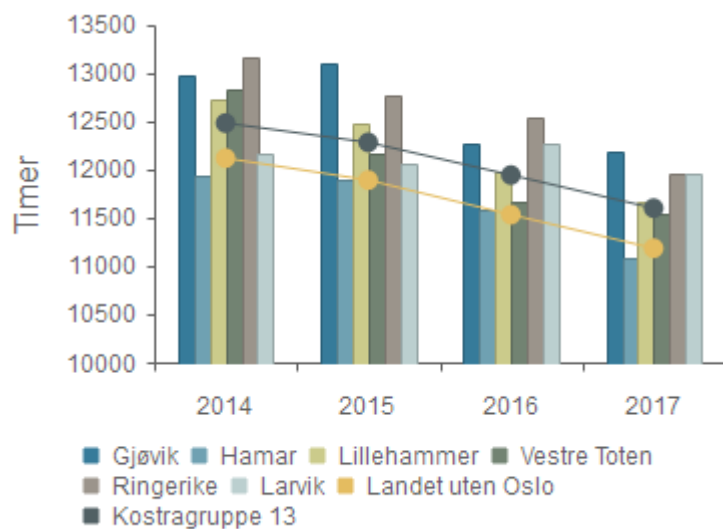
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Andelen minoritetsspråklige barn i barnehage øker for hvert år. Det kan ha sammenheng med nye statlige føringer som gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling knyttet til inntekt.

Framsikt - Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	12 962	13 096	12 268	12 187
Hamar	11 940	11 883	11 584	11 082
Lillehammer	12 729	12 481	11 981	11 653
Vestre Toten	12 819	12 158	11 664	11 532
Ringerike	13 161	12 766	12 536	11 950
Larvik	12 156	12 057	12 274	11 953
Landet uten Oslo	12 112	11 885	11 528	11 180
Kostragruppe 13	12 475	12 276	11 938	11 595

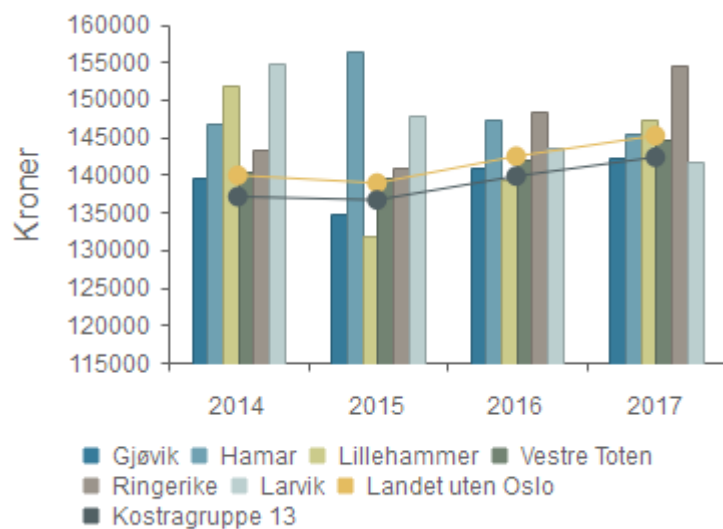
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gjøvik har høyere produktivitet enn alle kommunene i sammenligningsgrunnlaget.

Framsikt - Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	139 501	134 872	141 010	142 278
Hamar	146 776	156 468	147 356	145 335
Lillehammer	151 755	131 882	139 246	147 238
Vestre Toten	140 405	139 600	142 065	144 777
Ringerike	143 360	140 801	148 494	154 561
Larvik	154 814	147 885	143 462	141 601
Landet uten Oslo	139 882	138 848	142 413	145 155
Kostragruppe 13	137 037	136 596	139 768	142 285

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Det har vært en øking i utgiftsnivået noe som er en følge av nye forskrifter om foreldrebetaling og gratis kjernetid som kommunen må kompensere for over egne driftsbudsjett.

Barnevern

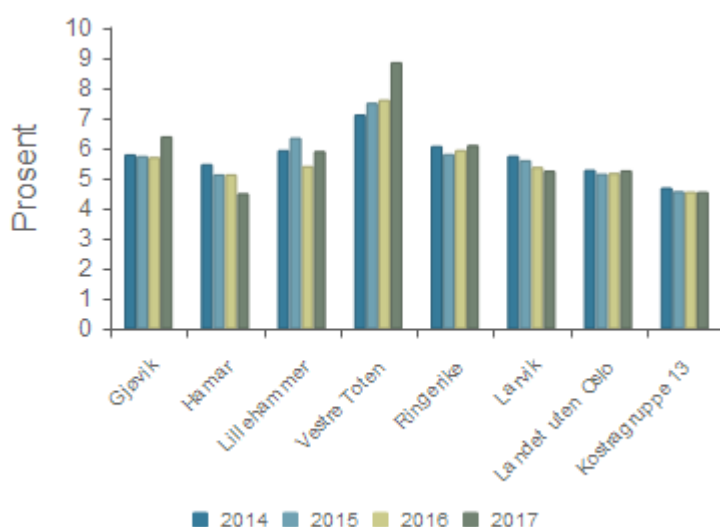
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Framsikt									
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år(B) **)	5,5 %	6,4 %	4,5 %	5,9 %	8,8 %	6,1 %	5,2 %	5,2 %	4,5 %
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)(B)	52,8 %	45,6 %	43,2 %	67,8 %	54,0 %	33,4 %	38,7 %	60,0 %	59,3 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)(B)	8,5 %	9,5 %	30,1 %	6,4 %	13,3 %	24,0 %	11,7 %	11,1 %	11,1 %
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk(B)	21,6	19,0	16,0	13,8	12,5	15,5	14,7	15,2	15,0
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år(B)	6,0 %	6,0 %	5,2 %	4,3 %	6,7 %	5,2 %	5,6 %	4,9 %	4,7 %
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak(B) *)	185 226	159 011	273 004	290 217	178 036	242 317	165 473	203 659	209 725
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten(B) *)	10 026	10 032	11 747	16 757	15 280	14 200	8 426	10 570	9 568

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Framsikt - Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år(B)

Gruppert per kommune

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	5,8 %	5,7 %	5,7 %	6,4 %
Hamar	5,4 %	5,1 %	5,1 %	4,5 %
Lillehammer	5,9 %	6,3 %	5,4 %	5,9 %
Vestre Toten	7,1 %	7,5 %	7,6 %	8,8 %
Ringerike	6,0 %	5,8 %	5,9 %	6,1 %
Larvik	5,7 %	5,6 %	5,3 %	5,2 %
Landet uten Oslo	5,2 %	5,1 %	5,1 %	5,2 %
Kostragruppe 13	4,6 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %

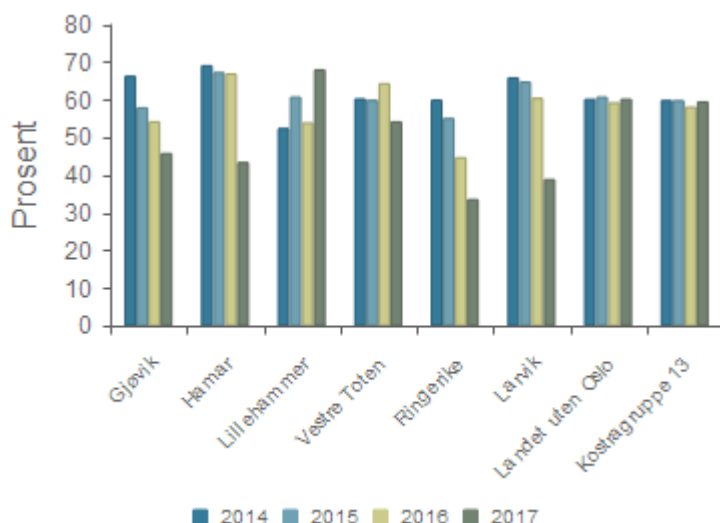
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Indikatoren gjenspeiler demografien i kommunen og viser at Gjøvik har større behov for barneverntjenester enn snittet i landet og Kostragruppe 13.

Framsikt - Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	66,1 %	57,7 %	54,0 %	45,6 %
Hamar	68,9 %	67,1 %	66,7 %	43,2 %
Lillehammer	52,2 %	60,6 %	53,7 %	67,8 %
Vestre Toten	60,1 %	59,7 %	64,1 %	54,0 %
Ringerike	59,8 %	54,9 %	44,5 %	33,4 %
Larvik	65,7 %	64,6 %	60,3 %	38,7 %
Landet uten Oslo	60,0 %	60,6 %	59,0 %	60,0 %
Kostragruppe 13	59,7 %	59,6 %	57,9 %	59,3 %

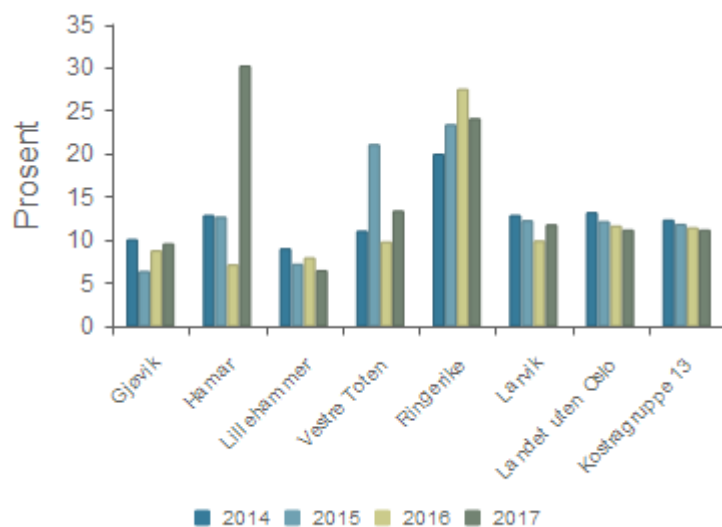
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Grafen viser nedgang fra 2016, noe som er resultat av en ønsket dreining fra plasseringstiltak til hjelpetiltak.

Framsikt - Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	10,0 %	6,3 %	8,7 %	9,5 %
Hamar	12,8 %	12,6 %	7,1 %	30,1 %
Lillehammer	8,9 %	7,1 %	7,9 %	6,4 %
Vestre Toten	11,0 %	21,0 %	9,7 %	13,3 %
Ringerike	19,9 %	23,3 %	27,4 %	24,0 %
Larvik	12,8 %	12,2 %	9,8 %	11,7 %
Landet uten Oslo	13,1 %	12,1 %	11,6 %	11,1 %
Kostragruppe 13	12,3 %	11,8 %	11,4 %	11,1 %

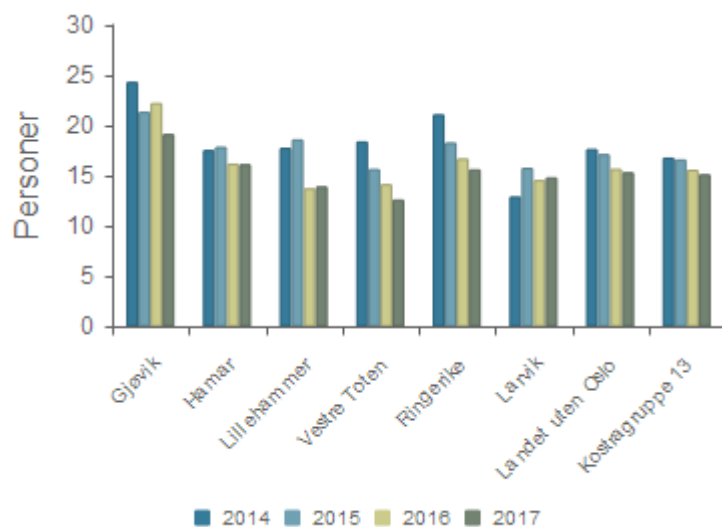
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Grafen viser økning fra 2016, noe som er resultat av en ønsket dreining fra plasseringstiltak til hjelpetiltak.

Framsikt - Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	24,2	21,2	22,1	19,0
Hamar	17,4	17,7	16,1	16,0
Lillehammer	17,6	18,5	13,6	13,8
Vestre Toten	18,3	15,5	14,0	12,5
Ringerike	21,0	18,2	16,6	15,5
Larvik	12,8	15,6	14,4	14,7
Landet uten Oslo	17,5	17,0	15,6	15,2
Kostragruppe 13	16,7	16,5	15,4	15,0

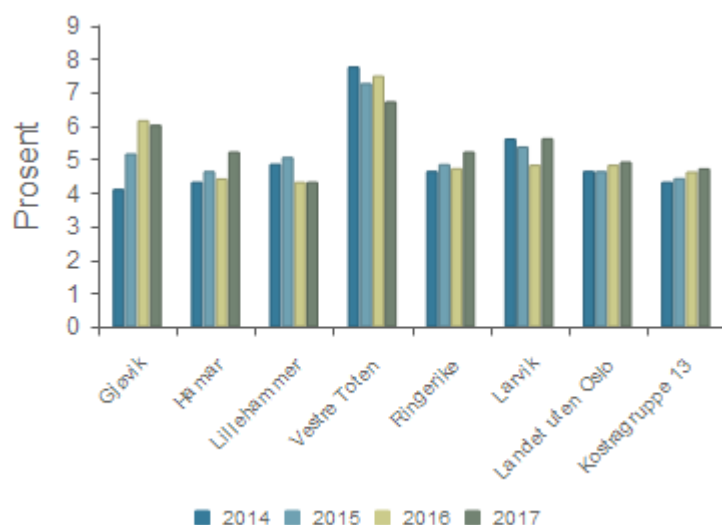
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Grafen/indikatoren viser at arbeidsbelastningen per saksbehandler er stor i Gjøvik sammenlignet med landet forøvrig. Selv om barneverntjenesten har blitt tilført nye stillinger/ressurser de senere år reflekteres det i liten grad, selv om det er bedring, i denne indikatoren da antall nye saker har økt i samme tidsperioden.

Framsikt - Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	4,1 %	5,1 %	6,1 %	6,0 %
Hamar	4,3 %	4,6 %	4,4 %	5,2 %
Lillehammer	4,8 %	5,0 %	4,3 %	4,3 %
Vestre Toten	7,7 %	7,2 %	7,5 %	6,7 %
Ringerike	4,6 %	4,8 %	4,7 %	5,2 %
Larvik	5,6 %	5,4 %	4,8 %	5,6 %
Landet uten Oslo	4,6 %	4,6 %	4,8 %	4,9 %
Kostragruppe 13	4,3 %	4,4 %	4,6 %	4,7 %

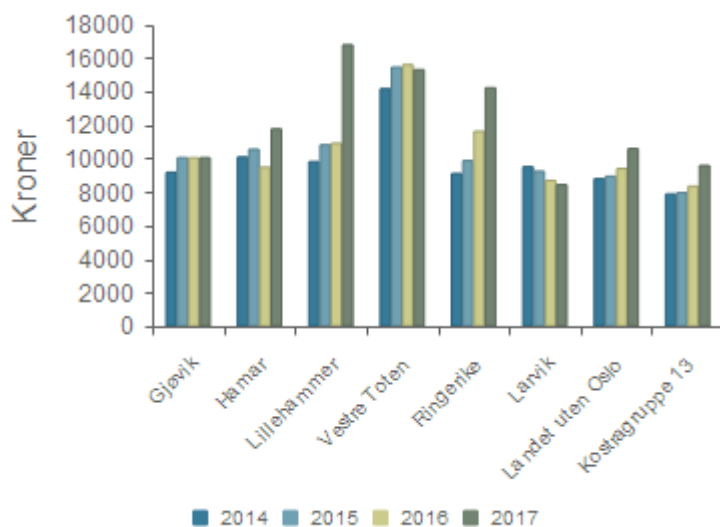
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Grafen viser at behovet for barneverntjenester er høyere i Gjøvik enn gjennomsnittet i både kostragruppe 13 og landet forøvrig. Sett sammen med indikatorene "Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år" og "Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk" viser det at barneverntjenesten i Gjøvik fortsatt er underbemannet.

Framsikt - Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten(B)

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	9 163	10 034	10 026	10 032
Hamar	10 071	10 533	9 463	11 747
Lillehammer	9 796	10 796	10 894	16 757
Vestre Toten	14 142	15 428	15 575	15 280
Ringerike	9 091	9 855	11 605	14 200
Larvik	9 491	9 220	8 677	8 426
Landet uten Oslo	8 774	8 928	9 383	10 570
Kostragruppe 13	7 871	7 948	8 334	9 568

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gjøvik kommune har lave utgifter per innbygger i målgruppa. Selv om utgiftene er noe høyere enn gjennomsnittet i kostnadsgruppa har også kommunen noen demografiske utfordringer som gjenspeiler seg i utgiftene.

Kommunehelse

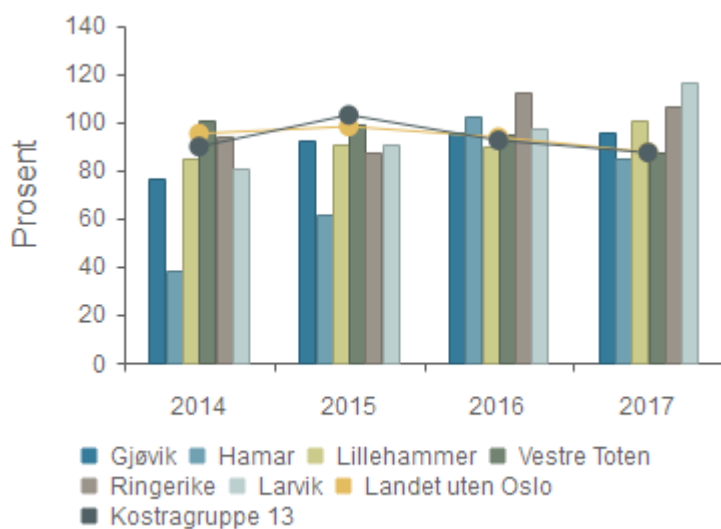
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Prioritet									
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten *) **)	2 305	2 348	2 451	2 570	2 044	2 296	2 525	2 586	2 449
Framsikt									
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn(B)	95,6 %	95,4 %	84,4 %	100,5 %	87,5 %	106,4 %	116,3 %	87,3 %	87,1 %
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder(B)	100,0 %	104,0 %	116,5 %	99,3 %	77,7 %	81,2 %	92,4 %	97,8 %	99,9 %
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten(B)	12,8	12,5	11,6	10,5	10,9	9,2	10,0	9,4	9,1
Gjennomsnittlig listelengde(B)	1 135	1 130	1 117	1 123	975	1 092		1 118	1 270
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten(B)	11,2	10,9	11,9	12,8	11,3	9,4	10,7	10,9	10,3
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år(B) *)	2 309	2 244	2 599	2 737	1 662	3 054	2 308	2 435	2 252
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år(B) *)	8 902	9 026	10 426	10 972	6 608	12 040	9 292	9 180	8 500
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger(B) *) **)	73	93	278	105	162	214	308	190	201
Reservekapasitet fastlege(B)	100,7 %	100,3 %	101,9 %	101,0 %	102,5 %	107,4 %		101,0 %	95,2 %

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Framsikt - Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn(B)

Gruppert per år

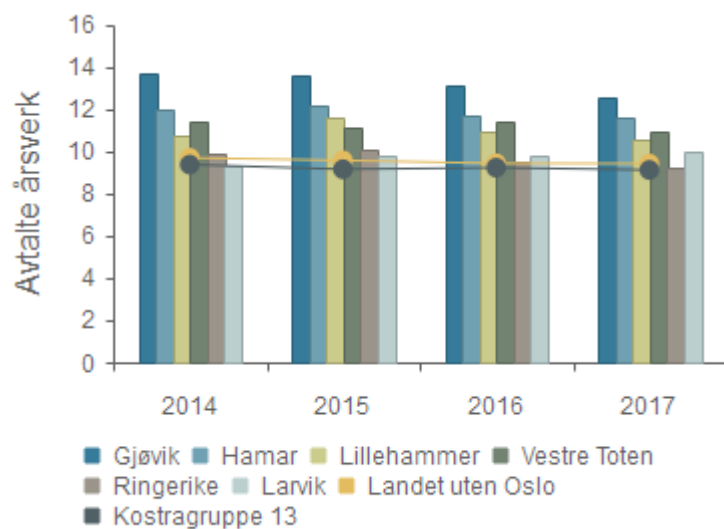

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	76,1 %	92,3 %	95,6 %	95,4 %
Hamar	37,9 %	61,2 %	102,4 %	84,4 %
Lillehammer	84,9 %	90,7 %	90,0 %	100,5 %
Vestre Toten	100,3 %	98,9 %	95,1 %	87,5 %
Ringerike	94,1 %	87,4 %	111,8 %	106,4 %
Larvik	80,4 %	90,9 %	97,1 %	116,3 %
Landet uten Oslo	95,0 %	97,9 %	93,5 %	87,3 %
Kostragruppe 13	89,6 %	102,7 %	92,2 %	87,1 %

Skolehelsetjenesten i Gjøvik har de siste årene fått økt bemanning og nærmer seg nå normtallene til helsedirektoratet. Dette er årsak til at vi de siste årene har økt prosentandel elever som har fullført helseundersøkelsen. Fra 2018 øker vi bemanningen enda mer, og har som mål at alle elever framover får helseundersøkelsen innen utgang av 1.trinn.

Framsikt - Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten(B)

Gruppert per år

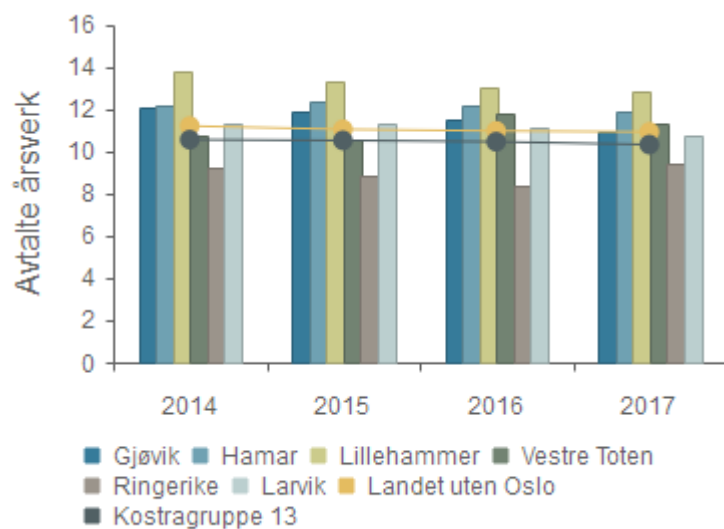
	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	13,7	13,5	13,1	12,5
Hamar	11,9	12,2	11,7	11,6
Lillehammer	10,7	11,5	10,9	10,5
Vestre Toten	11,4	11,1	11,4	10,9
Ringerike	9,9	10,1	9,5	9,2
Larvik	9,4	9,8	9,8	10,0
Landet uten Oslo	9,7	9,6	9,4	9,4
Kostragruppe 13	9,4	9,1	9,2	9,1

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Framsikt - Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten(B)

Gruppert per år

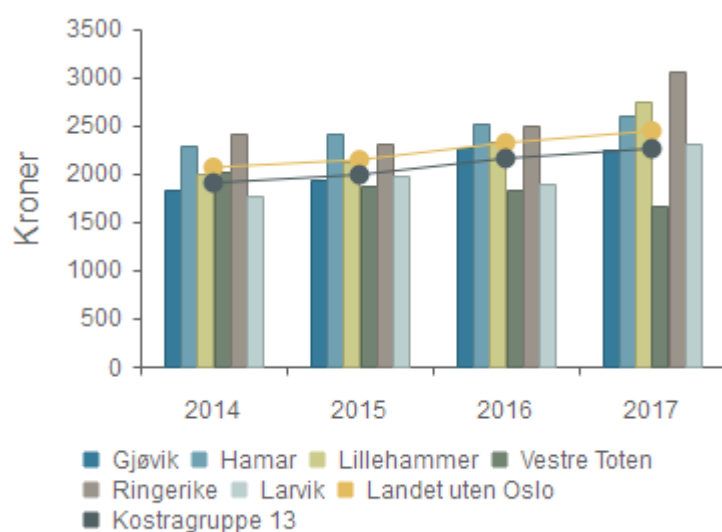
	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	12,0	11,9	11,5	10,9
Hamar	12,1	12,4	12,2	11,9
Lillehammer	13,8	13,3	13,0	12,8
Vestre Toten	10,7	10,5	11,8	11,3
Ringerike	9,2	8,8	8,4	9,4
Larvik	11,3	11,3	11,2	10,7
Landet uten Oslo	11,2	11,0	10,9	10,9
Kostragruppe 13	10,5	10,5	10,4	10,3

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Framsikt - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	1 829	1 936	2 257	2 244
Hamar	2 289	2 408	2 519	2 599
Lillehammer	2 000	2 125	2 317	2 737
Vestre Toten	2 025	1 868	1 830	1 662
Ringerike	2 409	2 312	2 486	3 054
Larvik	1 772	1 970	1 888	2 308
Landet uten Oslo	2 058	2 137	2 313	2 435
Kostragruppe 13	1 898	1 982	2 151	2 252

Gjøvik ligger forholdsvis lavt sammenlignet med jevnstore bykommuner som Hamar og Lillehammer. Sammenlignet med oss selv har vi økt driftsutgiftene de siste årene men med en liten nedgang fra 2016 til 2017.

SEKTOR HELSE OG OMSORG

Status økonomi

Beløp i 1000

Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017 i %	Regnskap 2016
579 667 595,02	572 657 695,00	562 713 000,00	-7 009 900,02	-1,2 %	553 403 287,97

Sektoren har et overforbruk på 7 mill. kr. Prognose ved 2. tertial var kr -13 millioner. Bedringen i resultatet skyldes i hovedsak mindre pensjonsutgifter, merinntekter i forhold til «ressurskrevende tjenester», nedgang i liggedøgn sykehuset og mindre vikarinnleie.

Overforbruket er spredt på flere tjenester, og man ser en økning i antall søknader og vedtak gjennom hele året. Tildeling og koordinering mottok 5282 søknader på tjenester i 2017, mot 5050 i 2016. Den største økningen er innen psykisk helsehjelp. De aller fleste tjenester hadde merforbruk i 2017.

Unike brukere pr 31.12. var 2652, og disse hadde til sammen 6746 tjenester.

Tilrettelagte tjenester hadde et merforbruk tilsvarende -3%. Kjøp av institusjonsplass fra februar pga. manglende omsorgstilbud for barn under 18 år utløste et betydelig merforbruk. Det ble ved årsskiftet etablert eget tiltak i Gjøvik kommune, og anslagsvis 8 årsverk er opprettet.

Videre er det iverksatt 6 nye årsverk fra mai/juni til nye yngre brukere med omfattende bistandsbehov, som har heldøgns omsorg. Tjenesten merker godt at 2. linjetjenestens ansvar stadig flyttes over til å bli kommunens oppgaver, både innenfor Psykisk Helse og Habilitering.

Sykehjem har et merforbruk tilsvarende -4 %. Det har vært behov for å sette inn ekstraressurser i avdelinger som i perioder, eller konstant, har hatt pasienter med stort behov for tett oppfølging på grunn av alvorlig demensproblematikk med adferdsutfordringer. Dette gjelder også for noen svært psykisk syke med tilsvarende adferd, og tryggheten til pasienten selv, medpasienter og personalet har stått i fare dersom det ikke ble tatt nødvendig forholdsregler. Spesielt for Nordbyen og Sørbyen har dette vært økende, noe som har ført til budsjettjusteringer som grunnlag for planlagte årsverk i 2018. I tillegg har pasienter med komplekse medisinske tilstander krevd tett oppfølging og overvåking. Slike situasjoner har blitt hverdagen for avdelingene, og er ikke lenger unntakstilstander.

Det har også vært noe merforbruk på driftsposter som begrunnes i økte kostnader til medisinske forbruksvarer, innkjøp av sykesenger, økt bruk av spesialernæring i form av sondeemat og

næringsdrikker, samt økning i kostnader til anskaffelse, vedlikehold og reparasjon av utstyr. Dette er blant annet som en konsekvens av økt kompleksitet i behandlingen til pasientene.

Hjemmetjenesten har et resultat på kr - 787 mill. Det er merforbruk fordelt på fire avdelinger, hvorav det meste er overtid og ekstrahjelp. I Sørbyen ble budsjettet økt med halvårsvirkning, men den økte driften har pågått hele året.

I styringsdokumentet for 2017 har flere av hovedprioriteringene vært rettet mot at innbyggerne skal leve lengst mulig i eget liv, og i eget hjem. Målet er at den enkelte skal forbli uavhengig, selvhjulpen og aktivt deltakende i eget liv så lenge som mulig. Satsningen på hjemmebaserte tjenester fordrer tilstrekkelig ansatte med riktig kompetanse for å kunne ivareta behovene, og sikre forsvarlige tjenester, spesielt også for å hindre liggedøgn i sykehus.

Forpleiningstjenesten har et avvik på -2%. Investering og driftskostnader knyttet til vask av arbeidstøy har hjemmetjenesten alene hatt en kostnad på kr 1,2 millioner. Det har ikke vært budsjett til dette, men tiltaket ble iverksatt etter pålegg fra arbeidstilsynet.

Tildeling og koordinering har leid inn ekstra ressurser for å sørge for forsvarlig saksbehandling, da søknadsmengde og omfanget i sakene har vært svært høyt. Enheten har et avvik på -3%.

Helse har et avvik på 1%. Det har igjennom året vært problematisk å rekruttere inn til nye fastlegehjemler, og dette har medført store ekstraavgifter til vikarinnleie ved to av legesentrene i Gjøvik. Da tjenesten likevel har et positivt avvik skyldes dette i hovedsak vakanser i fysio/ ergoterapi tjenesten og mindre utgifter til driftstilskudd til private.

Sektoren har et avvik på - kr 5 millioner i forhold til betaling for «utskrivningsklare» pasienter i sykehus og kjøp av plasser Steffensrud rehabiliteringssenter. Budsjettet var på kr. 1,6 millioner.

Tjenestene avlastning i hjemmet og brukerstyrt personlig assistanse, har positive avvik på henholdsvis ca kr 1,5 millioner og kr 0,7 millioner. Merinntekter fra tilskudd for «ressurskrevende tjenester» utgjør kr 8,3 millioner.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Økonomi	Budsjettstyring	Budsjettavvik i %	0,0 %	-1,1 %	Prognose 2 tertial, -13 mill. Årsak, mindre pensjonsutgifter, merinntekter «ressurskrevende tjenester», mindre vikarinneleie. Store merforbruk i sykehjem og hjemmetjenester Overforbruket er spredt på flere tjenester, og man ser en økning i antall søknader og vedtak gjennom hele året. Tildeling og koordinering mottok 5282 søknader på tjenester i 2017, mot 5050 i 2016. Den største økningen er innen psykisk helsehjelp. De aller fleste tjenester hadde merforbruk i 2017. Unike brukere pr 31.12.2017 var 2652, og disse hadde til sammen 6746 tjenester.
Brukere	Antall brukere med individuell plan		200	183	Fornøyd med resultatet da det i 2017 er innført elektronisk IP
	Antall korttidsopphold		1 400	733	Fornøyd med resultatet. Andelen av total oppholdsdøgn i sykehjem benyttet til korttidsplasser er på ca 30 %. Fra 2016 til 2017 har antall liggedøgn blitt redusert med 5534 døgn totalt. Dette utgjør en reduksjon på 22,7 plasser, som forklares med nedleggelsen av Biri.
	Antall vedtak hverdagsrehabilitering		150	138	Ikke fornøyd med resultatet.
	Betalte ventedøgn, utskrivningsklare fra sykehus		400	1 193	Ikke fornøyd med resultatet. Skyldes bl.a flere komplekse saker innebærende demensomsorg og for liten kapasitet heldøgns omsorg
	Kvalitet i brukerretnede tjenester		85,0 %	76,0 %	Indikatoren uttrykker formell kompetanse hos personellet. Kompetanse er en viktig forutsetning for å nå kvalitetsstrategiens mål om tjenester som er virkningsfulle, trygge og sikre.
	Overbeleggsdøgn i		300	210	Veldig fornøyd med resultatet

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
	sykehjem				
Medarbeidere	10-faktorundersøkelsen (skala fra 1 til 5)	Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	4,3	3,9	Stabilt resultat.
		Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	4,4	3,9	Overrasket over resultatet, da det gjennom hele året gis tilbud om kurs og utdanning. Antagelse om travle hverdager? Resultatene ikke drøftet i alle tjenester enda.
	10-faktorundersøkelsen (skala fra 1 til 5)	Faktor 2: Mestringstro	4,4	4,3	Fornøyd med resultatet. Ikke drøftet i alle tjenester enda.
	Sykefravær	Sykefravær samlet for sektoren	9,7 %	11,8 %	Fraværet har økt med 0,4 % fra 2016. Det er høyt fokus på tilstedeværelse, og det rapporteres at en relativt liten andel av fraværet er arbeidsplassrelatert, og det var en økning av korttidsfravær de første tre måneder grunnet sesonginfluensa og andre virusinfeksjoner Sektoren har en økning på meldte avvik pga. vold og trusler, så det blir viktig fremover å kartlegge om dette er faktorer som likevel har betydning for fraværet.

Statusvurdering

Det har generelt vært arbeidet godt i sektoren for å klare god måloppnåelse i forhold til prioriteringene i styringsdokumentet. Mange ansatte er i et utdanningsløp med etter- og videreutdanning, og flere har gjennomført interne kurs, og fått sin kompetanse økt. Dette er satsninger for å tette kompetansehullene som ble avdekket i jobbingen med ny kompetanseplan. Andelen ansatte i dag med fag- og høyskoleutdanning i sektoren er økende, og ligger godt over Kostragruppe 13 og resten av landet.

Det pågår mye fagutvikling, og mange prosjekter finansiert av eksterne tilskudd, gjør denne satsingen mulig. Det er av vesentlig betydning for de ansattes kompetanseheving og forsvarlig drift. Kompetanseplanen og videre tiltak i tjenestene, har vært gode verktøy for å gi den enkelte medarbeider jevnlig påfyll for å møte "morgendagens omsorg".

Områder som hverdagsrehabilitering, ernæringscreening, dokumentasjon og oppdatering av spesiell fagkompetanse for brukere med komplekse lidelser, har hatt spesiell fokus.

Igjennom hele 2017 har det vært et stort og økende behov for plasser med heldøgnsomsorg til pasienter med utfordrende demensproblematikk, og dårlig psykisk helse, og det har ikke vært stor nok totalkapasitet til å ivareta alle med omfattende hjelpebehov i sykehjem eller heldøgns omsorgsboliger innenfor budsjett. Sykehjem hadde 604 overbeleggsdøgn i egne avdelinger, sektoren har betalt for 1193 døgn i Sykehuset innlandet, og har betalt for 439 døgn på Steffensrud.

Det har vært krevende å ta imot flere pasienter med sammensatt sykdomsbilde innen de ambulerende hjemmebaserte tjenester, noe som har utløst større behov for opplæring, veiledning og sikkerhet for ansatte. Det er svært bekymringsfullt at det er en økning av meldte avvik om utfordrende situasjoner for ansatte. Dette gjelder innenfor de fleste tjenester. Ansatte har følt seg utrygge på jobb, og det har blitt gjennomført tiltak i form av veiledning internt i avdelingene, samt bistand fra spesialisthelsetjenesten. Dette er gjort for å støtte de ansatte, og bygge kompetanse til å forebygge at uheldige situasjoner oppstår, og håndtering av slike utfordringer.

Spesialisthelsetjenesten gir klare føringer ved utskrivning av brukere innenfor psykisk helsevern, og det er tilflyttet flere brukere med omfattende bistandsbehov til kommunen det siste året. Tilrettelagte tjenester har brukt mye tid til samarbeid ved overganger og kartlegging etter utflytting, for å få stadfestet behov for – og planlegging av tjenester.

Rekruttering av sykepleiere på natt er fortsatt krevende, og det har medført økt bruk av overtid, ekstravakter og fordyrende vaktforskyvninger. I sommerferieavviklingen ble det på et omsorgssenter benyttet vikarbyrå for å ivareta nødvendige kompetanse- og kvalitetskrav i tjenesten.

Rekruttering av nye fastleger har det siste året vært en kontinuerlig pågående prosess. Sektoren har påstartet en utarbeidelse av « plan for leger » i samarbeid med Gjøvik allmennlegeutvalg. Innen få år vil sannsynlig 6-8 fastleger pensjonere seg, og dette forverrer situasjonen. Helse og omsorg har pr i dag utlyst 3 ledige hjemler. Disse er besatt av vikarer pr 31.12.

Samarbeidet med fastlegene er viktig. De utgjør ofte innbyggernes første møte med kommunehelsetjenesten og har betydning for både tilgjengelighet og systematisk samarbeid med sektoren.

Helse og omsorgsplan 2025, har bl.a. forebyggende arbeid som sentrale tema for å påvirke de grunnleggende årsakene til dårlig helse. Trygge, gode og sunne liv er viktige grunnpilarer for å forhindre at sykdom oppstår og for å forebygge forverring av sykdom.

Sektoren mener styrking av hjemmetjenesten, rehabiliteringstjenesten, etablering av flere forsterkede korttidsplasser, hverdagsrehabilitering er eksempler på tiltak med fokus på forebygging og tidlig innsats. Noe av dette ble iverksatt i 2017, og må bygges videre på i 2018.

Det ble i siste halvdel av 2017 bestemt av ledergruppa Helse og omsorg å påstarte en organisasjonsutviklingsprosess med fokus på helhetlige og sammenhengende tjenester, og gode pasient og bruker forløp. Gjøvik kommune står overfor et framtidsbilde der sektorene må få til mer for mindre.

Det er behov for en innsats for å endre tankesett hos ansatte, brukere, pårørende, politikere og innbyggere, og lete etter nye løsninger. Ledergruppen Helse og omsorg vet ikke nøyaktig hvor tjenestene skal, og det er ønskelig å få med et bredt spekter av aktører til å finne ut av det.

Arbeidet med å skape forståelse i befolkningen for nødvendigheten av å omstille måten kommunen tilbyr tjenester på er i gang, og det blir viktig å inkludere nettverk og lokalmiljø i framtidige tjenester og tilbud.

KOSTRA Nøkkeltall

Pleie og omsorg

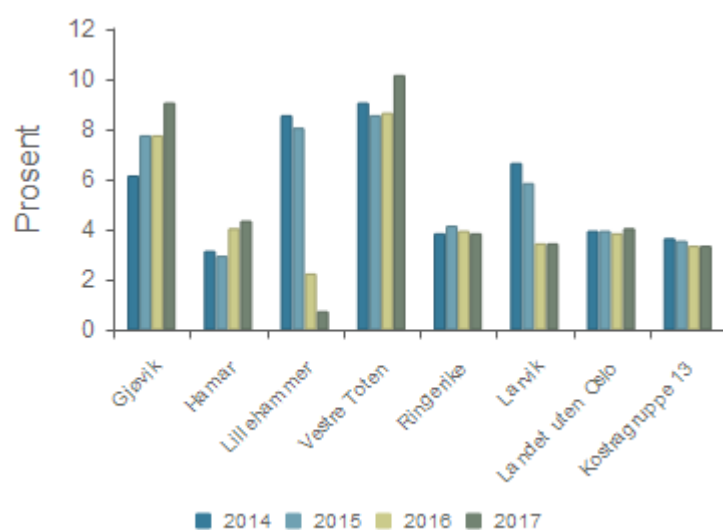
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Ringerike Toten	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Dekningsgrad								
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	7,7 %	9,0 %	4,3 %	0,7 %	10,1 %	3,8 %	4,0 %	3,3 %
Kvalitet								
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,99	0,99	0,68	0,84	0,91	0,78	0,66	0,59
Framsikt								
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon(B)	8,5 %	6,6 %	11,1 %	11,7 %	5,8 %	8,9 %	12,3 %	12,6 %
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)	38,6 %	37,1 %	44,9 %	41,7 %	29,4 %	41,9 %	47,5 %	44,5 %
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B) *)	238 483	240 153	278 498	252 609	255 278	237 829	217 855	255 628
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass(B) *)	1 328 312	1 434 170	1 258 000	1 216 700	1 312 596	1 396 172	1 126 784	1 133 874
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten(B) *) **)	15 869	16 191	17 429	16 099	15 047	17 333	15 489	17 151
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)	56,8 %	58,5 %	54,2 %	54,6 %	66,0 %	54,8 %	45,6 %	50,6 %
Utgifter per beboerdøgn i institusjon(B)	3 870	4 485	3 389	3 363	4 026	4 222	3 336	3 445

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Dekningsgrad - Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning

Gruppert per kommune

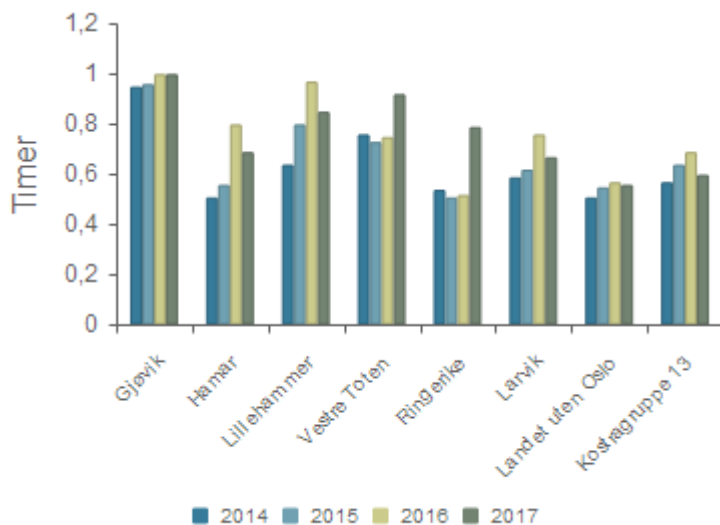

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	6,1 %	7,7 %	7,7 %	9,0 %
Hamar	3,1 %	2,9 %	4,0 %	4,3 %
Lillehammer	8,5 %	8,0 %	2,2 %	0,7 %
Vestre Toten	9,0 %	8,5 %	8,6 %	10,1 %
Ringerike	3,8 %	4,1 %	3,9 %	3,8 %
Larvik	6,6 %	5,8 %	3,4 %	3,4 %
Landet uten Oslo	3,9 %	3,9 %	3,8 %	4,0 %
Kostragruppe 13	3,6 %	3,5 %	3,3 %	3,3 %

Gjøvik ligger høyt i forhold til andelen innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning. Kommunen ligger 5,7 % over snittet i Kostra gruppe 13. Dette er som følge av avvikling av institusjonsplassene på Biri og opprettelse av bokollektiv i Nordbyen. Det er en bevisst satsning gjennom flere år på at flest mulig innbyggere skal kunne bo i eget hjem i stedet for å bo i institusjon.

Kvalitet - Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	0,94	0,95	0,99	0,99
Hamar	0,50	0,55	0,79	0,68
Lillehammer	0,63	0,79	0,96	0,84
Vestre Toten	0,75	0,72	0,74	0,91
Ringerike	0,53	0,50	0,51	0,78
Larvik	0,58	0,61	0,75	0,66
Landet uten Oslo	0,50	0,54	0,56	0,55
Kostragruppe 13	0,56	0,63	0,68	0,59

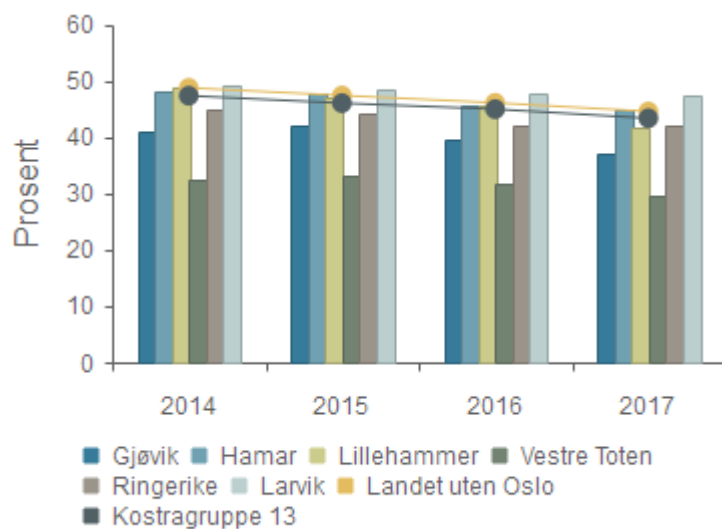
Gjøvik ligger høyt både på legedekning og fysioterapidekning pr beboer i sykehjem. En satsning som er viktig for å nå målet om at flest mulig kan kunne bo hjemme. Tverrfagligheten i avdelingene er avgjørende for en god rehabilitering mot hjemmet.

Framsikt - Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon(B)

Andel innbyggere 80 år og over som bor i institusjon utgjør 6,6 %. Dette er nest lavest utvalget, og 5,1 % lavere enn snittet i Kostragruppe 13. Dette som følger av avvikling av institusjonsplasser ved Biri omsorgssenter

Framsikt - Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	41,0 %	42,1 %	39,5 %	37,1 %
Hamar	48,0 %	47,9 %	45,6 %	44,9 %
Lillehammer	48,8 %	47,0 %	45,6 %	41,7 %
Vestre Toten	32,6 %	33,2 %	31,6 %	29,4 %
Ringerike	45,0 %	44,1 %	41,8 %	41,9 %
Larvik	49,1 %	48,5 %	47,7 %	47,5 %
Landet uten Oslo	48,7 %	47,3 %	46,0 %	44,5 %
Kostragruppe 13	47,3 %	46,0 %	44,9 %	43,3 %

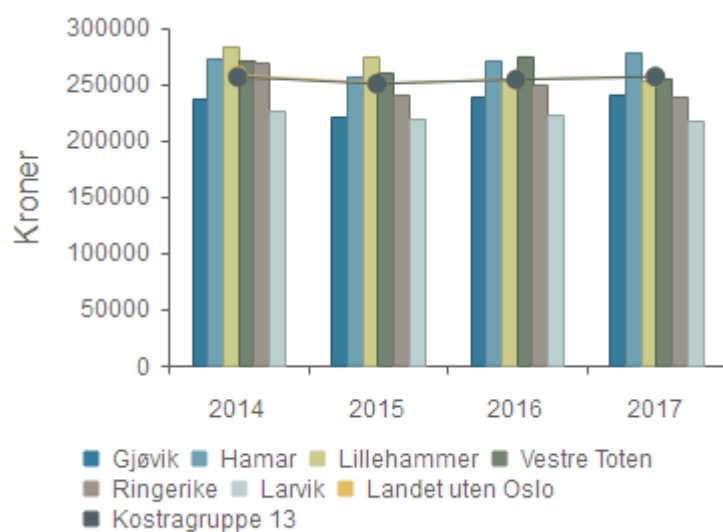
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Indikatoren viser driftskostnadene til institusjoner i pleie og omsorg i prosent av totale driftskostnader i pleie og omsorg. Nedgangen på driftskostnader skyldes avvikling på Biri

Framsikt - Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	236 649	220 152	238 483	240 153
Hamar	273 157	256 519	270 527	278 498
Lillehammer	283 285	273 700	252 768	252 609
Vestre Toten	270 055	259 541	273 883	255 278
Ringerike	268 030	239 638	249 595	237 829
Larvik	226 499	218 709	222 584	217 855
Landet uten Oslo	257 392	250 077	253 659	255 628
Kostragruppe 13	255 710	249 668	253 392	255 998

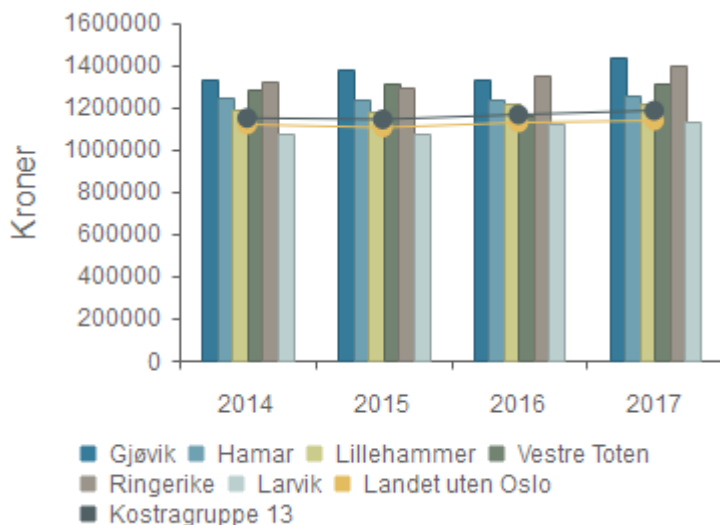
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon pr hjemmetjenestebruker. Gjøvik satser på hjemmetjenester fremfor institusjon, jmf. HO plan, i tillegg er Biri avviklet og bokollektiv Nordbyen opprettet.

Framsikt - Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	1 330 677	1 372 464	1 328 312	1 434 170
Hamar	1 240 667	1 238 180	1 230 145	1 258 000
Lillehammer	1 189 467	1 175 335	1 210 704	1 216 700
Vestre Toten	1 285 018	1 309 178	1 156 295	1 312 596
Ringerike	1 321 387	1 296 022	1 345 321	1 396 172
Larvik	1 071 077	1 073 805	1 121 822	1 126 784
Landet uten Oslo	1 115 289	1 101 119	1 124 700	1 133 874
Kostragruppe 13	1 146 214	1 139 656	1 162 446	1 181 385

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Indikatoren viser enhetskostnadene pr plass, eller produktiviteten ved tjenesten. Økt med i overkant av kr 100 000. Skyldes økte årsverk, overtid, ekstrainnleie og overbelegg. Avvikling av institusjon Biri

Framsikt - Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten(B)

Det fremkommer av tallene at Gjøvik kommune sine netto driftsutgifter justert for behov, er av de laveste i utvalget. Dette betyr at Gjøvik ville ha brukt omlag kr 3 mill mer på pleie og omsorgstjenester i forhold til for resten av landet.

SEKTOR NAV

Status økonomi

Beløp i 1000

Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017 i %	Regnskap 2016
63 957 557,80	65 418 638,00	64 629 000,00	1 461 080,2	2,2 %	62 317 060,75

NAV Gjøvik har i 2017 hatt et totalt mindreforbruk på 1,46 mill kr. Dette er 2,2 % av budsjetttrammen. Mindreforbruket ble marginalt høyere enn prognosen ved 2. tertial.

Innenfor sektoren er det store budsjettavvik på enkeltposter. Utbetalinger av økonomisk sosialhjelp har et stort overforbruk i hht budsjett, mens det er et mindreforbruk på stønaden i Kvalifiseringsprogrammet. Disse to stønadene har til sammen hatt en svak faktisk økning fra 2016 til 2017, forårsaket av prisjusterte satser og boutgifter.

Stampevegen Produksjon og Service har i 2017 hatt en vesentlig svikt i inntekter som følge av at driften er lagt om. Driftsendringen er gjort for å ivareta aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere med hensiktsmessige og kvalifiserende aktiviteter og tiltak.

Bosettingen av flyktninger har også i 2017 gitt større overføringer i form av integreringstilskudd enn budsjettet. Samtidig har større bosetting enn forventet gjennom familiejenforeninger og sekundærbosettinger gitt merforbruk til Introduksjonsprogrammet og økonomisk sosialhjelp til flyktninger.

Sektoren har også hatt noe mindreforbruk på lønnskostnader. Dette er på grunn av noe vakanser og utfordringer med å rekruttere fagpersoner, men primært er årsaken til mindreforbruket økte inntekter i form av statlige prosjektmidler.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Økonomi	Budsjettstyring	Budsjettavvik i %	0,0 %	2,2 %	
Brukere	Videreutvikle tjenester, opplæringstilbud og integreringsvirksomhet for flyktninger.	Andelen som går over i arbeid og/eller utdanning etter fullført Introduksjonsprogram.	46,0 %	71,4 %	20 av 28 deltakere som avsluttet Introduksjonsprogrammet i 2017 gikk ut i jobb eller høyskoleutdanning. De øvrige 8 fortsetter sin kvalifisering i samarbeid med NAV.
	Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid	Automatisk generert fra NAV stat	65,0 %	65,0 %	Av alle arbeidssøkere som avsluttet kontakten med NAV Gjøvik i 2017, var 65 % i arbeid 6 mnd senere.
	Andel deltakere med overgang til arbeid/utdanning etter Kvalifiseringsprogram	Manuell telling av sluttårsak og hva de avslutter til.	30,0 %	33,0 %	Som det ble orientert om i Formannskapet høsten 2017 er det færre søkere til Kvalifiseringsprogrammet enn tidligere. De som deltar har store helsemessige utfordringer, noe som påvirker overgangen til arbeid.
	Andel med nedsatt arbeidsevne 20-29 år med godkjent aktivitetsplan	Automatisk generert fra NAV stat.	90,0 %	70,0 %	I desember 2017 ble det innført nye digitale løsninger som sikrer at alle brukere av NAV som har behov for arbeidsrettet oppfølging automatisk får en digital aktivitetsplan. Denne indikatoren falt derfor bort fra 01.12.2017
	Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid	Automatisk generert fra NAV stat	48,0 %	44,0 %	Andelen personer med nedsatt arbeidsevne som avslutter sin kontakt med NAV og står i jobb 6 mnd senere har vært stabil fra 2016 til 2017. Andelen ligger noe under det nasjonale måltallet og påvirkes direkte av andelen som har rettigheter til uførepensjon
Medarbeidere	10-faktorundersøkelsen (skala fra 1 til 5)	Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	3,9	4,1	NAV Gjennomfører årlige HKI-undersøkelser i tillegg til at 10-faktor undersøkelsen gjennomføres hvert 2. år.

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd Status måloppnåelse resultat	
				Disse to undersøkelsene understøtter og supplerer hverandre. Det har i 2017 vært en positiv utvikling på flere av indikatorene på begge undersøkelser. Det har spesielt vært jobbet systematisk med arbeidsmiljø, kommunikasjon og ledelse.	
	Medarbeiderundersøkelse HKI (i statlig regi, men for alle ansatte)		23,0	23,7	Se kommentar ovenfor
	Sykefravær	Sykefravær	6,7 %	8,2 %	Sykefraværet ved NAV Gjøvik er stabilt, men langt over de mål som er satt. Det er systematisk og tett oppfølging av den enkelte sykmeldte, i samarbeid med bedriftshelsetjeneste, behandler og NAV. NAV arbeidslivssenter deltar i systemarbeidet ved kontoret.

Statusvurdering

Gjøvik kommune og NAV Gjøvik har i 2017 bosatt totalt 78 personer, hvorav 33 har kommet som familiegjenforente. På grunn av høyt antall bosatte de siste årene har det i hele 2017 vært mellom 160 og 180 deltakere i Introduksjonsprogrammet. I samarbeid med Gjøvik Læringscenter har Introduksjonsprogrammet blitt vesentlig mer arbeidsrettet, slik at deltakere som ikke har mål om videre skolegang, i større grad får en tilpasset og praktisk språkopplæring. Dette har resultert i at 71,4 % av de som avsluttet Introduksjonsprogrammet i 2017 gikk over i arbeid eller høgskoleutdanning.

Ulike prosjekter har styrket oppfølgingen av NAVs brukere på ulike områder. Det har i 2017 vært gjennomført prosjekter knyttet til oppfølging av ungdom, arbeidsrettet oppfølging av personer med kjente rusutfordringer, helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier. I tillegg har det vært gjennomført gruppevis foreldreveiledning av deltakere i Introduksjonsprogrammet og et prosjekt knyttet til digital opplæring av flyktninger.

Husbankens ulike virkemidler har vært godt benyttet også i 2017. Det har spesielt vært lagt vekt på å bidra med både praktisk hjelp og veiledning overfor personer som har potensiale for å eie sin egen bolig. Denne innsatsen har resultert i at 24 familier/enslige har klart å komme seg inn på boligmarkedet og over i en varig god bosituasjon med eid bolig.

Gjeldsrådgivning og økonomisk rådgivning er en tjeneste som etterspørres i stor grad, noe som indikerer at mange har betalingsproblemer. Det er også i underkant av 100 personer som har frivillig disponering fra NAV på bakgrunn av at de trenger bistand til å disponere sine midler for å ivareta de grunnleggende behov for mat og bolig.

NAV Gjøviks ledergruppe har i 2017 deltatt i NAVs lederutviklingsprogram PULS. Tema har vært effektive ledergrupper og endringsledelse. NAV er kontinuerlig i store endringer både for tjenestemottakere, medarbeidere og ledere. I 2017 har det vært stor oppmerksomhet og mye aktivitet knyttet til digitalisering. NAV Gjøvik har oppdatert infrastruktur knyttet til WIFI og nettverkshastighet i tillegg til innkjøp av skrivere og adgangskort tilpasset «sikker print». Det er også lagt om fra stasjonære arbeidsstasjoner til bærbare PC'er til de fleste ansatte. Tjenester til brukere utvikles slik at flere kan benytte selvbetjeningsløsninger og etablere en digital kommunikasjon med NAV. Denne digitaliseringen vil fortsette i 2018.

KOSTRA Nøkkeltall

Gjøvik kommune har sammenlignet med de øvrige kommunene relativt lave netto driftsutgifter til det som ligger innenfor sosiale tjenester. Dette gjelder både kommunale sysselsettingstiltak (Stampevegen Produksjon og Service) og de tjenester som gis i form av råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid gjenspeiler hvilke ressurser tjenesten har til å drive oppfølging og veiledning av den enkelte stønadsmottaker. Gjøvik ligger på denne indikatoren lavere enn f.eks. Hamar og Lillehammer.

Gjøvik kommune har et høyt antall sosialhjelpsmottakere i alle aldre sammenlignet med flere av de andre kommunene. En variabel som påvirker er at kommunene har ulike befolkningssammensetning, og ulike sosioøkonomisk forhold. I tillegg er det i Gjøvik en bevisst strategi der det jobbes for å finne midlertidige løsninger og tiltak for kommunens innbyggere, uten å lede dem over i langvarige ytelser og oppfølgingsløp. Det er spesielt viktig for unge mennesker at tjenesten jobber mot et overordnet mål om at flest mulig skal tilbake i arbeid og utdanning, og færre på varige stønader fra Folketrygden. Fra 2016 til 2017 har det vært en positiv utvikling på andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde.

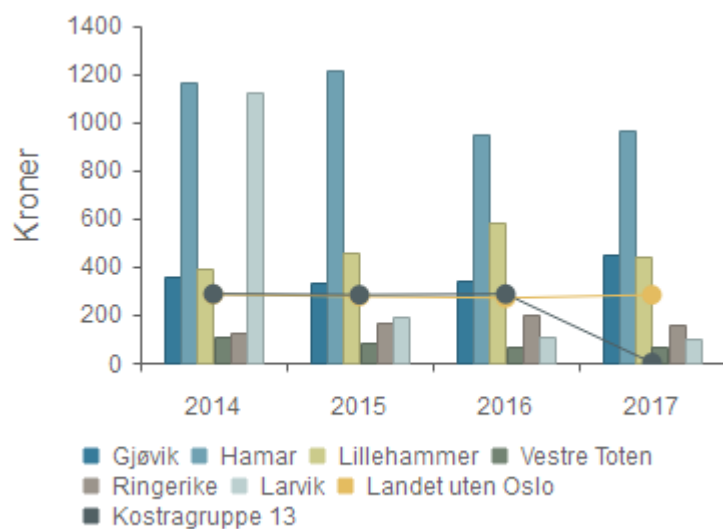
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar 2016	Lillehammer 2016	Vestre Ringerike 2016	Larvik 2016	Landet uten Oslo 2016	Kostragruppe 13 2016
Prioritet								
Netto driftsutg. til kommunale sysselsettingstiltak pr. innbygger 20-66 år *) **)	343	453	967	438	68	160	99	281
Dekningsgrad								
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	53,1 %	41,3 %	38,8 %	30,9 %	33,5 %	44,5 %	43,9 %	40,4 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne 18-24 år	8,1 %	8,1 %	6,9 %	5,8 %	7,4 %	8,4 %	7,4 %	
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år **)	5,5 %	5,4 %	4,8 %	4,2 %	4,3 %	4,9 %	4,4 %	4,3 %
Kvalitet								
Sosialhjelpsmottakere	1 072	1 089	954	663	352	994	1 239	279
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	461	486	480	269	112	469	508	101
Grunnlagsdata (Nivå 3)								
Antall saker hvor det er gitt økonomisk rådgivning til pers. som ikke mottar økonomisk sosialhjelp	315	341	21	115	97	52	97	0
Deltakere på kvalifiseringsprogrammet 25-66 år	47	24	113	31	21	31	111	
Sosialhjelpsmottakere med forsørgerplikt for barn under 18 år	227	237	222	149	93	224	276	0
Framsikt								
Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år(B) *) **)	1 156	724	1 083	2 041	1 936	1 401	1 292	1 534

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Prioritet - Netto driftsutg. til kommunale sysselsettingstiltak pr. innbygger 20-66 år

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	359	333	343	453
Hamar	1 163	1 215	950	967
Lillehammer	390	455	585	438
Vestre Toten	108	79	69	68
Ringerike	126	166	199	160
Larvik	1 124	193	106	99
Landet uten Oslo	282	275	268	281
Kostragruppe 13	285	281	285	

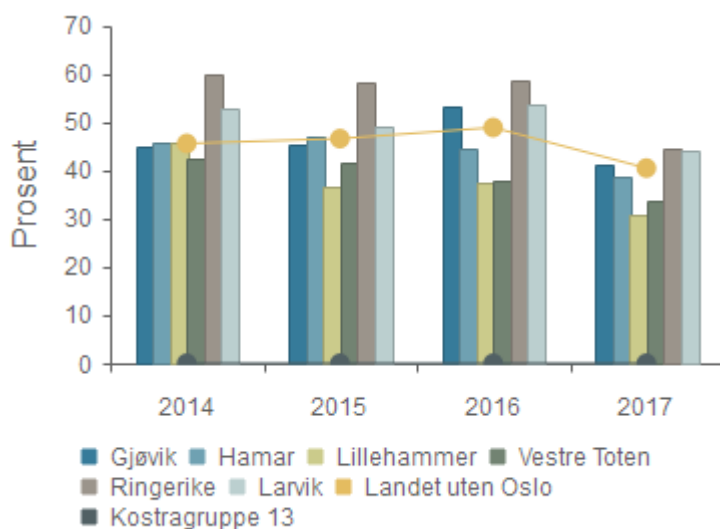
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

NAV Gjøvik har i 2017 tatt i bruk det kommunale sysselsettingstiltaket for å ivareta aktivitetsplikten etter lov om sosiale tjenester. Dette har dreid Stampevegen Produksjon og Service noe bort fra inntektsbringende tjenester til mer individuell oppfølging og veiledning av den enkelte deltaker.

Dekningsgrad - Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde

Gruppert per år

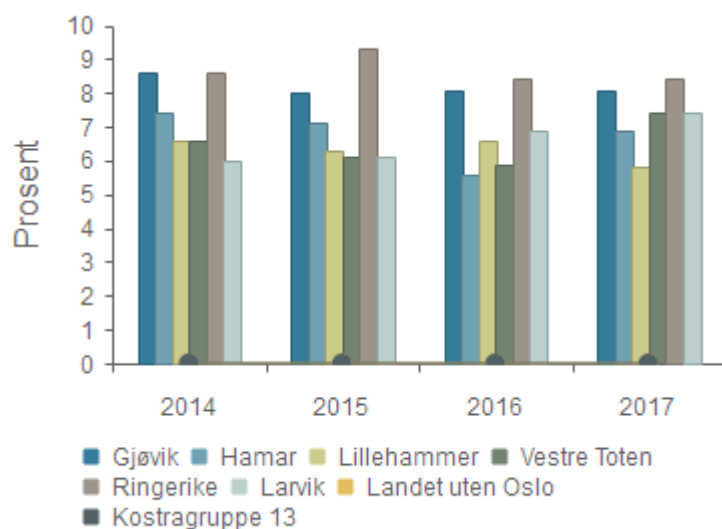

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	44,9 %	45,3 %	53,1 %	41,3 %
Hamar	45,7 %	47,1 %	44,4 %	38,8 %
Lillehammer	45,6 %	36,6 %	37,4 %	30,9 %
Vestre Toten	42,3 %	41,6 %	37,7 %	33,5 %
Ringerike	59,7 %	58,2 %	58,4 %	44,5 %
Larvik	52,7 %	49,0 %	53,5 %	43,9 %
Landet uten Oslo	45,5 %	46,5 %	48,8 %	40,4 %
Kostragruppe 13				

Personer med økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde har hatt en svak økning over tid, og en relativt stor økning fra 2015 til 2016. Årsaker til dette er at flere av NAVs brukere ikke har rettigheter til dagpenger eller ytelser etter Folketrygdloven. Dette gjelder både ungdom og innvandrere som ikke har opparbeidet seg rettigheter, og som har store utfordringer med å komme inn på arbeidsmarkedet. I 2017 har andelen med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt blitt noe redusert, trolig på grunn av ytterligere fokus på aktivitet/sysselsetting som har gitt resultater i form av deltidsstillinger.

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne 18-24 år

Gruppert per år

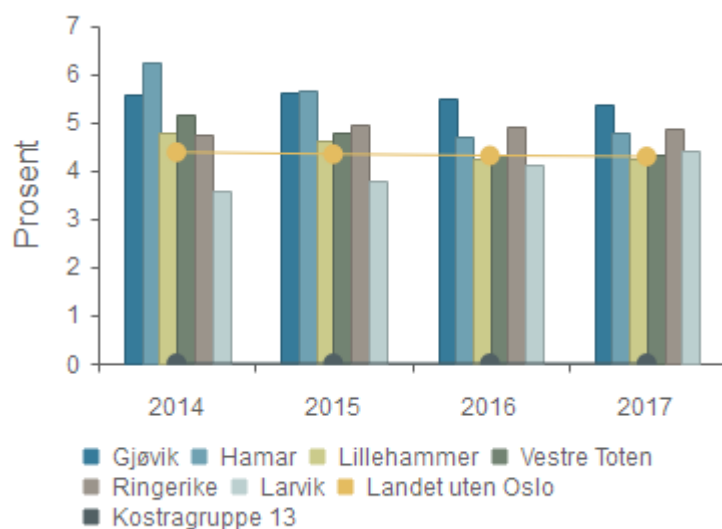

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	8,6 %	8,0 %	8,1 %	8,1 %
Hamar	7,4 %	7,1 %	5,6 %	6,9 %
Lillehammer	6,6 %	6,3 %	6,6 %	5,8 %
Vestre Toten	6,6 %	6,1 %	5,9 %	7,4 %
Ringerike	8,6 %	9,3 %	8,4 %	8,4 %
Larvik	6,0 %	6,1 %	6,9 %	7,4 %
Landet uten Oslo				
Kostragruppe 13				

Andelen av unge mellom 18 og 24 år som mottar økonomisk sosialhjelp har hatt en svak nedgang i Gjøvik kommune, men er fortsatt høyere enn i sammenlignbare kommuner. Noe av årsaken til dette er en faglig vurdering av at en midlertidig ytelse i kombinasjon med tett individuell oppfølging mot arbeid og/eller skole har bedre effekt enn langvarige oppfølgingsløp med vektlegging av helseutfordringer (arbeidsavklaringspenger).

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år

Gruppert per år

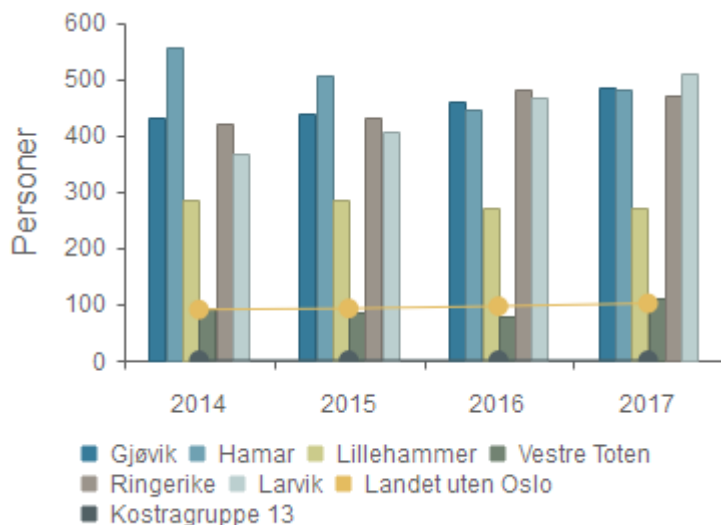
	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	5,6 %	5,6 %	5,5 %	5,4 %
Hamar	6,2 %	5,7 %	4,7 %	4,8 %
Lillehammer	4,8 %	4,6 %	4,2 %	4,2 %
Vestre Toten	5,2 %	4,8 %	4,3 %	4,3 %
Ringerike	4,7 %	5,0 %	4,9 %	4,9 %
Larvik	3,6 %	3,8 %	4,1 %	4,4 %
Landet uten Oslo	4,4 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %
Kostragruppe 13				

***) Graf er justert med utgiftsbehov*

Andelen voksne sosialhjelpsmottakere i alderen 20 - 66 år har gått gradvis ned fra 2014 til 2017. Overgang til arbeid er både et virkemiddel og et mål for å redusere denne andelen ytterligere.

Kvalitet - Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	430	438	461	486
Hamar	555	506	446	480
Lillehammer	284	285	272	269
Vestre Toten	92	87	80	112
Ringerike	421	430	481	469
Larvik	368	407	468	508
Landet uten Oslo	90	92	96	101
Kostragruppe 13				

Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp med stønad i 6 mnd eller mer har hatt en jevn økning. Årsaken til dette er at flere har behov for supplerende ytelser, i tillegg til arbeidsinntekt, Introduksjonsstønad eller ytelser etter Folketrygden. Årsaken til suppleringsbehovet er knyttet til høye boustgifter og færre med rettigheter til bostøtte fra Husbanken. I tillegg er det mange som ikke har rettigheter til stønader etter Folketrygdloven og som har store utfordringer med å komme i arbeid. Dette er bl.a. innvandrere og flyktninger, samt en relativt stor gruppe arbeidsinnvandrere som har mistet jobben, men har begrensede dagpengerettigheter.

SEKTOR SAMFUNNSUTVIKLING

Status økonomi

Beløp i 1000

Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017 i %	Regnskap 2016
110 823 147,27	89 047 476,00	82 519 000,00	-21 775 671,27	-24,5 %	78 683 463,97

Sektor for Samfunnsutvikling hadde i 2017 totalt et regnskapsmessig merforbruk på kr. 21.776.000,-, eller -24,5%. Merforbruk skyldes i hovedsak 3 forhold:

Kampanjen for å få studenter til å melde flytting til Gjøvik (K-sak 66/2017) var svært vellykket, og ga et merforbruk på ca. kr. 1.050.000,-. 517 studenter ble registrert som nye innbyggere i Gjøvik i kampanjeperioden 2017, og mottok hver kr. 3.000,- fra kommunen. Det var kun avsatt kr. 500.000,- til formålet.

Kultur hadde i 2017 et regnskapsmessig merforbruk på ca. kr. 1.051.000. Merforbruket skyldes et betydelig merforbruk innen Gjøvik Frivilligsentral med prosjekter på totalt kr. 2.288.000,-. Dette inkluderer merforbruk for prøveprosjektet «Frivilligkoordinator» som ikke oppnådde en finansiering som forventet (K-sak 58/2017). Videre fikk prosjekt «Jobbsjansen/Kafe Globus» en overskridelse på totalt kr. 1.153.000,-. Dette merforbruket skyldes underfinansiering av prosjektet. Det ble søkt støtte fra IMDI på kr. 3,8 mill, men det ble kun innvilget kr. 1,7 mill. i tilskudd. Øvrige virksomheter innen Kultur hadde et regnskapsresultat i balanse eller med et mindreforbruk i 2017. Gjøvik Kultursenter med Gjøvik kino hadde igjen et godt år, med et mindreforbruk på totalt kr. 516.000,-.

Kommunens næringssatsing medførte i 2017 et regnskapsmessig merforbruk i størrelse kr. 20 mill. dette skyldes i hovedsak at en 150 dekar stor råtomt på Skjerven ble solgt til Hunton Fiber AS. Tomta skulle opparbeides av kommunen, delvis også etter at den var solgt. Totale kostnader ble kr. 36. mill. som var kr. 14. mill. over antatt kostnad. Store deler av disse kostnadene (kr. 19,9 mill.) må føres i driftsregnskapet og ikke investeringsregnskapet da kostnadene påløp etter eierskiftet.

De øvrige 3 tjenestoområdene innen sektor Samfunnsutvikling oppsummeres slik: Driftsregnskap 2017 Utbygging viser et resultat i balanse. Landbruk hadde et regnskapsresultat med et lite merforbruk på kr. 200.000,- (4%). Veterinærvakttilskuddet for november og desember 2016 ble bokført i 2017. I tillegg ble det gjort noen bokføringsfeil internt i sektoren, som har gitt noen mindre driftsinntekter og noe økte driftskostnader for Landbruk.

Arealplan fikk et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 507.000,- i 2017. Hovedårsak til dette er vakante stillinger, refusjon syke- og fødselspenger, samt merinntekter på gebyrer og Infoland (nasjonal formidlingskanal for eiendomsinformasjon). Merinntekter gebyrer og Infoland utgjør alene kr. 288.000.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Økonomi	Budsjettstyring	Budsjettavvik i %	0,0 %	-24,5 %	Merforbruk sektor Samfunnsutvikling på kr. 21.776' skyldes i hovedsak 3 forhold: Kampanjen for å få studenter til å melde flytting til Gjøvik (K-sak 66/2017) var svært vellykket, men gav et merforbruk på ca. kr. 1,050 mill.. TO Kultur fikk et merforbruk på kr. 1,051 mill., som skyldes merforbruk innen Gjøvik Frivilligsentral, herunder også prosjektene "Frivilligkoordinator" og "Jobbsjansen/Kafe Globus". Store deler av opparbeidelsen av tomt på Skjerven skog til Hunton fabrikker ble utført etter at salget var gjennomført. Differansen mellom opparbeidelseskost. og salgssum ble derfor ført i driftsregnskapet.
Brukere	Attraktivitet, kultur og idrett	Antall solgte billetter gjennom kommunens billettsystem kino/andre arrangementer. Salg av ekst	115.000/18.000	117500/1974	Nok et godt kinoår, og bra salg av billetter på andre arrangementer
	Barn og unge	Antall barn / unge, under 19 år, som er i aktivitet i Tranberghallen, GVS-hallen, Campus Arena, Fjellhallen, Snertingdalshallen, Gjøvik svømmehall og Kopperudbadet kl. 15.00-22.00 hverdager + helg, en normaluke. Telles nov. hvert år.	3 600		Ved en feil ble det ikke foretatt telling i 2017.
	Bioøkonomi, landbruksbasert næringsutvikling	Antall arbeidsplasser innen bioøkonomi, antall totalt pr år	1 075	1 050	Ikke nøyaktig telt, men et estimat på at antall årsverk ikke har gått ned. Avvirkning skog har økt fra 170.000m3 i 2016 til 240.000 m3 i 2017. Jordbruksareal i drift (produsjonstillegg) har økt med 7.050 da fra

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Overordnet Mål mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
				2016 til 2017.
	Endring i areal i aktiv drift (dekar)	+200	0	
Bolig- og næringstomter	Antall solgte boligtomter	10	21	Skoglund Øst, Honne, Biri og Snertingdal
	Antall solgte dekar næringstomter	20	163	Gjelder Damstedet nord og Skjerven Hunton. Det store positive avviket i målsetning skyldes salget av 150 dekar til ny fabrikk for Hunton.
Byutvikling	Bruk av avsatte kommunale "byinvesteringsmidler"	100,0 %	0,0 %	Avsatte kr. 10. mill. var tiltenkt miljøgate Strandgata i samarbeid med vegvesenet. Prosjektet er ikke igangsatt pga manglende statlig finansiering.
Idrett	Antall medlemmer i idrettslag i kommunen (medlemstall Norges Idrettsforbund)	11 000		Tall kommer i april (NIF's medlemsregistrering).
Jordbruk	Endring i jordbruksareal, antall da/år	0	6 796	Areal det er utbetalt produksjonstilskudd på. Meget positivt resultat.
Kultur	Antall medlemmer i lag og foreninger innen kulturorganisasjoner som søkte kulturmidler siste 3 år	1 000	518	Biri Speidergruppe nedlagt. Gjøvik & Brusveen skytterlag, Snertingdal skytterlag og Snertingdal jeger- og fiskeforening har mer enn halvert medlemsmasse i forhold til i 2016. Barnas Røde Kors Redalen halvert medlemsmasse.
Miljø	Antall miljøfyrtårn	33	33	Som mål.
Næringsutvikling	Resultat/plassering NæringsNM (NHO-måling)	15	85	176 plass næringsliv. 85 plass totalt kommuneNM. Måling nærings NM ble avsluttet 2014. NHO har nå en rapport kalt KommuneNM, der næringsliv er en av fem indikatorer. For næringsliv er det fire indikatorer for å uttrykke vekstkraft i næringsliv: Næringslivsvariasjon (robusthet/bredde),

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Overordnet mål	Mål	Indikator	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
					inntektsnivå (blant innbyggere), privat sysselsetting (størrelse privat sektor), kommunens kjøp av private tjenester. Næringsliv/KommuneNM : Ringsaker: 136/126, Hamar: 178/28. Lillehammer: 208/85.
Medarbeider e	10-faktorundersøkelsen (skala fra 1 til 5)	Faktor 5 - Mestringsorientert ledelse	4,2	4,0	En liten nedgang som skyldes dårlige score hos en enhet.
		Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling	4,1	3,7	
	Sykefravær	Sykefravær for sektoren samlet	4,7 %	6,0 %	Sykefravær for sektor Samfunnsutvikling var i 2017 6,0%. Et for høyt tall i forhold til målsetning på 4,7%, men godt under kommunens totale sykefravær på 9,4%. Dessverre er dette en liten økning fra 2016, da tilsvarende tall var 5,8%. Det gledelige er at sykefraværet er på vegg ned med 4,2% i 3. kv. og 3,9% i 4. kv.

Statusvurdering

Sektoren har fortsatt økende aktivitet. Styrket kapasitet innen Arealplan fra 2016 var helt nødvendig på grunn av økt aktivitet med mange private og offentlige planer. Dette har igjen gitt økt belastning på Utbygging i neste omgang. En kapasitetsoppbygging er derfor besluttet, - i første omgang vegplanlegger. Satsingen på næringsutvikling med fokus på dialog og en mer næringsvennlig kommune gir gode resultater, og økt kapasitet på tomtsalg til næringslivet ble helt nødvendig. Økt fokus på klimaarbeid og det grønne skiftet med nyopprettet stilling fra 2018 gir økte muligheter for gjennomføring av en rekke nye tiltak.

Gjøviks omdømme har vært under sterk debatt i media, og det iverksettes i 2018 arbeid med omdømmebygging og tiltak som stimulerer til økt tilflytting, herunder studentkampanje.

Kommunen har valgt å delta aktivt i regionalt arbeid, - via Gjøvikregionen Utvikling. Kommunen bidrar dessuten med midler til turistkontoret (Gjøvikregionen, Hadeland og Ringerike Reiseliv). Midler benyttes også gjennom Byen Vår Gjøvik som er et viktig verktøy for byutvikling i samarbeid med næringslivet. Fjellhallen (GOA AS) får også store midler tilført fra kommunen for gi et godt tilbud for idrett, kultur, næringsliv og byens befolkning.

Ny kommuneplan har vært under arbeid, og samfunnsdelen vedtas våren 2018, mens arealdelen først blir vedtatt etter sommerferien. NTNU i Gjøvik er viktig for Gjøvik kommune. Studentmelding som ble vedtatt i 2016 legger grunnlaget for kommunens satsing mht. videre utvikling av Gjøvik som universitetsby og studiested. Det er dessuten en tett dialog med SiT om utbygging av studentboliger i Røverdalen.

2017 var nok et aktivt kulturår for Gjøvik. Av større hendelser nevnes Kongeparets besøk på Gjøvik 11. juni (Kongeparets innenlandsreise 2017), Byfest ved studieoppstart NTNU 19. august, og den årlige Akevittfestivalen 12.-14. oktober. Gjøvik kultursenter fikk nytt Steinway flygel, en anskaffelse som ble markert med egen konsert 19. september. Videre ble Musikom, en ny regional musikk-satsing, etablert. Dette er delvis en videreføring av Musikkregionen Gjøvik.

Steingjerde langs Niels Ødegaardsgate ble ferdig rehabilitert i 2017. Videre ble det investert kr. 1 mill. i flerbruksgulv / dekke til Campus Arena, slik at idrettshallen nå også kan benyttes til «Ikke idrettslige aktiviteter». Det må også nevnes at vegen fra Niels Ødegaardsgate til friluftsscena på Gjøvik gård ble oppgradert, slik at den tåler større belastninger. Et viktig tiltak for å sikre det fredete anlegget, og samtidig kunne bruke anlegget mere.

Gjøvik kunst- og kulturskole har i tillegg til daglig undervisning avholdt flere større konserter/arrangementer. Driften av biblioteket og besøket har dessverre blitt påvirket av rehabiliteringsarbeidene av Rådhuset, siden dette kom i gang i oktober. Besøktallet for 2017 ligger noe lavere enn de to foregående år.

For øvrig gjennomførte biblioteket mange arrangementer for både barn og voksne i 2017. Her nevnes gjenbruksverkstedet OPPATT («Bussen») og Girl Tech Fest, som for første gang ble arrangert på Gjøvik. Girl Tech Fest hadde som målsetning å få flere jenter interessert i koding og teknologi, og samlet godt over 100 deltakere (elever, lærere og frivillige) til en flott inspirasjonsdag.

Det ble et nytt godt kinoår i 2017 (117.500 solgte billetter), etter rekordåret 2016 (135.000 solgte billetter). Gjøvik kultursenter hadde stor aktivitet hele året, og solgte 19.746 billetter til egne og andres arrangementer. Mange arrangementer ble utsolgt, og samtlige billetter til Riksteaterets teaterforestillinger i 2017 ble solgt.

Gjøvik kommune er Opplands største landbrukskommune, når vi tar med verdien av avvirkningen i skogen. Revidert landbruksmelding og «Stimuleringspakke til landbruket» er vedtatt og videreført. Jordbruksarealene øker som en følge av tilskuddene. Avvirkningen har økt betraktelig dette siste året, heldigvis uten hogst som følge av naturskade.

Konsesjonsloven ble endret i 2017 der arealgrensene for lovpålagt boplikt er øket fra 25 til 35 dekar fulldyrket jord. Gjøvik kommune er «sentral» nok til at de fleste velger å bo på landbrukseiendommen de har kjøpt. Landbrukskontorets kapasitet er økt slik at man nå har startet et prosjekt for kartlegging av muligheter for næringsutvikling innen landbruket.

Det skjer mye innen arealutvikling i Gjøvik om dagen, både i kommunens egen regi og i regi av private aktører. 9 reguleringsplaner ble vedtatt i løpet av 2017, mens 14 planer har vært til 1. gangs behandling og offentlig ettersyn. Store og viktige planarbeid/-prosesser er startet opp og er under arbeid. Her nevnes revisjon av kommuneplanens arealdel, reguleringsplan for Røverdalen i samarbeid med SiT, oppstart og utlysing av idékonkurranse for Huntonstranda, ny sentrumsadkomst fra rv.4 m.fl. Videre har man gjennom ATP-prosjektet utarbeidet og fått vedtatt Gatebruksplan for Gjøvik by, og i samarbeid med Byen Vår Gjøvik gjennomført byplankonferanse med god oppslutning. Ikke minst ble Gjøvik kommune kronet med Kollektivprisen for 2017 for sitt arbeid med tilrettelegging for kollektiv gjennom samarbeidet i ATP-prosjektet.

I 2017 har det vært en markant økt interesse for å kjøpe næringsstomter i Gjøvik kommune. Dette gjelder spesielt i de byggeklare næringsområdene Damstedet, Ås skog vest og Skjerven. Det har vært bra interesse også for eneboligtomter på Skoglund Øst, der det var 58 søkere til 12 tomter. Sentrale eneboligtomter ser ut til å være attraktive. Kommunen bør i sin revisjon av kommuneplanens arealdel ta en grundigere gjennomgang av det videre arbeid med kjøp av grunn til nærings- og boligformål.

For øvrig er det også påbegynt større infrastrukturprosjekter for VAR i 2017. Her nevnes revisjon av Hovedplan for Vann- og Avløp, samt ny reservevannforsyning gjennom ny vannledning/sjøledning Gjøvik- Redalen – Biri.

Oppfølgingspunkter

Kompetanseutvikling ledere og herunder mer effektiv bruk av nye dataverktøy som Websak og Framsikt. Noen virksomhetsområder vil bli fulgt opp tettere gjennom året for å avdekke eventuelle avvik fra budsjett tidligere, slik at tiltak kan iverksettes. Behov for økt kapasitet og ny kompetanse innenfor Utbygging, i første omgang ny vegplanlegger, vurderes som helt nødvendig.

KOSTRA Nøkkeltall

Kultur og idrett

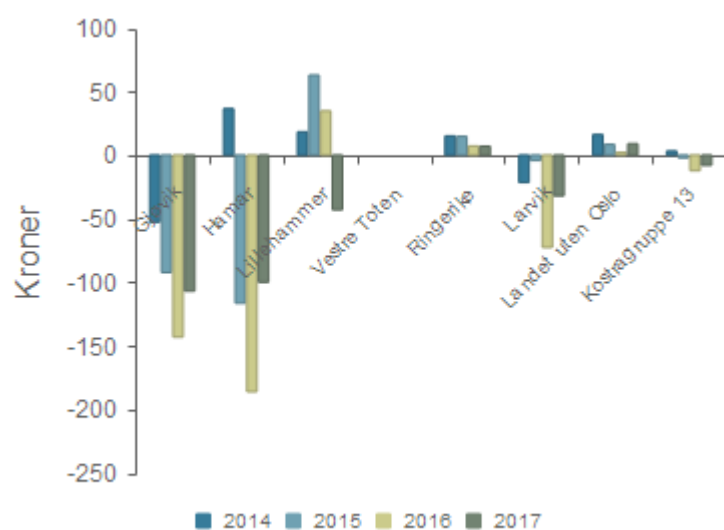
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Prioritet									
Netto driftsutgifter til kino per innbygger *)	-143	-107	-100	-43	0	7	-32	9	-8
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger *)	229	268	231	320	256	177	210	299	229
Framsikt									
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter(B)	3,6 %	3,8 %	5,2 %	5,1 %	2,7 %	2,3 %	4,0 %	3,9 %	3,9 %
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger(B) *)	347	328	342	415	271	230	284	282	261
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger(B) *)	225	357	-421	769	184	73	325	219	195
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år(B) *)	2 019	2 372	2 088	2 909	2 327	1 591	1 789	2 422	1 833
Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger(B) *)	7	3	163	227	34	-10	35	119	114

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Prioritet - Netto driftsutgifter til kino per innbygger

Gruppert per kommune

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	-53	-92	-143	-107
Hamar	37	-117	-186	-100
Lillehammer	18	63	35	-43
Vestre Toten	0	0	0	0
Ringerike	15	15	7	7
Larvik	-21	-4	-73	-32
Landet uten Oslo	16	8	2	9
Kostragruppe 13	3	-2	-12	-8

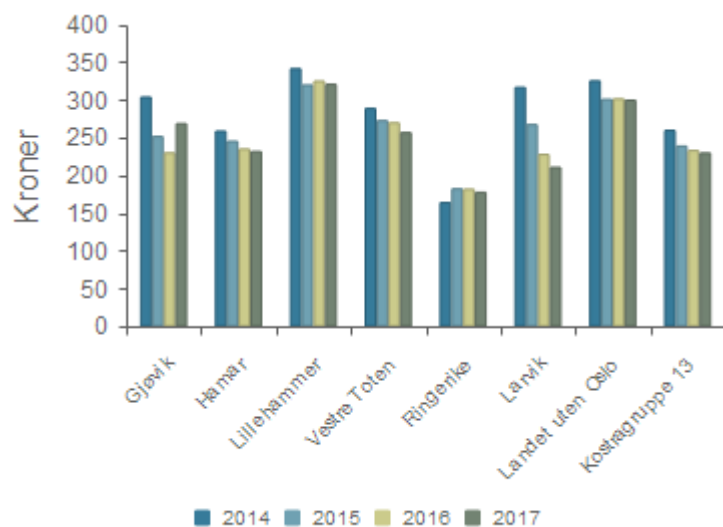
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Kinodriften går svært godt økonomisk, og bidrar med netto inntekter til kommunen. Gjøvik er best i Kostragruppen.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger

Gruppert per kommune

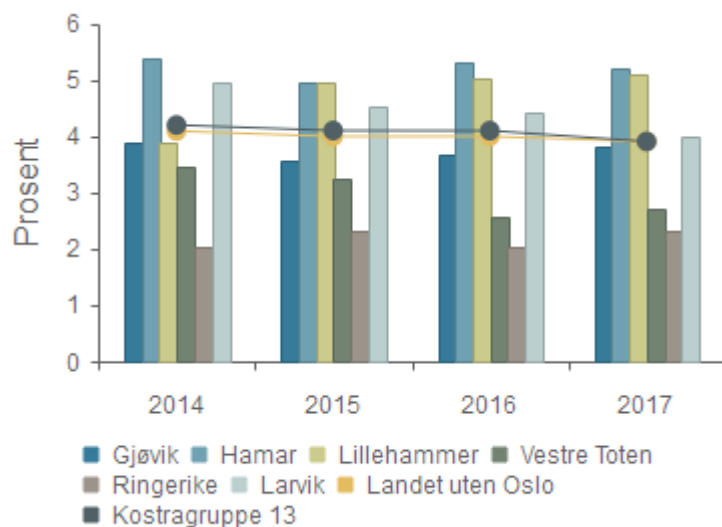
	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	303	251	229	268
Hamar	258	245	234	231
Lillehammer	341	319	324	320
Vestre Toten	288	272	269	256
Ringerike	163	182	181	177
Larvik	316	267	227	210
Landet uten Oslo	325	300	301	299
Kostragruppe 13	259	238	232	229

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Kommunen har økt kronebeløpet for kommunale musikk- og kulturskoler til kr. 268 pr. innbygger som er i øvre skikt i Kostragruppe 13.

Framsikt - Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	3,9 %	3,6 %	3,7 %	3,8 %
Hamar	5,4 %	4,9 %	5,3 %	5,2 %
Lillehammer	3,9 %	4,9 %	5,0 %	5,1 %
Vestre Toten	3,4 %	3,3 %	2,6 %	2,7 %
Ringerike	2,0 %	2,3 %	2,0 %	2,3 %
Larvik	4,9 %	4,5 %	4,4 %	4,0 %
Landet uten Oslo	4,1 %	4,0 %	4,0 %	3,9 %
Kostragruppe 13	4,2 %	4,1 %	4,1 %	3,9 %

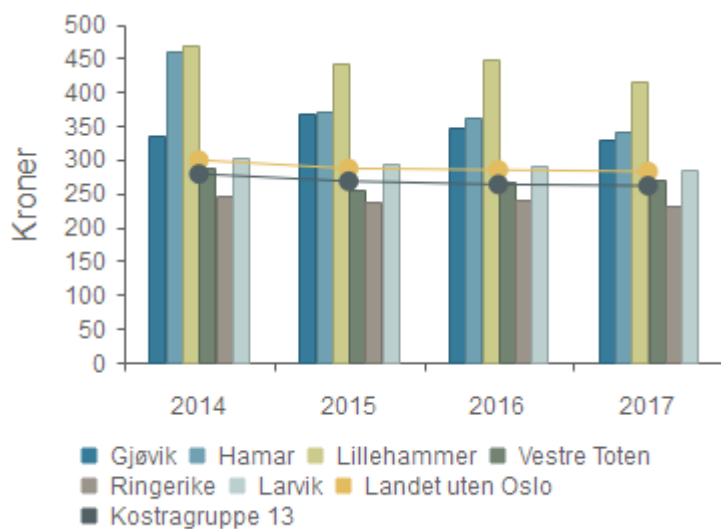
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Kommunen bruker fremdeles mindre enn Kostra gruppe 13, men avstanden er mindre sammenlignet med foregående år.

Framsikt - Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	335	367	347	328
Hamar	460	371	363	342
Lillehammer	468	442	447	415
Vestre Toten	288	255	267	271
Ringerike	247	237	241	230
Larvik	302	293	290	284
Landet uten Oslo	299	287	284	282
Kostragruppe 13	278	268	263	261

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Braker fortsatt mindre enn Hamar og Lillehammer, men høyere enn de andre sammenligningskommunene.

Landbruk

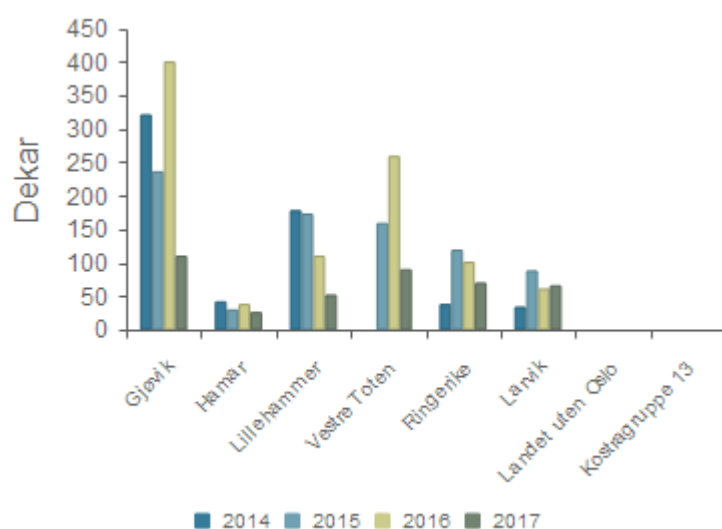
	Gjøvik 2016	Gjøvik 2017	Hamar	Lillehammer	Vestre Toten	Ringerike	Larvik	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Grunnlagsdata (Nivå 3)									
Antall søknader om deling etter jordloven	33	18	6	3	4	12	49		
Brutto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling *)	5 978	6 244	1 659	2 189	2 296	5 626	6 123		
Godkjent nydyrka areal	399,0	109,0	25,0	51,0	89,0	69,0	65,0		
Netto driftsutgifter til tilrettelegging og bistand for næringslivet *)	2 232	20 203	7 380	5 651	2 576	5 589	3 458	0	0

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Godkjent nydyrka areal

Gruppert per kommune

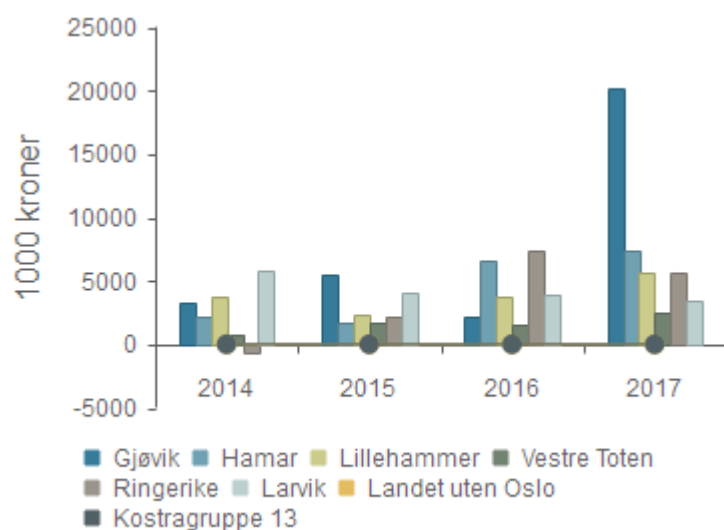

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	320,0	235,0	399,0	109,0
Hamar	41,0	29,0	37,0	25,0
Lillehammer	177,0	172,0	109,0	51,0
Vestre Toten	0,0	158,0	258,0	89,0
Ringerike	37,0	118,0	100,0	69,0
Larvik	33,0	87,0	60,0	65,0
Landet uten Oslo				
Kostragruppe 13				

Gjøvik har mest godkjent nydyrka areal sett i forhold til sammenligningskommunene, et resultat av "Stimuleringspakken".

Netto driftsutgifter til tilrettelegging og bistand for næringslivet

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	3 293	5 483	2 232	20 203
Hamar	2 140	1 784	6 648	7 380
Lillehammer	3 695	2 354	3 742	5 651
Vestre Toten	814	1 751	1 573	2 576
Ringerike	-591	2 192	7 371	5 589
Larvik	5 861	4 016	3 956	3 458
Landet uten Oslo	0	0	0	0
Kostragruppe 13	0	0	0	0

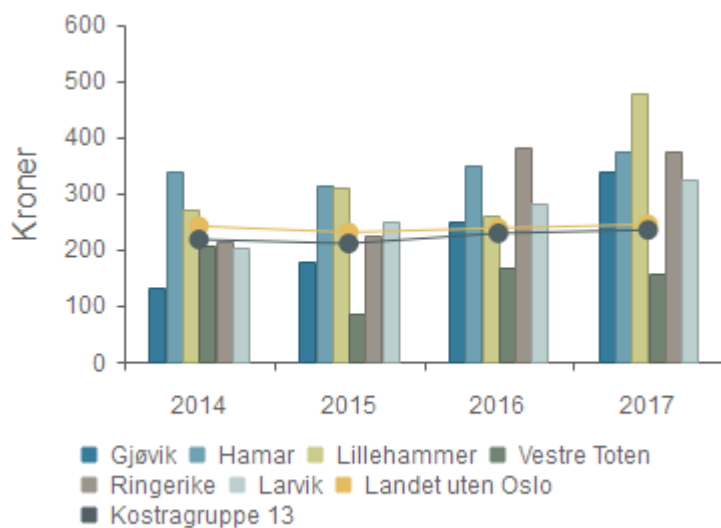
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gjøvik satser kraftig på tilrettelegging for næringslivet, og næringsprogrammet med tilskudd til bedrifter er en årsak til høye tall her.

Framsikt - Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger(B)

Gruppert per år

	2014	2015	2016	2017
Gjøvik	133	177	249	340
Hamar	340	314	350	375
Lillehammer	271	311	261	477
Vestre Toten	207	86	166	155
Ringerike	214	226	382	374
Larvik	203	250	281	325
Landet uten Oslo	241	230	237	244
Kostragruppe 13	217	210	228	234

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gjøvik satser offensivt på planarbeid, og kostnadene er noe lavere enn hos nabobyene, mens det er betydelig høyere enn Vestre-Toten.

Folkehelse

Folkehelseprofil for Gjøvik hentet fra FHI.no

FOLKEHELSEPROFIL 2017

Gjøvik

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Statistikken er fra siste tilgjengelige periode per oktober 2016 og er basert på kommunegrenser per 1.1.2017.

Nytt i 2017:

- Fortrolig venn
- Fornøyd med helsa
- Antibiotikabruk, resepter
- Vaksinasjonsdekning influensa, se figur på midtsidene
- Indikatornavnene i folkehelsebarometeret er klikkbare og går til figur som viser utvikling over tid

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Avdeling for helse og ulikhet
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo
E-post: kommunehelsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Stoltenberg (ansv. redaktør)
Else-Karin Grøholt (fagredaktør)
I redaksjonen: Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: National Health Observatories, Storbritannia
Foto: Colourbox og Scanpix
Bokmål
Batch 1801171043.2001171130.1801171043.2501171813.26/01/2017
9/02

Elektronisk distribusjon:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Temaområdene i folkehelseprofilen er valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønns sammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- I aldersgruppen 45 år og eldre er andelen som bor alene høyere enn i landet som helhet.

Levekår

- Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 prosent av nasjonal medianinntekt.

Miljø

- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er litt eller svært fornøyd med lokalmiljøet, er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har minst én fortrolig venn, er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Skole

- Andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn i landet som helhet.
- Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. I Kommunehelsa statistikkbank kan du se hvordan frafallet i kommunen varierer med foreldrenes utdanningsnivå. Frafall er en viktig folkehelseutfordring i hele landet.

Levevaner

- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er lite fysisk aktive (andpusten eller svett sjeldnere enn én gang i uka), er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.
- Andelen med overvekt inkludert fedme er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter (17 år).

Helse og sykdom

- Forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole som høyeste utdanning og de som har videregående eller høyere utdanning, er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Forskjellen i forventet levealder er en indikator på sosiale helseforskjeller i kommunen.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er fornøyd med helsa, er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.
- Antibiotikabruken i kommunen er høyere enn i landet som helhet, målt etter antall utleveringer av antibiotika på resept per 1000 innbyggere. På midtsidene kan du lese mer om viktigheten av å redusere antibiotikabruken.

For flere indikatorer og mer detaljert statistikk se Kommunehelsa statistikkbank, khs.fhi.no

Antibiotikaresistente bakterier – en utfordring for folkehelsa

Utvikling og spredning av antibiotikaresistente bakterier er en alvorlig trussel mot vår framtidige helse. Vi kan motvirke antibiotikaresistens ved å forebygge infeksjoner og bruke antibiotika bare når det trengs.

Trolig er rundt én av ti bærere av resistente bakterier her i landet. Slike bakterier er normalt ikke mer sykdomsfremkallende enn andre bakterier. Men de gangene de forårsaker sykdom som lungebetennelse, tarminfeksjon og sårinfeksjon, er disse infeksjonene ofte vanskelige å behandle og behandlingen kan ta tid.

Utvikling av nye antibiotika har nærmest stoppet opp de siste 30 årene. Derfor er det få behandlingsalternativ når kjente antibiotika ikke virker.

Hva er antibiotikaresistens, og hvorfor er det viktig å forebygge?

Antibiotikaresistens hos bakterier innebærer at de tåler antibiotika og kan leve videre og formere seg. De kan utvikle slike egenskaper når de utsettes for antibiotika. Bakterier kalles multiresistente når de er resistente mot to eller flere antibiotika.

Problemet med antibiotikaresistens har økt fordi vi bruker for mye antibiotika.

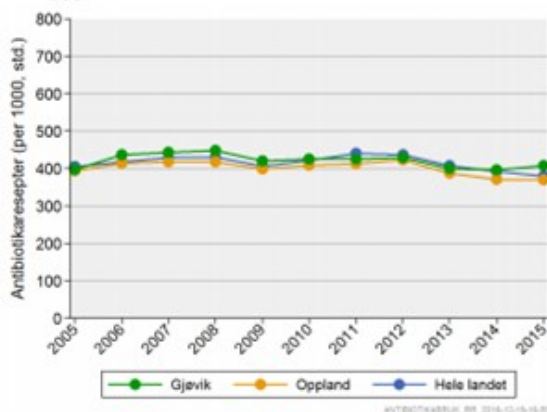
Antibiotikaresistente bakterier kan, som alle andre bakterier, spres videre i samfunnet. Det er viktig å være oppmerksom på spredning gjennom reiser, matimport og smitte fra matprodusenter og storkjøkken.

Totalt sett er problemet med antibiotikaresistens fortsatt begrenset i Norge. Forebyggende innsats kan bidra til at forekomsten av infeksjoner med resistente bakterier holdes lav også i framtiden.

De viktigste forebyggende tiltakene er å:

- redusere antibiotikabruk
- forebygge infeksjoner

Figur 1. Antall utleveringer av antibiotika på resept per 1000 innbyggere.

Antibiotika - bare når det trengs

Det er et mål å redusere antibiotikaforbruket med 30 prosent fra 2012 til 2020. Det meste av antibiotikaforbruket går i dag til mennesker, og over 85 prosent brukes utenfor sykehus og sykehjem. Når det er nødvendig med antibiotika, er det viktig å velge smalspektrede i stedet for bredspektrede. Risikoen for å utvikle resistens er mindre med smalspektrede antibiotika.

I figur 1 kan du se hvordan forbruket av antibiotika er i din kommune sammenliknet med fylket og landet. Figuren viser antall utleveringer av antibiotika per 1000 innbyggere.

Slik kan infeksjoner forebygges

Dersom det ikke oppstår en infeksjon, vil det heller ikke være behov for antibiotikabehandling. Å forebygge infeksjoner er derfor grunnleggende i kampen mot antibiotikaresistente bakterier.

Håndvask er et enkelt og effektivt tiltak både for privatpersoner og i kommunale virksomheter:

- I barnehager og skoler kan systematisk håndvask og opplæring i smittevern gi opptil 50 prosent færre tilfeller av luftveisinfeksjoner og diaré blant barna.
- For personer som arbeider med matlagning og servering i kommunen er det spesielt viktig med systematisk opplæring i smittevern og gode rutiner for håndhygiene.

Kommunen forebygger også infeksjoner ved å:

- Sørge for god vaksinasjonsdekning. Vaksiner er den beste beskyttelsen mot infeksjoner. Les om influensavaksinasjon på neste side.
- Sikre godt drikkevann, se neste side.

Figur 2. Gode rutiner for håndvask i barnehager og skoler forebygger sykdom blant barna.

Influensavaksine til risikogrupper

Å vaksinere mot influensa forebygger både selve influensasjukdommen og mulige følgesykdommer. Influensa skyldes virus og kan være alvorlig for eldre og personer med kroniske sykdommer. Følgesykdommer er ofte bakterielle infeksjoner som krever antibiotikabehandling, først og fremst lungebetennelse.

Antibiotika virker ikke på influensavirus eller andre virus. Å behandle virusssykdommer med antibiotika er derfor feil. Likevel skjer dette, enten fordi antibiotika brukes «for sikkerhets skyld», eller fordi man tror at pasienten har en bakteriell lungebetennelse. Færre influensatilfeller vil derfor sannsynligvis redusere overforbruk av antibiotika.

Kommunen har ansvar for å tilby influensavaksine til eldre over 65 år og andre risikogrupper. WHO og Norge har et mål om at 75 prosent i risikogruppene blir vaksinerte. Per i dag er deknningen langt lavere enn dette. Figur 3 viser andelen over 65 år som har fått influensavaksine i din kommune, sammenliknet med fylket og landet. Faktisk antall vaksinerte kan være høyere hvis ikke alle vaksinasjoner er rapportert inn til Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK.

Rent drikkevann - Ingen selvfølge

Vannforsyningen i Norge er godt utbygd og har generelt høy kvalitet, men vi har utfordringer med:

- til dels utett og sårbart ledningsnett
- små vannverk som ikke desinfiserer vannet og har mangelfull oppfølging av vannkvaliteten

Med klimaendringene kommer mer ekstremvær, og risikoen for brudd og lekkasjer i ledningsnett øker. Gode rutiner og opprusting av vannforsyningsystemene kan redusere risikoen for forurenset drikkevann og dermed risikoen for infeksjonssykdommer hos dem som drikker vannet. Figur 4 viser andelen av befolkningen i kommunen som får vann fra godkjenningspliktige vannverk sammenliknet med fylket og landet. Det er et mål at flere får vann fra slike vannverk, fordi flere da vil få kontrollert drikkevann.

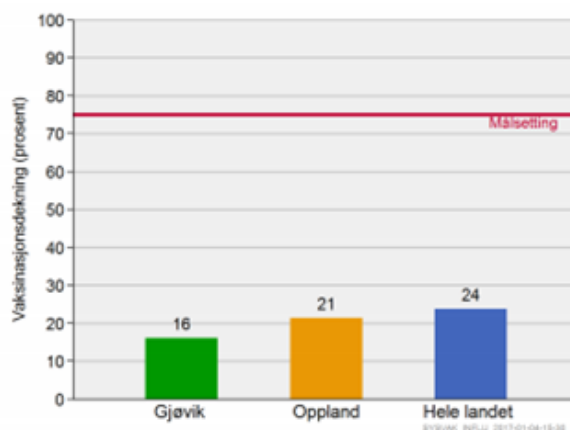
Hvis rørsystemet er utett, kan skittent avløpsvann trenge inn og forurense drikkevannet, spesielt når trykket går ned. For godkjenningspliktige vannverk er det et nasjonalt mål at det ikke skal være mer enn 30 minutter ikke-planlagte avbrudd i vannleveringen per innbygger per år (tilfredsstillende leveringsstabilitet), se figur 5. Statistikken omfatter den delen av befolkningen som er tilknyttet godkjenningspliktige vannverk.

Figur 5 viser, i tillegg til tilfredsstillende leveringsstabilitet, også andelen som får vann fra vannverk som har tilfredsstillende resultater når det gjelder hygienisk kvalitet mht. *E. coli*/koliforme bakterier, som er tegn på forurensing. Tilstrekkelig antall prøver må være analysert.

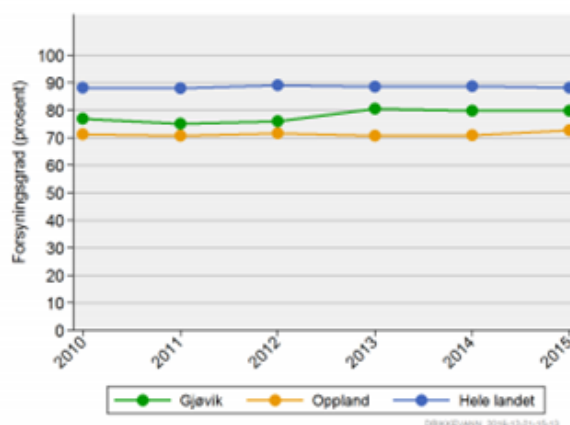
Les mer på fhi.no:

- Utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkehelseprofiler.
- Folkehelseprofilen: Antibiotikaresistens, Mat- og vannbårne infeksjoner, Drikkevann.
- Temaside om sesonginfluensa.

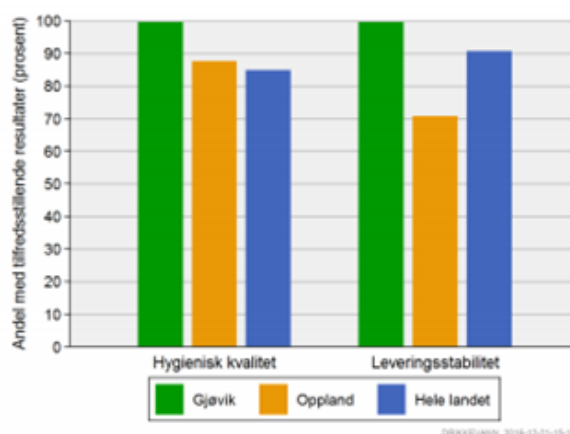
Figur 3. Andelen over 65 år som har fått influensavaksine sesongen 2015/2016. Målet er 75 % vaksinerte.

Figur 4. Andelen av befolkningen som får vann fra godkjenningspliktige vannverk (forsyningsgrad).

Figur 5. Tilfredsstillende drikkevannskvalitet – hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet (2015). Se kommunehelse statistikkbank for mer informasjon.

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans. Klikk på indikatornavnene nedenfor for å se utvikling over tid i kommunen. I figuren og talkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulike alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. I Kommune- og fylkesstatistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering samt utfyllende informasjon om indikatorene. For mer informasjon, se www.fhi.no/folkehelseprofil

- Kommunen ligger signifikant bedre enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landsnivået
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre enn landet som helhet, men vær oppmerksom på at det likevel kan innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

Tema	Indikator	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Gjøvik
Befolkning	1 Befolkningsvekst	0,25	0,077	0,93	prosent	
	2 Personer som bor alene, 45 år +	26,2	25,7	25,3	prosent	
	3 Andel over 80 år, framskrevet	5,5	6,1	4,8	prosent	
Levekår	4 Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	81	80	82	prosent	
	5 Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	14	13	12	prosent	
	6 Inntektsulthet, P90/P10	2,6	2,5	2,8	-	
	7 Barn av enslige forsørgere	17	16	15	prosent	
Miljø	8 Ufaretrygdte, 18-44 år	3,5	3,4	2,6	prosent (a,k)	
	9 God drikkevannsforsyning	100	70	80	prosent	
	10 Forsyningsgrad, drikkevann	80	73	88	prosent	
	11 Skader, behandlet i sykehus	11,7	12,6	12,6	per 1000 (a,k)	
Skole	12 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2016	73	71	70	prosent (a,k)	
	13 Med i frilidsorganisasjon, Ungd. 2016	65	66	65	prosent (a,k)	
	14 Fortrolig venn, Ungdata 2016	88,3	89,5	89,9	prosent (a,k)	
	15 Trives på skolen, 10. klasse	84	85	85	prosent (k)	
Levevaner	16 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	29	26	24	prosent (k)	
	17 Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	27	27	25	prosent (k)	
	18 Fratast i videregående skole	24	23	23	prosent (k)	
	19 Lite fysisk aktiv, Ungdata 2016	14	13	14	prosent (a,k)	
Helse og sykdom	20 Overvekt inkl. fedme, 17 år	23	24	22	prosent (k)	
	21 Alkohol, har vært beruset, Ungd. 2016	12	13	12	prosent (a,k)	
	22 Røyking, kvinner	11	12	9,1	prosent (a)	
	23 Forventet levealder, menn	78,2	78,0	78,5	år	
	24 Forventet levealder, kvinner	82,6	82,6	83,0	år	
	25 Utdanningsforskjell i forventet levealder	4,9	4,8	4,9	år	
	26 Fornøyd med helse, Ungdata 2016	72	73	71	prosent (a,k)	
	27 Psykiske sympt./ld, primærh.tj., 15-29 år	169	149	146	per 1000 (a,k)	
	28 Psykiske sympt./ld, primærh.tj.	177	158	146	per 1000 (a,k)	
	29 Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	289	283	266	per 1000 (a,k)	
	30 Hjerter- og karsykdom, beh. i sykehus	15,5	15,4	16,7	per 1000 (a,k)	
	31 Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	36	33	35	per 1000 (a,k)	
	32 Lungekreft, nye tilfeller	49	51	57	per 100 000 (a,k)	
	33 Antibiotikabruk, resepter	407	370	379	per 1000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, mestinger, 9 år	93,8	94,5	94,8	prosent	

Forklaring (tall viser til linjennummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2015, 2. 2016, i prosent av befolkningen. 3. 2025, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 4. 2015, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utd.). 5. 2014, barn som bor i hushold. med inntekt under 60 % av nasjonal median. 6. 2014, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2013-2015, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 8. 2013-2015, mottakere av varig uførepensjon. 9. 2015, definert som tilfredsstillende resultat mht. E. coli og stabil drikkevannsforsyning. Omfatter godkjenningssikrings vannverk. 10. 2015, befolkning tilknyttet godkjenningssikrings vannverk i prosent av totalbefolkningen. 11. 2013-2015, 12. U. skole, svært eller litt fornøyd. 13. U. skole, ved undersøkelsestidspunktet. 14. U. skole, svarer «ja, helt sikkert»/«ja, det tror jeg» på om de har minst én fortrolig venn. 15. Skoleåret 2010/11-2015/16, skoleåret 2012/13 finnes ikke i statistikken pga. endring i tidspunkt. 16/17. Skoleåret 2013/14-2015/16. 18. 2013-2015, omfatter elever bosatt i kommunen. 19. U. skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 20. 2012-2015, KMI som tilsvarende 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 21. U. skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer i løp. siste 12 mnd. 22. 2011-2015, fødsel som oppga at de røykte i forbindelse med svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 23/24. 2001-2015, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 25. 2000-2014, vurdert etter forskjellen i forventet levealder, ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 26. U. skole, svært eller litt fornøyd. 27. 2013-2015, brukere av fastlege og legevakt. 28. 2013-2015, 0-74 år, brukere av fastlege og legevakt. 29. 2013-2015, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 30. 2013-2015. 31. 2013-2015, 30-74 år, brukere av blodglukosesenkende midler, ekskl. insulin. 32. 2006-2015. 33. 2015, 0-79 år, utførelser av antibiotika på resept. 34. 2011-2015. For Ungdata-indikatorene er fylkes- og landstall gjennomsnitt over tre år. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Reseptregisteret, Kreftregisteret og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se khs.fhi.no

FELLESOMRÅDET

Status økonomi

Beløp i 1000

Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017	Avvik regnskap – regulert budsjett 31.12.2017 i %	Regnskap 2016
-86 190 070,56	-72 990 491,00	7 490 000,00	13 199 579,56	-18,1 %	-85 114 377,74

Bevilgningsområdet har totalt et mindreforbruk på 13,2 mill. kr.

Dette er i all hovedsak positivt på pensjon med 8,9 mill. kr., samt lønnsreserve som ikke er fordelt til tjenesteområdene.

Bevilgningsområdet dekker i hovedsak motpost for avskrivninger samt noen andre mindre poster hvor tilsvarende motpost finnes hos hvert enkelt tjenesteområde. Dette for å synliggjøre kapitalslitet på anleggsmidler hos brukerne.

Endelig avregning for 2017 på pensjon viser et positivt avvik på 8,9 mill. kr. Det er overført om lag 5,9 mill.kr. i egenkapitalinnskudd til KLP for å opprettholde fremtidig vekst i avkastning.

Kommunens pensjonskostnad og premieavvik er beskrevet i note 3. Noten viser et akkumulert premieavvik på 155,9 mill. kr. Dette er den likviditetsmessige belastningen kommunen allerede har tatt, men som ennå ikke er bokført som en utgift i regnskapet.

Det er på kommunens ordinære fordringer konstatert og avskrevet tap på 0,6 mill. kr. Status pr 31.12.17 er en restanse på ca. 2,1 % på kommunens økonomiske krav med forfall inneværende år. Den har i gjennomsnitt ligget på ca. 2,0 % de siste 10 årene.

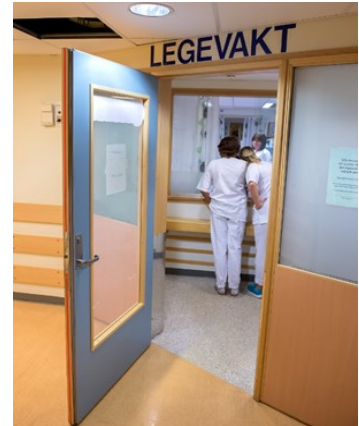
FELLESENHETER § 27/28 SAMARBEID

Gjøvik interkommunale legevakt

Gjøvik interkommunale legevakt består av et samarbeid mellom kommunene Gjøvik, Østre- og Vestre Toten, Søndre- og Nordre land, Gran og Lunner. Gjøvik kommunestyre besluttet i sak 74/2017 at Gjøvik interkommunale legevakt fortsatt skal være etablert ved Sykehuset innlandet (SI), Gjøvik, og utbygges der.

Samhandling og ivaretagelse av eiers interesser organiseres i formalisert dialog mellom kommunene. Det jobbes kontinuerlig med å forbedre kommunikasjonen og sikre hensiktsmessige og formaliserte beslutningslinjer og forankring. For å eksternt samarbeid ivaretar både eierkommunenes interesser og Sykehuset Innlandet sine interesser. GIL har formalisert fagråd med kommuneoverlegefelleskapet og lokalt styringsråd (ledere Helse og omsorg).

Befolkningsgrunnlaget for Gjøvik interkommunale legevakt er over 93 000 innbyggere, og legevakten mottar ca 80 000 henvendelser årlig med en betydelig økning av antall studenthenvendelser. Det er utarbeidet en ny opplæringsplan for alle nyansatte leger, sykepleiere og annet hjelpepersonell for å ivareta krav i akuttmedisinforskriften. I 2017 har 32 leger og sykepleiere gjennomført akuttmedisinkurs for legevaktspersonell, og 2 sykepleiere har startet videreutdanning i legevaktssykepleie.

Sykefraværet i 2017 var på 8,9 %.

ReKs – Regionalt kompetansesamarbeid

Hovedmålet for ReKs er å gi de ansatte gode arenaer for kompetanseheving, slik at helsevesenet i Gjøvikregionen står bedre rustet til å møte de utfordringene vi står ovenfor i hverdagen.

ReKs ble i 2017 organisert under USHT (Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester). I 2017 har det særlig vært fokus på pårørendearbeid og pasientsikkerhetsprogrammet.

Strategidokument for ReKs er revidert for ny periode 2017 - 2021

Tabellen viser deltakelse på arrangement som er publisert i kursheftet gjennom året:

Kommuner	Totalt antall ansatte i HO	Antall som har deltatt på ReKs arrangement i 2017 (2016)
Gjøvik kommune	1933	1070 (1011)
Nordre Land kommune	556	202 (190)
Østre Toten kommune	867	433 (334)

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Søndre Land kommune	300	299 (199)
Vestre Toten kommune	600	372 (261)
Samlet	4256	2376 (1995)

ReKs har i løpet av 2017 hatt ca 80 kompetansehevende kurs og fagdager arrangert på bakgrunn av kommunenes innspill, kompetanseplaner og nasjonale føringer.

De har blant annet digitalisert opplæringen sin, holdt kurs for andre og deltatt på kompetanseheving innenfor både krisehåndtering, håndtering av aggressiv og voldelig adferd, adekvat hjelp til personer med flyktningebakgrunn og helsefremmede og forebyggende arbeid. Det har blitt jobbet både tverrpolitisk og med samarbeid kommunene imellom. Kursene har blitt finansiert av både interne og eksterne midler.

Regionrådet i Gjøvikregionen

Regionrådet for Gjøvikregionen er et politisk samarbeidsorgan for kommunene Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land, Søndre Land og Oppland Fylkeskommune.

Rådet består av tre folkevalgte representanter fra hver av kommunene. Ordfører skal være en av representantene. Valg av representanter, med vararepresentanter, skjer etter forholdstallsprinsippet i den enkelte kommune. Rådsmennene i de fem kommunene møter i rådet med samme rettigheter som i kommunestyrene.

Som beskrevet i partnerskapsavtalen mellom kommunene er regionrådet også et beslutningsorgan for partnerskapsavtalen. Derfor deltar Oppland Fylkeskommune i regionrådene med to politiske representanter fra fylkesutvalgsnivå, en fra posisjonen og en fra opposisjonen. Det møter også en fast administrativ representant. Øvrig administrativ representasjon vurderes i forkant av hvert møte.

Regionrådet ledes av en av ordførerne. Ledelsen alternerer mellom ordførerne med en funksjonstid på et år av gangen. Ordførerne oppnevner nestleder.

Formålet til Rådet er å arbeide med saker som er av felles interesse for kommunene og fylkeskommunen og skal være et samarbeidsorgan for utvikling av regionale strategier og planer.

Å fremme regionens interesser overfor fylkeskommunen og statlige organer skal være et prioritert område. Målet skal være å skape gode levekår og utviklingsmuligheter for de som bor og har virksomhet i regionen.

Rådet skal kunne gi uttalelser i saker som er viktige for regionen.

Rådet kan samordne utviklings- og utredningsarbeid som er av felles interesse for kommunene og skal få framlagt årlig(e) handlingsplan(er) som regionrådet selv vedtar. Regionrådet skal være en pådriver i utvikling av Gjøvikregionen ved å gi aktive innspill, fremme saker som kan settes på dagsorden, samt gjennom å vedta rammer for ressursbruk og prioriteringer på et overordnet plan.

Den enkelte kommune har ansvaret for å holde kommunestyret orientert om arbeidet i rådet.

Regionsjef har ansvaret for regionrådets sekretariat. Regionsjef har fullmakt til å innstille i saker til regionrådet. I viktige saker skal innstillingen være drøftet i felles ordfører-rådmannsmøte. Kommunene skal bistå med saksforberedelse når dette vurderes som hensiktsmessig. Regionsjef har ansvar for å følge opp vedtak, samt økonomi- og regnskapsansvar for drifts- og utviklingsmidler. Gjøvik kommune er vertskapskommune og fører regnskap for virksomheten.

I tillegg til regionsjef bestod sekretariatet i 2017 av næringssjef og en stillings som ivaretar førstelinjeansvar for næringsutvikling for Gjøvik og Vestre-Toten kommuner og ledelse av INN-senteret. (International Network of Norway, avd Mjøsregionen.). I tillegg var en person engasjert til prosjektledelse av Byregionprogrammet. (Eksternt finansiert).

Innenfor de rammer som er stilt til disposisjon har regionrådets sekretariat et ansvar for å være orientert om problemstillinger som er aktuelle for regionen og i samarbeid med leder avklare aktuell behandling.

Regionrådets sekretariat har lokaler i Gjøvik med Gjøvik kommune som vertskapskommune. Utgiftene til lokalleie og til sekretariatet reguleres gjennom egen avtale.

De 5 kommunene i Gjøvikregionen har inngått et forpliktende partnerskapsarbeid med Oppland fylkeskommune – inneværende partnerskapsavtale som omhandler midler til drift av regionkontoret og årlige utviklingsmidler er gjeldende ut 2018. Regionrådet utgjør styret for samarbeidet. (se over). Rådet arbeider med saker som er av felles interesse for kommunene og fylkeskommunen og skal være et samarbeidsorgan for utvikling av regionale strategier og planer.

Å fremme regionens interesser overfor fylkeskommunen og statlige organer har vært et prioritert område. Målet har vært å skape gode levekår og utviklingsmuligheter for de som bor og har virksomhet i regionen. Rådet skal kunne gi uttalelser i saker som er viktige for regionen.

Rådet samordner utviklings- og utredningsarbeid som er av felles interesse for kommunene og skal få framlagt årlig(e) handlingsplan(er) som regionrådet selv vedtar. Regionrådet skal være en pådriver i utvikling av Gjøvikregionen ved å gi aktive innspill, fremme saker som kan settes på dagsorden, samt gjennom å vedta rammer for ressursbruk og prioriteringer på et overordnet plan. Den enkelte kommune har ansvaret for å holde kommunestyret orientert om arbeidet i rådet.

Det har ikke kommet signaler fra kommunene om at samarbeidet skal avvikes. I forbindelse med regionreformen og fylkessammenslåingen kan det bli endringer på regioninndeling og endringer i organiseringen av samhandlingen mellom kommunene og fylkeskommunen.

Resultatet av virksomheten

Driften av regionrådet er holdt innenfor budsjett og vedtatte rammer. Gjøvikregionen Utvikling skal være en aktør som lykkes gjennom andre, fremfor at virksomheten skal vise til egne resultater. Det er levert en spesifikk Årsmelding for Gjøvikregionen og denne viser at man har hatt stor fokus på å lykkes med å legge forholdene godt til rette for næringslivet med tanke på arbeidsplassutvikling og bruk av nye teknologiske løsninger. Videre har det vært en målsetting å bidra til etablering av nasjonale institusjoner som kan bidra til økt kommersialisering og nyskaping, eksempler her er Norwegian Wood Cluster, Norwegian Cyber Range og Norwegian Manufacturing Catapult Centre.

SIKT

IKT-samarbeidet i Gjøvikregionen består av kommunene Nordre Land, Søndre Land, Østre Toten, Vestre Toten og Gjøvik. Gjøvik kommune er vertskommunen og er således en tjenesteleverandør til de andre kommunene. De IKT-tjenestene som leveres er telefoni, sentralbordløsning, felles Internettaksess, Visma økonomi, lønn, regnskap, HRM, e-handel og Procasso innfordring. Enkelte kommuner benytter også en felles GAT turnus-tjeneste. Disse leveransene er innordnet under Gjøvik kommunes IKT-avdeling.

Det regionale samarbeidet finansierer 2,2 årsverk som er ansatt i Gjøvik kommune og er en del av kommunens IKT-avdeling. Kostnadene fordeles mellom de ulike kommunene med nøkkelen 50% flatt og 50% basert på innbyggertall. IKT-samarbeidets premissgivere er SKR (Strategi og koordineringsråd) som er representert på kommunalsjefsnivå fra hver enkelt kommune. Samarbeidet er regulert med en samarbeidsavtale og en tjenesteavtale. Budsjett utarbeides av IKT-leder i Gjøvik kommune og godkjennes av SKR.

Regional anskaffelsesenhet

Gjøvik kommune er vertskommune for det interkommunale samarbeidet på innkjøp gjennom at innkjøpsfunksjonen i kommunene i Gjøvikregionen er slått sammen til en (1) enhet med innplassering i Administrasjon, forvaltning og teknisk drift (AFT). Enheten har et eget styre – Samarbeidsrådet for innkjøp, som er det koordinerende leddet mellom kommunene. For året 2017 hadde Nordre Land kommune rollen som leder for Samarbeidsrådet.

Samarbeidet startet i 2011 og har etablert en Anskaffelsesstrategi, handlingsplan og innkjøpsreglement likt for alle kommunene. Enheten bistår kommunene for alle anskaffelser over 500' og inngår også selvstendige avtaler hvor to (2) eller fler kommuner er involvert.

Formålet med det interkommunale samarbeidet er å kvalitetssikre og effektivisere de kommunale anskaffelser både strategisk og operasjonelt slik at kommunene kan oppnå lavere kostnader og høyere kvalitet på anskaffelsesprosessene.

For året 2017 har enheten gjennomført en rekke konkurranser og etablert et stort antall avtaler for kommunene. Prosessene er digitalisert og dokumentasjon er gjort i Gjøvik kommunes sak/arkivsystem og tilfredsstiller de forvaltningsmessige krav til arkivering. Videre er tidskravet i Anskaffelsesregelverket om digitalisering av anskaffelsesprosessen innen 01.07.18 oppnådd med god margin gjennom implementering av eget digitalt verktøy for konkurranser og avtaler, Mercell

Offentlige anskaffelser er en fagfunksjon som krever kapasitet, kompetanse, systemer og Samarbeidsrådet er av den oppfatning at den interkommunale organiseringen er et velegnet og velfungerende grep for å sikre mål og hensikt for kommunene.

INVESTERINGER

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2017 legges fram i balanse.

Sum salgsinntekter er 0,8 mill. kr. høyere enn budsjettet. Overføringer fra andre er 34,2 mill. kr. høyere enn budsjettet grunnet noe tidsforskyvning.

Sum utgifter er 36,8 mill. kr. lavere enn regulert budsjett og 54,4 mill. kr. lavere enn opprinnelig budsjett.

Sum finansieringstransaksjoner for 2017 er 231,2 mill. kr. Av dette utgjør 24,7 mill. kr. avsetning til bundne investeringsfond, det er mottatt 43,8 mill. kr. i avdrag på formidlingslån og det er lånt ut 143,3 mill. kr. i formidlingslån til etablering etc. i 2017.

Sum finansieringsbehov utgjør dermed 348,9 mill. kr. Dette er finansiert ved opptak av lån på 272,4 mill. kr., mottatte avdrag på utlån med 43,8 mill. kr., samt overføring fra driftsregnskapet, bruk av fond på til sammen 12,7 mill. kr. og salg av aksjer på 20,0 mill. kr.

Investeringsprosjekter

Alle investeringer er oppgitt i regnskapsskjema 2B, enten særskilt eller sammen i en rammebevilgning, slik som eksempelvis VAR-området. I tabellen under er skjema 2B gjengitt per sektor og på tjeneste-/stabsnivå. Videre kommenteres enkelte forhold her, mens selve prosjektoppfølgningen kan leses mer detaljert i vedleggene fra avsnittene; prosjektrapportering og større investeringsprosjekter.

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERINGSREGNSKAPET

	Regnskap 2017	Rev.budsjett 2017	Oppr.budsj 2017	Regnskap 2016
Sektor for administrasjon, forvaltning og teknisk drift	107 785 049,53	113 345 000,00	122 333 000,00	85 778 589,02
Forvaltning og drift	6 539 777,89	9 579 000,00	11 350 000,00	7 473 138,95
Rådmannen	-	-	5 000 000,00	-
Eiendom	10 532 246,40	13 496 000,00	9 733 000,00	3 711 873,00
Kirkelig fellesråd	2 999 992,00	3 000 000,00	2 000 000,00	500 000,00
Teknisk drift	87 713 033,24	87 270 000,00	94 250 000,00	74 093 577,07
Sektor for oppvekst	14 089 362,73	9 890 000,00	2 000 000,00	44 180 940,80
Skole	5 717 930,50	2 000 000,00	2 000 000,00	3 806 552,52
Barnehage	8 371 432,23	7 890 000,00	-	40 374 388,28
Sektor for helse og omsorg	16 773 897,09	23 387 000,00	5 000 000,00	88 454 014,77
Sektor for nav	-	-	-	121 258,00
Sektor for samfunnsutvikling	66 773 130,29	95 558 000,00	130 435 000,00	27 387 404,05
Kultur	8 146 230,82	5 772 000,00	20 985 000,00	11 493 571,02
Øvrig samfunnsplanlegging	58 626 899,47	89 786 000,00	109 450 000,00	15 893 833,03
SUM INVESTERING I ANLEGGSMIDLER 2017	205 421 439,64	242 180 000,00	259 768 000,00	245 922 206,64

Sektor for Administrasjon, forvaltning og teknisk drift

Forvaltning og drift har et positivt avvik grunnet tidsforskyvninger av prosjekter. Rådmannens investeringsreserve på 5,0 mill. kr. er i 2017 overført til prosjekt Jernbaneparken sør. Eiendom har et positivt avvik som kommer av ubrukte midler.

Teknisk drift har et negativt avvik på 0,4 mill. kr., der noen prosjekter er tidsforskjøvet, noen prosjekter er under budsjett, mens det også er noen prosjekter som er over budsjett.

Sektor for oppvekst

Det negative avviket på skole skyldes større utgifter på etterarbeid og rehab skolebygg enn budsjettet, det er også brukt 2,9 mill. kr. fra drift for å finansiere innkjøp av PC-klasesett til diverse skoler. Gjøvik barnehage har et negativt avvik på 0,5 mill. kr, som forklares nærmere i avsnitt om større investeringsprosjekter.

Sektor for helse og omsorg

Helse og omsorg har et positivt avvik på 6,6 mill. kr, dette skyldes blant annet tidsforskyvning på Biri omsorgssenter. Se ellers under avsnittet om større investeringsprosjekter.

Sektor for samfunnsutvikling

Kultur har et negativt avvik på 2,4 mill. kr, største delen av avviket kommer av retting av tidligere års feil på Campus Arena, det er ellers en del tidsforskyvning mellom prosjekter.

Utbygging og arealplan har totalt et positivt avvik på 31,2 mill. kr. som for det meste skyldes tidsforskyvning på flere prosjekter.

Prosjektrapportering

Regnskap per 31.12.2017	Siste justerte		Prosjekt-regnskap	Årsbudsjett	Regnskap	Prosjekt-regnskap	Noter
	Kommunal andel						
Investering i anleggsmidler	Totalramme		31.12.2016	2017	31.12.2017	31.12.2017	
Sektor for administrasjon, forvaltning og							
Forvaltning og drift							
IKT- investeringer 2017	4 800 000	4 800 000	-	4 800 000	5 509 806	5 509 806	Note 6
Bredbånd Snertingdalen	2 000 000	2 000 000	-	-	-	-	Note 2
Nytt sak- og arkivsystem	1 312 000	1 312 000	532 657	779 000	1 029 972	1 562 629	Note 7
Organisasjonsutvikling	1 000 000	1 000 000	-	1 000 000	-	-	Note 1
Oppgradering Rådhuset, flytting/inventar	13 000 000	13 000 000	-	3 000 000	-	-	Note 2
Rådmannen							
Investeringsreserve, rådmannens disp	-	-	-	-	-	-	
Eiendom							
Avsetning til ENØK-tiltak	1 000 000	1 000 000	-	1 000 000	599 500	599 500	Note 1
Enøk-tiltak Haugtun Sykehjem	5 000 000	5 000 000	116 513	4 883 000	3 435 079	3 551 592	Note 3
Avsetning til Universell utforming	21 500 000	21 500 000	803 170	1 000 000	1 486 098	2 289 268	
Snertingdal Nærmiljøpark	8 008 000	2 800 000	3 605 692	200 000	198 281	3 803 973	Note 8
Avsetning økte byggekostnader	1 500 000	1 500 000	-	1 500 000	-	-	
Fjernvarme/tekniske tilpasninger	2 000 000	2 000 000	1 575 031	425 000	412 987	1 988 018	Note 3
SD anlegg/server	440 000	440 000	-	440 000	243 589	243 589	Note 2
Ombygging garasje Stampevegen, K-sak 53/16	1 100 000	1 100 000	652 302	448 000	449 204	1 101 506	
Bill energi og vedlikehold	-	-	-	-	120 000	120 000	Note 4
Kjøp av eiendom Biri	3 600 000	3 600 000	-	3 600 000	3 587 509	3 587 509	Note 9
Nødstrømsaggregater	800 000	800 000	-	-	-	-	
Kirkelig fellesråd							
Investeringsmidler Kirk. Fellesråd	3 000 000	3 000 000	-	3 000 000	2 999 992	2 999 992	
Teknisk drift							
Vann	17 550 000	-	-	17 550 000	15 986 002	15 986 002	Note 1
Avløp	16 900 000	-	-	16 900 000	17 206 599	17 206 599	Note 1
Slam	4 000 000	-	-	4 000 000	2 336 219	2 336 219	Note 1
Opprusting av kommunale veger	10 500 000	8 000 000	-	10 500 000	12 919 392	12 919 392	Note 21
Biler og maskiner teknisk service	3 000 000	3 000 000	-	3 000 000	2 782 395	2 782 395	Note 10
Oppgraderingsandfang Stampevegen	550 000	550 000	-	550 000	552 720	552 720	
Sykelbyen Gjøvik	7 000 000	3 000 000	-	7 000 000	9 252 983	9 252 983	Note 22
Utskifting gatelys	6 000 000	6 000 000	5 953 074	-	93 750	6 046 824	Note 11
Mjøspromenaden	1 200 000	600 000	-	400 000	395 832	395 832	Note 2
Utskifting av løypemaskin	2 450 000	2 450 000	-	2 450 000	2 330 625	2 330 625	Note 3
Oppr av lysløyper og turveger	2 740 000	1 100 000	-	800 000	829 921	829 921	
Fastland, oppgradering av mur mot øst	2 000 000	2 000 000	-	2 000 000	1 839 209	1 839 209	
Oppgradering parkeringsautomater	1 050 000	1 050 000	-	1 050 000	925 859	925 859	
Parkeringsautomater utvidet område, k-sak 23/17	700 000	700 000	-	700 000	755 132	755 132	
Gatelys, måling av umålte anlegg	-	-	-	-	247 900	247 900	Note 12
Stige bil brann	8 300 000	8 300 000	-	-	-	-	Note 2
Kjøp av feiebil	400 000	-	-	400 000	239 000	239 000	Note 3
Nybru parkgata	9 004 000	9 004 000	6 554 496	2 450 000	2 419 267	8 973 763	
Hurtigløp punkter	1 000 000	1 000 000	-	600 000	-	-	Note 2
Oppgradering veger Gjøvik bhg	4 700 000	4 700 000	3 336 449	1 364 000	1 556 805	4 893 255	
Oppgradering kunstgress Gjøvik stadion	5 800 000	1 500 000	6 043 530	-	107 780	6 151 310	
Vedlikehold og oppgradering av parkene	3 000 000	3 000 000	-	1 000 000	725 149	725 149	Note 2
Investering store idrettsanlegg, Gjøvik stadion	14 000 000	12 000 000	-	12 000 000	11 794 124	11 794 124	Note 13
Uterink Gjøvik Stadion, K-sak 20/2017	756 000	-	-	756 000	700 370	700 370	
Rehabilitering av lysløype i sørbyen	1 500 000	700 000	-	1 500 000	1 387 930	1 387 930	Note 3
Oppgradering av balløkker	300 000	300 000	-	300 000	328 071	328 071	

Årsrapport 2017 for Gjøvik kommune

Regnskap per 31.12.2017	Siste justerte kommunal		Prosjekt-regnskap	Årsbudsjett	Regnskap	Prosjekt-regnskap	Noter
Investering i anleggsmidler	Totalramme	andel	31.12.2016	2017	31.12.2017	31.12.2017	
Sektor for oppvekst							
Skole							
Avsetning rehab skolebygg	2 000 000	2 000 000	-	2 000 000	2 855 752	2 855 752	Note 14
Undervisningsnett	-	-	3 662 394	-	2 862 179	6 524 573	Note 4
Barnehage							
Gjøvik Barnehage	55 900 000	55 900 000	48 009 726	7 890 000	8 371 432	56 381 159	Note 15
Sektor for helse og omsorg							
Nordbyen omsorgssenter	138 000 000	109 200 000	120 112 979	17 887 000	13 877 671	133 990 650	Note 15
Brannsikkerhet for hjemmeboende	500 000	500 000	-	500 000	-	-	
Biri omsorgssenter	220 000 000	220 000 000	52 188	5 000 000	2 896 226	2 948 414	Note 15
Sektor for samfunnsutvikling							
Kultur							
Kallerudhallen/Campus Arena Gjøvik	88 148 000	65 288 000	87 880 837	-	1 700 000	89 580 837	Note 16
Campus Arena - avsluttende arbeider	-	-	-	267 000	315 054	315 054	
Flerbruksgulv Campus Arena	1 000 000	1 000 000	-	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
Gjøvik gård - utviklingsplan	700 000	700 000	-	700 000	751 685	751 685	
Gjøvik gård - toalett/uu Etterisolere/	5 300 000	5 300 000	144 801	630 000	629 279	774 079	Note 17
Utvikling av Gjøvik Gård mot							
Hunnselva	300 000	300 000	-	-	-	-	
Nybru fra Gjøvik gård til Brenneriet	5 500 000	5 500 000	-	-	-	-	
Brannsikring Fredete bygg, automatisk							
slukkeanl	2 600 000	2 600 000	-	200 000	11 650	11 650	Note 2
Nytt gjenstandsmagasin Mjøsuseet	2 000 000	2 000 000	-	50 000	-	-	Note 2
Gjøvik svømmehall - div. utbedringer	4 000 000	4 000 000	1 554 074	149 000	407 634	1 961 708	
Kunst- og kulturskolestrakstiltak	1 000 000	1 000 000	846 539	-	-	846 539	
Adskillelse av arealer - kultursenter	820 000	820 000	720 744	99 000	98 473	819 217	
Egenandeler vedl bygg og rehab							
steingjerde	720 000	720 000	613 175	107 000	107 050	720 225	
Digitale informasjonsskjermer - kultur	175 000	175 000	-	-	-	-	
PA-system, lysrigg, lydanlegg - Gjøvik							
kino og	4 000 000	4 000 000	-	1 000 000	1 541 613	1 541 613	Note 18
Erstatte/oppgr ødelagt inventar Gjøvik							
kulturs	185 000	185 000	-	120 000	-	-	
Nytt flygel Kulturhuset	1 100 000	1 100 000	-	1 100 000	1 200 000	1 200 000	
Universell utforming Kauffeldtgården	500 000	500 000	250 000	250 000	250 050	500 050	
Ny gulvaskemaskin Tranberhallen	100 000	100 000	-	100 000	133 744	133 744	
Øvrig samfunnsplanlegging							
Innkjøp el-sykler	475 000	200 000	-	475 000	429 500	429 500	
Vikenstranda	-	-	8 141 387	-	53 926	8 195 313	Note 19
Kjøp av Stokke nedre	17 000 000	17 000 000	-	17 000 000	16 347 447	16 347 447	
Grunnerverv 2017	5 700 000	5 700 000	-	10 700 000	-	-	
Tilrettelegging tomter 2017	41 000 000	41 000 000	-	41 000 000	28 981 319	28 981 319	Note 1
Byutvikling	-	-	-	-	-	-	
Jernbaneparken sør	18 850 000	18 250 000	1 036 847	17 563 000	10 208 214	11 245 061	Note 20
Panparken	8 000 000	8 000 000	-	-	-	-	Note 2
Campus/Bergthusvegen - kollektiv mm	20 000 000	20 000 000	-	-	63 750	63 750	Note 2
Sentrumsadkomst fra Rv4 v/Hunton	1 000 000	1 000 000	252 238	748 000	908 332	1 160 570	
Huntonstranda	1 000 000	1 000 000	-	1 000 000	183 595	183 595	
Økt innfartsparkering							
(parkeringsstrategi)	6 000 000	6 000 000	-	1 000 000	1 109 538	1 109 538	
Tilrettelegging Mjøsstranda, Rambekk-							
Bråstad	5 000 000	5 000 000	-	300 000	341 279	341 279	
SUM INVESTERING I ANLEGGSMIDLER	853 033 000	739 844 000	302 450 844	242 180 000	205 421 440	507 872 284	

Oversikten ovenfor viser prosjekter under gjennomføring i Gjøvik kommune, sett opp mot prosjektets totalramme. Totalramme må ikke forveksles med budsjettramme, totalrammen gjelder for hele prosjektets levetid.

Visse prosjekter er kun en bevilgningsavsetning og/eller samlebetegnelse for flere prosjekter. Prosjektene står oppført i oversikten, men det foreligger ingen prognose i forhold til budsjett eller prosjektets totale kostnadsramme eller fremdriftsplan.

Note 1 – Årlige bevilgninger

Enkelte prosjekter har løpende bevilgninger, prosjektets totalramme viser derfor kun årets bevilgning, og har heller ikke noe prosjektreknskap for tidligere år. Merforbruk på opprustning av kommunale veger og sykkelbyen Gjøvik vil bli fremmet i egen sak på vårparten 2018.

Note 2 – Tidsforskyvning

Hele eller deler av prosjektet tidsforskyves til senere år. Det vil komme egen sak til kommunestyret om budsjettjustering av investeringsbudsjettet i 2018.

Note 3 – Avsluttede prosjekter

Prosjektet er ferdigstilt i 2017 innenfor vedtatt økonomisk ramme. Sluttregnskap vil komme som egen sak til kommunestyret.

Note 4 – Driftsmidler

Investeringen har blitt dekket av driftsmidler.

Note 5 – Større investeringsprosjekter

Prosjektet omtales i eget avsnitt; større investeringsprosjekter.

Note 6 – IKT-investeringer

Det er for 2017 et mindre merforbruk på IKT-investeringer. Deler av merforbruket skyldes et samarbeid med VAR-seksjonen og fordeling mellom avdelingene vil gi effekt i 2018. Merforbruk ellers skyldes feilsituasjoner, sykefravær og prioritering av to lengre strekker for å kunne redusere linjeleie til leverandør i forhold til salderingstiltak på driftsbudsjettet.

Note 7 – Nytt sak – og arkivsystem

Prosjektet har noe merforbruk grunnet videreutvikling av arbeidsflyter. Prosjektet er avsluttet og det vil komme egen sak til kommunestyret om sluttregnskap.

Note 8 – Snertingdal Nærmiljøpark

Det ble i k-sak 32/2017 vedtatt økt økonomisk ramme for ombygging av hovedhuset i Snertingdal nærmiljøpark. Prosjektet har vært annonsert på

Doffin, innkomne tilbud er høyere enn ramme og det pågår forhandlinger på pris og leveranse. Ombygging er planlagt i 2018.

Note 9 – Kjøp av eiendom Biri

Kjøp av naboeiendom til Biri omsorgssenter ble gjennomført som planlagt og overtatt i juli. Det foregår nå regulering av området etter krav fra planavdeling. Prosjekt Biri omsorgssenter omtales nærmere i avsnitt om større investeringsprosjekter.

Note 10 – Biler og maskiner teknisk service

Ved årsslutt gjensto levering av strøkkasse, utbetaling skjer derfor i 2018. Det vil i egen sak til kommunestyret om budsjettjustering av investeringsbudsjettet.

Note 11 – Utskifting gatelys

Det har blitt gjort noe etterarbeid med utskifting av gatelys i 2017, prosjektet er avsluttet og det vil presenteres egen sak om sluttrapport til kommunestyret.

Note 12 – Gatelys, måling av umålte anlegg

Prosjektet er planlagt i 2018 og 2019, men deler av prosjektet ble påbegynt i 2017. Rammen økes ikke, og det vil i egen sak om budsjettjustering foreslås en nedjustering av budsjett i 2018 i forhold til forbruk i 2017.

Note 13 – Investering store idrettsanlegg, Gjøvik stadion

Kunstgress og klargjøring for kunstisbane i form av kjølerør mv på Store gress er ferdigstilt. Installasjoner for friidrettens kastøvelser på Lille gress/Björgeløkka er også klargjort. Noen tilpasninger for spydkast gjenstår. Prosjektet ferdigstilles i 2018.

Note 14 – Rehabilitering skolebygg

Utgiften er fordelt mellom Kopperud skole og Skrinnhagen skole. I forbindelse med stenging av E-bygget på Skrinnhagen skole, ble det noen ekstraavgifter, og prosjektet har i 2017 et negativt avvik.

Note 15 – Større investeringsprosjekter

Større investeringsprosjekter som følger kommunens vedtatte byggereglement omtales i eget avsnitt; Større investeringsprosjekter.

Note 16 – Campus Arena Gjøvik

Prosjektet er avsluttet og sluttrapport vedtatt i k-sak 155/16. Det er allikevel ført en korrigering av tidligere års feil i 2017. Prosjektet omtales nærmere i eget avsnitt; Større investeringsprosjekter.

Note 17 – Gjøvik gård, toalett/UU og etterisolere

Entreprenør for del 1 av arbeidet med universelt utformede toaletter på Gjøvik Gård er signert (innvendige arbeider). Arbeidene starter i 2018, med ambisjon om ferdigstillelse før sommer 2018. Prosjektering av heistårn vil bli iverksatt i 2018.

Note 18 – PA-system, lysrigg, lydanlegg – Gjøvik kino og scene

Det har blitt gjort en del arbeid på scenegulv og med sceneteppe i sal 1, som tidligere nevnt i K-sak 105/17. For PA-system, lysrigg og lydanlegg er det blant annet nødvendig med oppgradering av taket i sal 1, denne delen av prosjektet avventes derfor til videre utvikling av sal 1 er vedtatt.

Note 19 – Vikenstranda

Vikenstranda er knyttet til overdragelse av infrastruktur fra Vikenstranda AS til Gjøvik kommune etter reguleringsplan av Vikenstranda, vedtatt i K-sak 81/12. Dette innbefatter veg, vann og avløp, friområder mv. Overdragelsen var vederlagsfri. I forbindelse med en egen avtale om overdragelse av rett til justering av merverdiavgift mellom Vikenstranda AS og Gjøvik kommune, er inntekten for anleggene inntektsført i kommunens regnskap med momsfradrag og momskompensasjon. Samlet justeringsbeløp utgjør 1,7 mill. kr. over 10 år.

Note 20 – Jernbaneparken

Prosjektets ramme viste seg etter anbudsrunden å være for liten, og det ble i K-sak 105/2017 vedtatt å øke rammen med 5,0 mill. kr. Arbeidene startet høsten 2017 og er planlagt ferdigstilt i 2018.

Note 21 - Kommunale veger

Det er på opprustning av kommunale veger et merforbruk i 2017, som skyldes uforutsette forhold og tidsforskyvning av ulike underprosjekter.

Note 22 - Sykkelen Gjøvik

Hovedprosjektene har vært gang- og sykkelveger i Brusvehagen og på Kopperud samt sykkelveg mv i Østre Totenveg. Merforbruk skyldes flere tilleggsoppgaver mot refusjon og nødvendigheten av mer omfattende arbeider enn det som opprinnelig var planlagt.

Større investeringsprosjekter per 31.12.2017

Større byggeprosjekter som følger kommunens vedtatte byggereglement.

4 større investeringsprosjekter registrert:

1. Campus Arena Gjøvik
2. Nordbyen omsorgssenter
3. Gjøvik barnehage
4. Biri omsorgssenter

CAMPUS ARENA GJØVIK

Vedtak:	K-sak 85/11	0,75 mill. kr
	K-sak 97/12	75,0 mill. kr
	K-sak 16/14	81,5 mill. kr
	K-sak 121/15	84,7 mill. kr
	K-sak 155/16	88,1 mill. kr

Økonomisk ramme:	88,1 mill. kr
-------------------------	----------------------

Fremdrift:	Prosjektet er fullført og hallen er i bruk. Sluttregnskap vedtatt i K-sak 155/16.
------------	---

Status økonomi:	Utbetalt per dato	89,9 mill. kr
-----------------	-------------------	---------------

Kommentar	Sluttrapport vedtatt i K-sak 155/16. Det har blitt regnskapsført 2,0 mill. kroner i 2017. 0,3 mill. kr er ført i forbindelse med etterarbeid. 1,7 mill. kr er ført som en feilretting av tidligere føring. 1,7 mill. kr har blitt ført som tilskudd, men skulle ifølge avtalen av 2014 tilbakebetales Gjøvik Håndballklubb.
-----------	---

NORDBYEN OMSORGSSENTER

Vedtak:	K-sak 23/12	
	K-sak 102/12	52,5 mill. kr
	K-sak 102/13	138,0 mill. kr
	K-sak 82/14	138,0 mill. kr

Økonomisk ramme:	138,0 mill. kr
------------------	----------------

Fremdrift:	Byggeprosjektet er ferdigstilt og overtatt av byggherre. Det har i prøveperioden vært oppfølging på enkelte feil og mangler, det avventes utbedring før sluttoppgjør legges frem. Prosjektet forventes ferdigstilt innenfor vedtatt økonomisk ramme.
------------	--

Status økonomi:	Utbetalt per dato	134,0 mill. kr
-----------------	-------------------	----------------

Kommentar	Prisnivå november 2012
-----------	------------------------

GJØVIK BARNEHAGE

Vedtak:	K-sak 102/12	35,0 mill. kr
	K-sak 49/13	
	K-sak 101/14	51,0 mill. kr
	K-sak 121/15	53,5 mill. kr
	K-sak 149/16	55,4 mill. kr
	K-sak 105/17	55,9 mill. kr

Økonomisk ramme: 55,9 mill. kr

Fremdrift: Barnehagen ble ferdigstilt og overtatt av Gjøvik kommune 15.12.2016. Det arbeides med forhandling med entreprenør og resultat av disse vil påvirke den endelige økonomiske sluttavregningen, det er meldt om utgifter knyttet til utgraving av byggetomt og mengdeavregninger.

Status økonomi: Utbetalt per dato 56,4 mill. kr

Kommentar Rammen i K-sak 105/17 økt med 0,5 mill. til 55,9 mill.kr.
Prisnivå per desember 2014

BIRI OMSORGSSENTER

Vedtak: K-sak 45/16 220,0 mill kr

Økonomisk ramme: 220,0 mill. kr

Fremdrift: I forbindelse med kjøp av naboeiendom arbeides det med omregulering av området. I tillegg arbeides det også med prekvalifisering av entreprenør og utredning av energikilder. Prosjektet antas gjennomført i henhold til angitt fremdriftsplan med ferdigstillelse i 2020.

Status økonomi: Utbetalt per dato 2,95 mill. kr

Kommentar: Prisnivå per april 2016.

Nye prosjekter og vedtatte bevilgninger i 2017

K-sak 20/2017

UTERINK FOR BANDE OG KØLLEIDRETTER PÅ GJØVIK STADION

Vedtak:

Rådmannen gis fullmakt til å inngå en formell avtale med Gjøvik innebandyklubb om bygging og drift av en uterink for bandy og kølleidretter på Gjøvik stadion. Det bevilges kr. 756 000,- til investeringsprosjektet hvorav 605.000,- forutsettes dekket gjennom ekstern finansiering. Resterende beløp, kr. 151.000,-, tilsvarer kompensasjonsberettiget merverdiavgift.

K-sak 21/17

ETABLERING AV KOMBINERT KUNSTGRESS/KUNSTISBANE PÅ GJØVIK STADION

Vedtak:

Til forberedende tiltak for kunstis på Gjøvik stadion økes kommunens andel av budsjettposten «Investeringer store idrettsanlegg – Gjøvik stadion» 2017 med kr. 3 mill., fra 9 til 12 mill. Brutto investeringsramme settes til kr. 14 mill., inkludert spillemiddeltilskudd. Kommunens økte investeringsnivå finansieres ved låneopptak. Rådmann gis fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer. Gjøvik kommune går i dialog med NFF for å bli pilotprosjekt for miljøvennlige kunstgressbaner. Slutføring av kunstisanlegget på Gjøvik stadion behandles i tilknytning til styringsdokument for 2018. I det videre arbeid med planlegging av kunstgress og kunstisbane må de miljømessige konsekvenser av bruk av gummigranulat som hovedsakelig lages av gamle bildekk, utredes nærmere. Det må vurderes om alternativt materiale kan brukes, f.eks. trevirke.

K-sak 23/17

UTVIDELSE AV OMRÅDE FOR AVGIFTSBELAGT PARKERING

Vedtak:

Det innføres avgiftsparkering på følgende strekninger:

Gatenavn	Strekning fra	til	Antall plasser
Skolebakken	Skolegata	Hans Mustadsgate	16
Bassengvegen	Skolegata	Hans Mustadsgate	15
Skolegata	Skolebakken	Hunnsvegen	21
Ludvig Skattumsgate	Hunnsvn	Oscar Nissensgate	10
Oscar Nissensgate	Ludvig Skattumsgate	Marcus Thranesgate	28
Johan Sverdrups gate	Ole Bulls gate	General Ruges veg	30
Kirkegata	Svoldersgate	Marcus Thranesgate	5
Svoldersgate	Hunnsvn	Wergelandsgate	18
Ibsensgate	Marcus Thranesgate	Strandgata	11
Wergelandsgate	Strandgata	Hunnsvegen	44
Welhavensgate	Strandgata	Trondhjemsvegen	12
			210

Innkjøp av parkeringsautomater innarbeides i investeringsbudsjettet for 2017 med kr. 700 000,-. Investeringen finansieres med bruk av lån. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer.

K-sak 23/2017

SNERTINGDAL NÆRMILJØPARK – SØKNAD OM KOMMUNALE INVESTERINGSMIDLER TIL OMBYGGING/TILBYGG OP HOVEDBYGNING KIENSETH

Vedtak:

Rammen til investeringsprosjektet Snertingdal Nærmiljøpark økes med 2,3 millioner i investeringsbudsjettet for 2017 til ombygging/tilbygg på hovedbygningen. Kommunestyret godkjenner låneopptak på ytterligere 2,3 millioner kroner i 2017 for å finansiere økningen. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer.

K-sak 51/2017

REBUDSJETTERING OG BUDSJETTJUSTERING AV GJØVIK KOMMUNES ÅRSBUDSJETT 2017

Vedtak:

- Kommunestyret vedtar på grunn av forskyvning mellom år en oppjustering av eksisterende prosjekter i årets investeringsbudsjett med netto kr. 36 512 000 jfr. budsjettskjema 2B i saken.
- Kommunestyret vedtar en justering av investeringsprosjektene på kr. 1 300 000 internt innen kultur jfr. budsjettskjema 2B i saken.
- Kommunestyret vedtar følgende økte og nye bevilgninger i investeringsbudsjettet for 2017 med totalt kr. 19 507 000 jfr. oversikt i egen tabell.
- Kommunestyret vedtar ny finansiering av investeringsbudsjettet for 2017 hvor:
 - Ordinært låneopptak økes med kr. 18 418 000
 - Momskompensasjon økes med kr. 7 536 000
 - Eksterne bidrag økes med kr. 15 865 000
 - Lånemidler til selvfinansierte investeringer økes med kr. 14 200 000

5. Rådmannen delegeres fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer og endringer i låneopptak i tråd med vedtaket i saken.

K-sak 52/2017

TILLEGG TIL REBUDSJETTERING OG BUDSJETTJUSTERING 2017

Vedtak:

1. Kommunestyret bevilger kr. 400 000 til innkjøp av ny feie- og tilsynsbil.
2. Kommunestyret vedtar ny finansiering av investeringsbudsjettet 2017
3. 2.1. Momskompensasjon økes med kr. 80 000
4. 2.2. Bruk av lån økes med kr. 320 000.
5. Rådmannen delegeres fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer og endringer i låneopptak i tråd med vedtaket i saken

K-sak 55/2017

UNIVERSELT TILRETTELAGTE PUBLIKUMSTOALETTER PÅ GJØVIK GÅRD - ØKT INVESTERINGSRAMME

Vedtak:

Det etableres universelt tilrettelagte toaletter i underetasjen på Gjøvikhallen, som beskrevet i saken. Brutto investeringsramme økes fra kr. 3 mill. til kr. 4,4 mill. Økt investeringsramme finansieres ved tilsvarende reduksjon av investeringsramme «Utviklingsplan for Gjøvik gård», ved at denne for 2017 reduseres fra kr. 2 mill. til kr. 0,6 mill. Del 2 i prosjektet, etablering av heis, trappeheis eller utvendig rampe, vurderes når godkjenning på søknad om dispensasjon fra fredningen av Gjøvik gård foreligger fra Fylkeskonservator. Investeringskostnad for dette tiltaket innarbeides i styringsdokument 2018. Rådmannen gis fullmakt til å gjøre nødvendige budsjettjusteringer. Endelig utforming forutsettes forelagt for råd for funksjonshemmede.

K-sak 105/2017

REBUDSJETTERING OG BUDSJETTJUSTERING AV GJØVIK KOMMUNES ÅRSBUDSJETT 2017

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar på grunn av forskyvning mellom år en nedjustering av eksisterende prosjekter i årets investeringsbudsjett med kr. 107 517 000 jfr. budsjettskjema 2B i saken.
2. Kommunestyret vedtar en justering av investeringsbudsjettet mellom AFT og Samfunnsutvikling på kr. 5 500 000.
3. Kommunestyret vedtar økte og nye bevilgninger i investeringsbudsjettet for 2017 med totalt kr. 7 754 000 jfr. oversikt i egen tabell.
4. Kommunestyret vedtar ny finansiering av investeringsbudsjettet for 2017 hvor:
 - a. Ordinært låneopptak reduseres med kr. 53 422 000
 - b. Momskompensasjon reduseres med kr. 12 113 000
 - c. Eksterne bidrag reduseres med kr. 2 178 000
 - d. Lånemidler til selvfinansierte investeringer reduseres med kr. 32 050 000

5. Rådmannen delegeres fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer og endringer i låneopptak i tråd med vedtaket i saken.

Sluttregnskap

Det er ikke fremlagt sluttregnskap i perioden.

Vedlegg

Griff-rapport

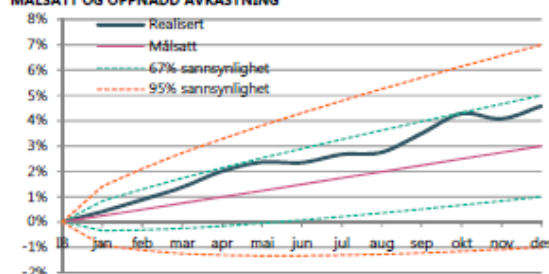
SAMMENDRAG | Gjøvik Kommune - Finansielle aktiva 31.12.2017

AVKASTNING

AKTIVAKLASSE	Absolutt					Relativt til Indeks			
	Desember		4. kvartal		2017		Desember	4. kvartal	2017
	MNOK	%	MNOK	%	MNOK	%	%	%	%
Pengemarked / Bank	0,4	0,1%	0,9	0,3%	4,9	1,5%	0,1%	0,2%	1,0%
Obligasjoner	0,1	0,0%	1,1	0,4%	8,4	3,1%	0,0%	0,1%	1,7%
Aksjer	3,7	1,4%	11,1	4,6%	33,9	17,0%	0,0%	0,0%	-3,5%
Alternative investeringer	1,0	0,5%	0,5	0,3%	3,6	1,5%	0,1%	-0,9%	-5,9%
Derivater	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%			
Total	5,1	0,5%	13,6	1,3%	50,7	4,9%	0,0%	-0,2%	-1,4%
Valuta	0,0	0,0%	-2,4	-1,5%	-3,1	-1,9%			
Total NOK	5,2	0,5%	11,2	1,0%	47,6	4,6%			

MÅLSATT OG OPPNÅDD AVKASTNING

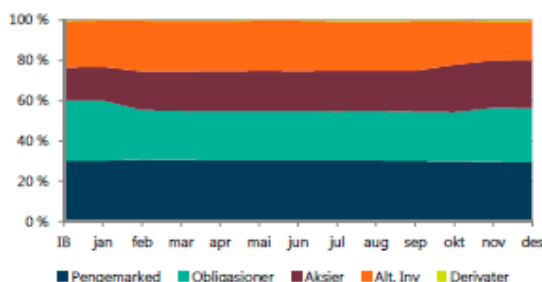
Kommentar

I desember fikk alle aktivaklassene positiv avkastning. Totalporteføljen endte opp 5,2 MNOK, tilsvarende 0,5% på tidsvektet basis.

Avkastningen ble for 2017 samlet sett endte på 4,6%, tilsvarende 47,6 MNOK. Alle aktivaklassene bidro positivt i 2017, aksjer bidro mest

ALLOKERING

AKTIVAKLASSE	Denne periode		Allokeringsgrenser		
	MNOK	%	Min	Max	Strategisk
Pengemarked / Bank	323,7	29,8%	5,0%	100,0%	
Obligasjoner	293,4	27,0%			
Aksjer	261,3	24,0%	0,0%	40,0%	
Alternative investeringer	212,7	19,6%			
Derivater	-3,2	-0,3%			
TOTAL	1 088,0	100,0%			

Kommentar

Det var ingen aktive allokeringsendringer i porteføljen i desember.

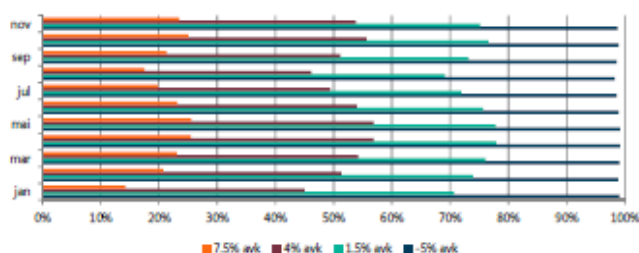
Eksponeringen er innenfor grensene for alle aktivaklassene. Merk at ASEAN China inngår i rammen for aksjer, men er plassert under alternative investeringer rapporteringsmessig. Dette vil bringe eksponeringen for aksjer til ca. 25,0%.

Merk at maks allokering for middels risiko (ubelånt eiendom og alternative investeringer) er tilsammen 30,0%. Dette er angitt under alternative investeringer. Maks allokering til eiendom alene er 10,0%.

NØKKELTALL

			MNOK
Avkastning og sannsynlighet ut året	Avkastning i 2017	4,6%	47,6
	Volatilitet i 2017	-	-
	Sannsynlighet for avkastning større enn -5%	N/A	
	Sannsynlighet for avkastning større enn 1.5%	N/A	
	Sannsynlighet for avkastning større enn 4%	N/A	
Spesielle risikomål	Sannsynlighet for avkastning større enn 7.5%	N/A	
	Forventet volatilitet 12 mnd fremover (Hovedscenario 29.09.2017)	4,3%	
	Diversjonsrisiko Total	0,8	
	Stresstest	-8,9%	-74,8
	Aksjemarkedsfall 25%	-8,0%	-85,3

MÅLOPPNÅEELSE 2017

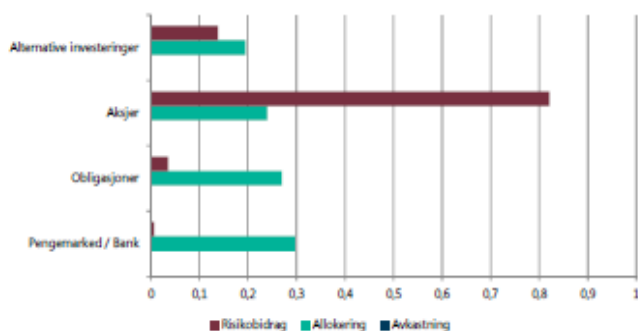
Kommentar

Samlet årsavkastning for 2017 ble MNOK 47,6, tilsvarende 4,6% på tidsvektet basis.

Det vises ingen søyler for sannsynligheter vedrørende avkastningen for året i desember da årets samlede avkastning er gitt.

FORVENTET RISIKOBIDRAG

FAKTISK ALLOKERING, AVKASTNING OG RISIKO BIDRAG

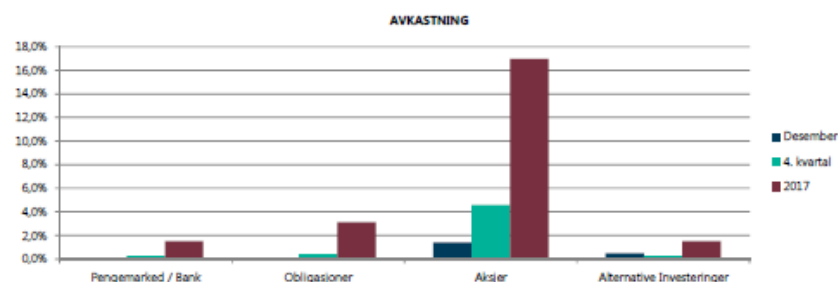

Kommentar

I slutten av måneden utgjorde risikobidraget fra aksjer ca. 80% av porteføljens svingningsrisiko. Alternative investeringer og obligasjoner utgjorde tilnærmet resten.

AVKASTNING

RISIKOKLASSE	Absolutt						Relativt til Indeks					
	Desember		4. kvartal		2017		Desember		4. kvartal		2017	
	MNOK	%	MNOK	%	MNOK	%	%	%	%	%	%	%
Pengemarked / Bank	0,4	0,1%	0,9	0,3%	4,8	1,6%	0,1%	0,2%	1,0%			
Bankinnskudd	0,2	0,1%	0,4	0,3%	1,8	1,4%	0,1%	0,2%	0,9%			
Pengemarkedsfond	0,2	0,1%	0,5	0,3%	3,1	1,7%	0,1%	0,2%	1,1%			
Fordringer	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	-0,1%			
Obligasjoner	0,1	0,0%	1,1	0,4%	8,4	3,1%	0,0%	0,1%	1,7%			
Obligasjonsfond Norge IG	-0,1	-0,1%	0,6	0,3%	5,7	3,1%	0,0%	0,1%	1,7%			
Obligasjonsfond Norden IG	0,1	0,1%	0,5	0,6%	2,5	3,4%	0,2%	0,4%	2,0%			
Obligasjonsfond Global IG	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%			
Obligasjoner Norge - Hold TI Forfall	0,0	0,2%	0,1	0,7%	0,3	2,9%	-	-	-			
Emerging Markets	0,1	0,2%	-0,1	-0,2%	-0,1	-0,2%	-0,3%	-0,8%	-0,8%			
Aksjer	3,7	1,4%	11,1	4,6%	33,8	17,0%	0,0%	0,0%	-3,6%			
Norge Notert	1,4	2,4%	1,4	2,4%	7,9	15,2%	0,1%	-1,6%	-3,3%			
Europa	0,9	1,6%	3,7	6,6%	9,0	17,9%	0,7%	3,6%	3,0%			
Global	0,3	0,5%	2,7	4,4%	5,4	13,0%	-0,6%	-0,9%	-4,6%			
Emerging Markets	0,8	2,2%	3,3	9,2%	5,3	17,4%	-0,2%	-1,2%	-10,1%			
Norge Egenkapitalbevis	0,2	0,7%	0,1	0,3%	6,3	21,0%	0,1%	-0,7%	-3,1%			
Alternative investeringer	1,0	0,6%	0,6	0,3%	3,8	1,6%	0,1%	-0,8%	-6,8%			
High Yield	0,2	0,7%	0,5	1,9%	2,2	9,0%	0,3%	1,1%	1,0%			
High Yield Lån	0,2	0,2%	1,3	1,1%	6,3	5,0%	0,2%	0,2%	-0,4%			
Private Equity	0,0	0,0%	-1,3	-10,5%	-4,6	-28,1%	-1,1%	-15,0%	-39,3%			
Hedgefond	0,6	0,9%	0,1	-0,1%	-0,4	-0,5%	-0,2%	-1,4%	-8,9%			
TOTAL	6,1	0,6%	13,6	1,3%	60,7	4,9%	0,0%	-0,2%	-1,4%			

Kommentar

2017 ble et meget godt finansmarkedsår med svært god avkastning i de aller fleste aktivklasser. Som investor ble man godt kompensert for risiko i aksjer, kreditt og renter.

Avkastningen kom jevnt gjennom året og fraværet av volatilitet, både i aksje- og andre risikomarkeder, har vært et vesentlig attributt ved finansåret 2017. Det synkrone globale oppsvinget vi har fått i verdensøkonomien og stigende innførselsestimater gjennom fjoråret, spesielt i de fremvoksende økonomiene, har underbygget den positive avkastningen i kreditt og aksjer. I USA har skattelettelser nå på tampen av året i tillegg ført til et sterkt sentiment.

I 2017 steg Oslo Børs 19%, europeaindeksen 10,2% (EUR), vekstmarkedsindeksen steg hele 30,5%, mens verdensindeksen steg 18,5% (de to siste i lokal valuta).

Kredittmarkedet ga meget god avkastning i 2017 på bred basis gjennom inngang i kredittisikopremier. Global høyrente var opp 10% i USD, europeisk høyrente 7% og det nordiske markedet 11 % (DNB High yield). Europeiske høyrentelån ga ca. 6% i NOK på gode forvaltere. Norske rentebærende mandater innenfor investment grade kreditter ga 3-4%.

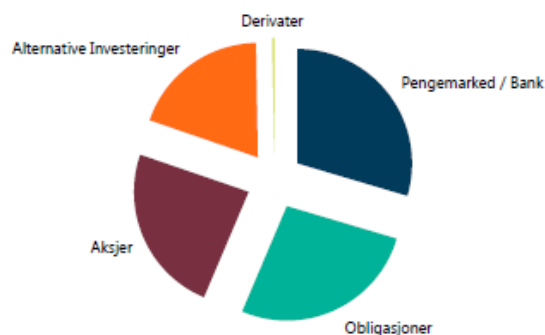
Norsk ubelånt eiendom fikk nok et sterkt år med avkastning i størrelsesorden 7-10% avhengig av mandat (vi venter fortsatt tall for desember).

Utsiktene for 2018 gir fortsatt grunnlag for en viss optimisme på tross av at vi sett at en del markeder har blitt dyrere gjennom 2017 og vi begynner å gå tom for ledig kapasitet i enkelte deler av verdensøkonomien. I tillegg skal det store pengepolitiske eksperimentet etter finanskrisen reverseres og inflasjonsfrykten kan igjen komme på agendaen. Dette kan åpne for høyere volatilitet. Men makrotallene er fortsatt gode og peker mot videre oppsving. Erfaringene tilsier at det tar tid fra volatiliteten øker og f.eks. kredittisikopåslag bunner ut og til det gir et bredt negativt gjennomslag i finansmarkedet.

De rentebærende mandatene i portefoljen fikk avkastning i området -0,1% til 0,2%. Aksjer ga positiv avkastning på 1,4% og alternative investeringer endte opp 0,5% i perioden.

ALLOKERING

	IB		Inn- / uttak	UB	
	MNOK	%		MNOK	%
Pengemarked / Bank	323,2	29,9%	0,1	323,7	29,8%
Bankinnskudd	134,9	12,5%	0,1	135,2	12,4%
Pengemarkedsfond	188,3	17,4%	0,0	188,5	17,3%
Obligasjoner	293,3	27,1%	0,0	293,4	27,0%
Obligasjonsfond Norge IG	174,6	16,1%	0,0	174,5	16,0%
Obligasjonsfond Norden IG	78,8	7,3%	0,0	78,9	7,3%
Obligasjoner Norge - Hold Til Forfall	10,0	0,9%	0,0	10,1	0,9%
Emerging Markets	29,9	2,8%	0,0	29,9	2,8%
Aksjer	257,6	23,8%	0,0	261,3	24,0%
Norge Notert	58,0	5,4%	0,0	59,3	5,5%
Europa	58,7	5,4%	0,0	59,6	5,5%
Global	71,4	6,6%	0,0	71,7	6,6%
Emerging Markets	37,8	3,5%	0,0	38,6	3,5%
Norge Egenkapitalbevis	31,9	2,9%	0,0	32,1	2,9%
Alternative Investeringer	212,4	19,6%	-0,1	212,7	19,6%
High Yield	27,1	2,5%	0,0	27,2	2,5%
High Yield Lån	110,2	10,2%	0,0	110,4	10,1%
Private Equity	11,0	1,0%	-0,1	10,8	1,0%
Hedgefond	64,2	5,9%	0,0	64,3	5,9%
Derivater	-3,9	-0,4%	0,0	-3,2	-0,3%
FX forward	-111,5	-10,3%	0,0	-110,9	-10,2%
FX Fordring	107,7	9,9%	0,0	107,7	9,9%
Total	1 082,8	100,0%	0,0	1 088,0	100,0%

Kommentar

Det var ingen aktive allokeringssendringer i porteføljen i desember

Utbetaling fra ASEAN China utgjorde ca. 0,1 MNOK

FAKTISK ALLOKERING OG RAMMER

Forventet risiko	Aktivklasse	Forventet omsettelighet / likviditet	Min. allok.	Maks. allok.	Gruppe-beskrivning	Faktisk	
						Allokering	Allokering
Lav (< 5% vol)	Pengemarked	God	5,0%	100,0%	Min 35% - Max 100%	29,5%	55,4%
Lav (< 5% vol)	Obligasjoner	God	0,0%	70,0%		26,0%	
Lav (< 5% vol)	Obligasjoner Hold-til-forfall	Dårlig	0,0%	50,0%		0,9%	
Middels (5-12% vol)	Eiendom Norge uten belåning	Dårlig	0,0%	15,0%	Min 0% - Max 35%	0,0%	18,6%
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner/Lån High Yield	God	0,0%	20,0%		12,7%	
Middels (5-12% vol)	Obligasjoner Konvertible	God	0,0%	10,0%		0,0%	
Middels (5-12% vol)	Hedgelfond	Middels	0,0%	15,0%	Min 0% - Max 40%	5,9%	25,0%
Høy (>12% vol)	Norske Aksjer	God	0,0%	30,0%		8,4%	
Høy (>12% vol)	Globale Aksjer	God	0,0%	30,0%		13,1%	
Høy (>12% vol)	Vekstmarkedsaksjer	God	0,0%	25,0%		3,5%	

Kommentar

Allokeringen er innenfor rammen for alle aktivklassene